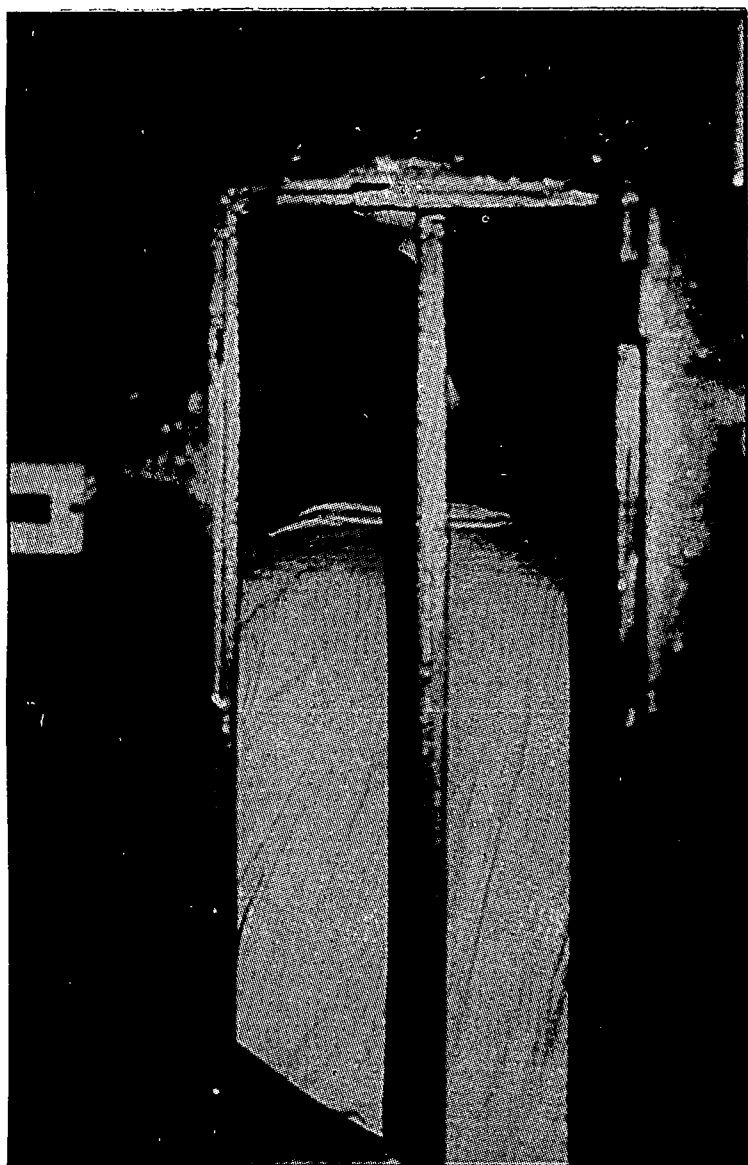

L'Assemblea de Pastoral Penitenciària, organitzada pel Secretariat Diocesà de Barcelona (SEPAP), va aplegar un centenar de voluntaris

El SEPAP vol potenciar l'acompanyament dels presos

El Secretariat Diocesà de Barcelona per a la Pastoral Penitenciària (SEPAP) es va reunir el dissabte 5 d'octubre per presentar els objectius del curs que comença i per reflexionar sobre les noves possibilitats per al voluntariat que preveu el Nou Reglament Penitenciari. En aquesta trobada, presidida per Mn. Andreu Oliveras, director del Secretariat, i que va aplegar un centenar de voluntaris, entre ells moltes religioses i joves de la diòcesi, es va fer la proposta de potenciar l'acompanyament de les famílies dels presos que es fa des de les parròquies.

Més informació a pàg. 10

Puntualitzacions del cardenal Hume i editorial del «Daily Telegraph» sobre el celibat

El sacerdot cèlibe, testimoni en una societat obsessionada pel sexe

Unes declaracions del cardenal Basil Hume a la BBC, de les quals va informar el nostre setmanari a propòsit del bisbe escocès, van alimentar novament la polèmica sobre el celibat. Poc després, al *Daily Telegraph*, el cardenal britànic les va matisar. En aquest mateix diari un editorial plantejava la qüestió del celibat des d'un punt de vista poc comú i que posava en evidència la ideologia del sexe que propicia la cultura imperant: el sacerdot cèlibe, per contra, seria un testimoni en una societat obsessionada pel sexe.

El celibat —afegim nosaltres—, encara que no sigui constitutiu del sacerdoci, no pot ser considerat un precepte imposat de forma autoritària sinó com la lliure elecció d'una forma d'amor que neix de la relació amb Crist. Un amor que no pot ser més que lliure i que és el veritable element constitutiu del sacerdoci.

Joan Pau II, en aquest tema, no ha fet altra cosa que seguir els passos del Concili Vaticà II, el qual encara que va especificar que el celibat «no és indispensable a l'essència i a l'exercici del sacerdoci», va dir també que, malgrat tot, l'Església el considera «particularment conforme a la vida sacerdotal», i seguir també els passos de Pau VI, que en la seva encíclica *Sacerdotalis coelibatus* va subratllar de manera magistral els significats cristològic, eclesiològic i escatològic del celibat.

**Més informació a pàg. 6.
Vegeu també l'article del bisbe Buxarrais a «Retalls», pàg. VI**

SUMARI

11 Presentació del llibre de Mario Picchi: «Progetto Uomo»

16 Missions: l'Església celebra el Dia del Domund

IV El bisbe Gaucher parla de la forma d'estimar de santa Teresa de Lisieux

20 Aprovades a Catalunya tres lleis de protecció a la família

23 Homenatge al poeta José M. Valverde

Editorial

Domund: set de Déu, fam de pa

Aquest any la jornada missionera, el Domund, porta un lema interpel·lador: set de Déu i fam de pa. ¿Són aquestes dues grans indigències l'incentiu de la missió?

Ho són, ben cert. «Si sabessis quin és el do de Déu i qui és el qui et diu "dóna'm aigua", ets tu qui li n'hauries demanada, i ell t'hauria donat aigua viva», va dir Jesús, el primer missioner, l'enviat del Pare, a la samaritana (Jo. 4,10). Ella es pensava que només tenia set d'aigua... Ell li va fer veure que patia, sobretot, set del do de Déu. Ser missioner és això: sortir a l'encontre de l'home que cerca la felicitat als pous de la terra i descobrir-li la font interior d'on brolla vida eterna. D'altra banda, el missioner està convençut amb sant Pau que «si no estimés, no seria res» (1Cor. 13,14). Per això les obres socials acompanyen els missioners en forma d'hospitals, de menjadors, d'escoles, d'accions diverses de promoció... que ells impulsen i nosaltres cal que ajudem des

d'aquí amb la nostra col·laboració econòmica.

Va haver-hi un temps que semblava que la manca de fe i la manca de pa coincidien. La imatge de «les missions» ha anat molt lligada als escenaris del Tercer Món. Se suposava que els països occidentals —sovint colonialistes— eren creients... A mida que la cultura de la increença hi ha anat creixent, s'ha fet més palesa la indigència religiosa d'aquells pobles, malgrat la generositat dels missioners. Entre aquests, a més, cada vegada hi ha més llatinoamericans, asiàtics i africans.

Així, doncs, la set de Déu i la fam de pa se'ns apareixen com dues indigències que no sempre van juntes. És bo saber-les distingir a fi de poder respondre a totes dues amb eficàcia i sense confusions. El Tercer Món està mancat de pa, necessita canvis radicals en la distribució de la riquesa. Però també té dret a rebre l'Evangeli ara, sense condicionar-se

l'anunci a un grau determinat de desenvolupament. Pel que fa al Primer Món, la seva prosperitat econòmica —tot i les ombres que hi projecta el Quart Món que hi és submergit— no pot amagar-nos la penúria d'evangelització que pateix.

En el diumenge mundial de la propagació de la fe, els catòlics afinem la nostra consciència missionera, és a dir, ens sentim responsables d'anunciar la fe i de testimoniar-la amb l'amor als germans. Sense fronteres, arreu del món, solidàriament, amb preferència envers els més necessitats.

El Concili Provincial Tarraconense ens ha demanat «que cada església diocesana potenciï la seva participació en l'acció evangelitzadora universal» (Resolució 159), tot recordant-nos que «la contribució més imprescindible és amb persones: cristianes i cristians de les nostres esglésies que ofereixen tota la seva vida —o uns anys— per a la missió universal» (Resolució 160).

Tribuna

Embrió i personalitat humana

David Arboix
Llicenciat en Dret

Afirmar que l'embrió humà és una persona no és actualment una qüestió pacífica. La nostra ordenança jurídica tendeix a considerar-lo com un simple bé susceptible de protecció jurídica i així es comprèn que els partidaris de l'avortament continuïn demanant encaridament una nova ampliació de l'actual codi penal; també s'entén que una prestigiosa clínica de Barcelona no sàpiga què fer amb un gran nombre d'embrions sobrants que conserven congelats als seus frigorífics. Perquè, ¿quin estatut legal correspon a aquests éssers?

Segons la meua opinió, l'individu humà ha de ser respectat —com a persona— des del primer moment de la seva existència. El Dret Romà ja identificava el *conceptum* en el si matern com una persona subjecte de drets i assignava al fetus la figura del *curator ventris*, que s'encarregava de representar-lo en judici i tutelar els seus drets. Ara bé, ¿quan comença a existir aquest subjecte? ¿És potser l'embrió part de l'organisme matern?

La ciència ha demostrat reiteradament que l'ésser humà no neix amb el despreniment del claustre matern, sinó que ve a la

vida en el mateix moment de la concepció. El genetista francès Lejeune afirmava que «cadascun dels individus té un inici ben determinat: el moment de la concepció. Quan s'uneixen els dos gàmetes es disposa ja de tota la informació genètica necessària i suficient per expressar totes les qualitats innates del nou individu. Acceptar que després de la fecundació un nou ésser ha de començar a existir ja no és una qüestió de gust o d'opinió. No és una hipòtesi metafísica, sinó una evidència experimental».

Entenc que el concepte de persona tingui una base ontològica i no només actual, fenomenològica. Per tant, no es pot adjudicar el títol de persona només al subjecte que explicita la seva racionalitat, que expressa els seus actes, sinó al que té, tot i que sigui latent, la naturalesa racional. Això no és compartit per algun sector de la nostra dogmàtica penal que prefereix aplicar el terme persona a qui tingui forma humana o expliciti els seus actes (respiració autònoma, primera percepció visual...).

Com diu Romano Guardini, però, «la personalitat pot romandre sota el llindar de la consciència com durant la son; pot no estar desenvolupada encara, com en la infantesa. Fins i tot, és possible que no es manifesti perquè a l'individu li manquen

els pressupòsits psicofísics necessaris, com passa en els malalts mentals. Per últim, la personalitat encara pot estar amagada, com en l'embrió, ella, però, està donada des de l'inici en ell i té els seus drets». La mateixa idea es desprèn de l'últim document elaborat pel Comitè Nacional Italià per a la Bioètica, segons el qual «l'embrió humà és un de nosaltres, un individu irrepetible, i no un conjunt de cèl·lules manipulable: per aquesta raó, té dret a ser tractat com una persona».

Malgrat les asseveracions que acabo d'exposar alguns ambients científics —dels quals es fa ressò bona part de la nostra doctrina jurídica— es resisteixen a concedir valor de persona a l'ésser que es desenvolupa en el si. S'argumenta que només després del naixement el fetus arriba a ser persona jurídica i, per tant, subjecte de dret.

No obstant opino que, si la ciència biològica testifica que l'embrió és, des del primer moment de la concepció, un individu de l'espècie humana diferent i autònom, queda plenament justificada la utilització del concepte antropològic i filosòfic de persona pel que fa a l'embrió, ja que la filosofia designa amb aquest concepte l'individu de naturalesa racional: la naturalesa humana no posseeix cap altra modalitat

d'existència real que la de ser persona. I, des d'aquesta perspectiva, em resisteixo a comprendre que l'embrió pugui ser tractat de cap altra manera des d'un pla jurídic. ¿Un individu humà podria no ser persona? ¿Ha estat l'ésser humà no persona alguna vegada?

Resulta esperançadora per al futur de la vida naixent la declaració de principis de la Societat Suïssa de Bioètica, on s'afirma clarament que l'ésser humà, amb la seva individualitat i totes les seves potencialitats, està present des del primer moment de la vida embrionària. És lògic que el fetus no actuï com un adult perquè té les seves potències per desenvolupar; no les exerceix com tampoc no ho fa un nen o un dorment. No és, per tant, un ésser humà potencial, sinó una persona plena de potencialitats que encara han de madurar. L'embrió humà posseeix, doncs, la dignitat i els drets fonamentals reconeguts en l'ésser humà. No es pot atemptar contra la seva integritat ni destruir-lo, de manera que qualsevol pràctica avortiva, per primerenca que sigui, ha de ser considerada com un homicidi. Conferir a l'embrió un estatut artificial, a la mesura dels nostres desitjos o de les necessitats de la societat o de la ciència, constitueix una corrupció inadmisible de la raó.

CATALUNYA
CRISTIANA

Director: Mn. Manuel Valls i Serra

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció: Glòria Carrizosa, Miquel Àngel Codina, Guillem Farré, Francesc Gamissans, Núria Oriol, Marta Puyol, David Vidal

Col·laboradors: Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Rosa Colléll, Miquel Estradé, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Justo López Melús, Jaume Mora, Josep Nadal, Francesc Nicolau, Francesc Riu, Pere Saumell, Pere Tena, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Corresponsals: Jaume Reixach, GIRONA; Jaume Montaña, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado i Minguez

Publicitat: Magda Revetllat i Barba

Promoció: Jordi Baig i Juncosa

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

C/ Puiggarí 5-7 - 08014 BARCELONA - Telèfon 490 59 88, Fax 490 20 35

Impressora: Publiograf, S.A.L. Passatge Valeri Serra, 30, 08011 BARCELONA. D.L. B. 14.387/79 Tel. 454 16 30 / 17 77

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.880 ptes.
Resta d'Europa: 20.384 ptes.
Amèrica i Àfrica: 25.584 ptes.
Àsia i Oceania: 36.504 ptes.

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona
Fundadors: Mn. Joan Jarque i Jutglar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

PATRONAT

President: Mons. Ricard-Maria Card. Carles i Gordó, arquebisbe de Barcelona

President per delegació: Mons. Joan Carrera i Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Altres membres: Josep-Rafael Carreras de Nadal, Ramon Casals i Lamarca, Marcel Coromines i Balletbò, Pere Fàbregues i Morlà, Màrcel·lí Joan i Alzinella, Josep Miró i Ardèvol, Pere Planellas i Reig, Josep Oriol Pujol i Humet, Mn. Manuel Valls i Serra, Gaspar Vilarrúbias i Codina

Secretari: Jaume Planas i Pahissa

Gerent: Jaume Viñals i Rovira

Difusió controlada per

MEMBRE DE LA UCIP
MEMBRE DE L'APPEC

Després de la intervenció quirúrgica en la qual no es van detectar altres patologies intestinals fora de l'apendicitis

Vaticà

Progressiva recuperació del Sant Pare

ROMA.— Després de l'anunciada hospitalització i operació quirúrgica del Papa, de les quals els mitjans periodístics de tot el món han donat una generosa informació, Joan Pau II es recupera progressivament. Els diversos comunicats mèdics han confirmat que el Sant Pare, a excepció d'apendicitis, no presenta altres patologies intestinals, com el càncer.

C.C.

Els diagnòstics histològics definitius han confirmat el que s'havia realitzat durant l'operació i fet públic en el butlletí del 8 d'octubre. Un cop acabada l'operació, el director de la clínica quirúrgica de la Universitat Catòlica de Roma va demostrar ganes de respondre als dubtes i conjetures suscitades pel diagnòstic d'apendicitis crònica formulada el 14 de setembre.

Crucitti, que va operar l'intestí de Joan Pau II després de l'atemptat de 1981 i, el 1992, el tumor en el colon, va haver de replicar més dubtes dels informadors, «fantasies», segons els seus termes. No hi ha cap indicatiu de reproducció del tumor? «Ho exclo de la manera més categòrica», va dir Crucitti.

D'altra banda, el cirurgià en cap del Gemelli, va destacar que l'estat general del Papa és bo —«totes les proves i anàlisis donen resultats

normals», va dir— i va assegurar que l'operació no interfereix amb els trastorns de tipus nerviós del Pontífex, la natura exacta del qual —si són o no símptomes del mal de Parkinson— no va voler pronunciar-se. «Altres especialistes segueixen aquest problema», va dir.

Va afirmar el cirurgià que Joan Pau II es va despertar «ràpidament» de l'anestèsia, que va saludar i agrair als doctors presents al quiròfan, i que immediatament, poc després de les nou matí, va ser traslladat a les seves habitacions a la desena planta del Gemelli, on va demanar que se li llegís el primer comunicat mèdic que estava a punt de distribuir-se.

El Papa, que va començar a ingerir líquids el mateix dia de la seva intervenció, demostra bon ritme de recuperació en aquests dies posteriors.

Els continguts dels butlletins mèdics fan pensar en un restabili-

ment gradual. Però el doctor Crucitti va voler acomiadar-se dels periodistes amb una frase enigmàtica, amb un avís per a tots els que envolten el Papa, inclòs el mateix Pontífex: «Ha de descansar més», va afirmar, posant així punt final a la conferència de premsa.

Tant els metges del Gemelli com els principals representants de la Cúria estan convençuts que Joan Pau II no dilatarà la seva convalescència, ni tampoc reduirà el seu esforç i la seva dedicació després d'aquesta sisena intervenció, malgrat el consell del cirurgià Crucitti.

Va repetir també aquest mateix consell el metge del seu equip, l'anestesiista Corrado Manni, l'única persona en el món que té el rar privilegi d'haver donat sis plantofades al Sant Pare mentre dormia, una per cada intervenció en la qual l'ha anestesiat i despertat.

L'interès per la salut del Papa ha estat universal. Iàsser Arafat va voler mostrar el seu afecte enviant-li un ram de flors. Caps de les més diverses religions així com gran part dels presidents de govern es van solidaritzar amb Joan Pau II. Qui ha mostrat més sensibilitat ha estat l'Església catòlica: fidels de tot el món han resat en privat i en públic per la vida i salut del Sant Pare.

El president d'Itàlia, Luigi Scalfaro, saluda el Papa en el moment del seu ingrés a la clínica Gemelli

És possible la dimissió d'un Papa?

En aquests darrers anys, amb motiu de la delicada salut de Joan Pau II a causa de diverses operacions quirúrgiques i a la seva possible malaltia de Parkinson, s'ha divulgat la possible renúncia del Papa. El 23 de febrer, Joan Pau II va fer pública una Constitució Apostòlica en la qual modificava algunes normes per a l'elecció del seu successor.

El text de la Constitució reitera la facultat del Papa a «renunciar» al seu càrrec, d'acord amb el canó 83 del Codi de Dret Canònic, i introdueix algunes innovacions per agilitzar les votacions al conclave. El Vaticà va recordar que molts pontífexs —sobretot els més joves— havien promulgat documents anàlegs.

En aquestes darreres setmanes s'ha parlat repetidament de la possibilitat que el Papa convoqui un altre consistori el novembre per cobrir les baixes enregistrades en aquests 24 mesos per traspàs o límit d'edat dels cardenals. L'ocasió la proporcionaria la presència a Roma dels cardenals dels cinc continents per celebrar el 50 aniversari de l'ordenació de Wojtyla. Si el proper conclave se celebrés més tard —en cinc anys, per exemple—, perdria la seva condició de papables tota la generació de cardenals que va participar en el Vaticà II. Aquesta és l'única consideració que podria tenir en compte el Papa per presentar una dimissió. Per primera vegada en molts segles es registraria un canvi al més alt nivell de l'Església no lligada a la mort o l'alienació mental del Pontífex. Amb l'excusa de la malaltia del papa Wojtyla, alguns grups a l'interior de l'Església han començat a proposar discretament la possibilitat d'una renúncia i fer càbales sobre possibles candidats a la successió. (C.C.)

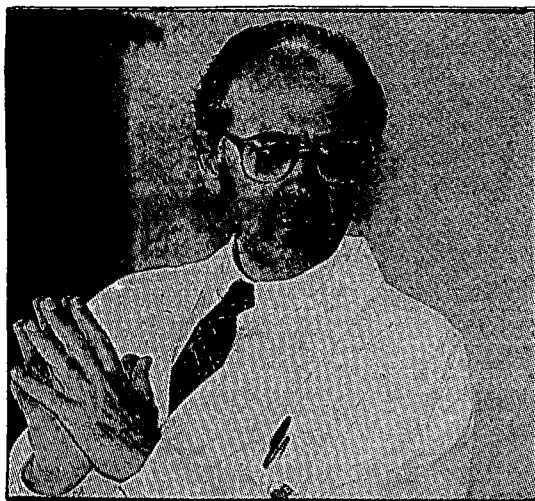
Un metge català confirma el diagnòstic de Joan Pau II

ROMA.— Si nou dels deu especialistes que van participar en la intervenció quirúrgica del papa Joan Pau II eren italians, el desè, Jaume Prat, era català. El treball de Prat durant l'operació va ser fonamental, ja que va consistir en la realització d'una biòpsia del teixit de l'apèndix del Papa per confirmar biològicament el que clínicament ja s'havia diagnosticat al Pontífex: una lesió de l'apèndix

a causa d'una inflamació i no d'una afecció tumoral.

El mateix Francesco Crucitti, director de l'operació, va destacar la competència professional de Prat, al qual va convidar a prendre part en l'operació a causa de la seva reconeguda experiència en aquest camp, i considerat com un dels patòlegs més prestigiosos del món.

Jaume Prat no és el primer català ni el primer

Dr. Jaume Prat

ser localitzat pel Vaticà a Nova York, on assistia a un congrés mèdic.

L'especialista català va visitar, aleshores, al Papa a la seva habitació de l'hospital Gemelli i va contribuir a dirigir la recuperació de l'il·lustre pacient, afectat per ferides al ventre, al colze i al dit índex dret, i al que li va haver de ser extirpat una part del colon. (C.C.)

metge de l'Hospital de Sant Pau que ha atès el papa Joan Pau II en moments especialment difícils de la seva vida.

El maig de l'any 1981, després que Joan Pau II fos víctima de l'atemptat perpetrat pel turc Ali Agca, el cap del servei de l'aparell digestiu de l'Hospital de Sant Pau, Francesc Vilardell, va ser cridat urgentment a Roma perquè seguís l'evolució del Pontífex. Vilardell va

COMPREM CASES O SOLARS

a Barcelona o rodalles.
No importa estat.
De part. a part.
Solvència.

Sr. Josep

Tels. 215 22 29
215 21 07

ELS NOSTRES CALENDARIS

**Davant el
3r Mil·lenni**

1997

*Any dedicat a la
«reflexió sobre Crist,
Verb del Pare, fet home
per obra de l'Esperit
Sant».*

«La comunitat cristiana és cridada a caminar amb Crist al costat de l'home d'avui, donant-li alè en la difícil recerca de la veritat i ajudant-lo a percebre, d'alguna manera, la presència del Redemptor al lloc on viu la seva existència» (Joan Pau II).

...I TAMBÉ EL **CALENDARI MURAL**

Preparat per Mn. Josep Urdeix del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona

DEMANEU-LOS A LLIBRERIES, O BÉ A:

Amics de Catalunya Cristiana

Pelegrinatges i viatges

Aquestes són les nostres propostes:

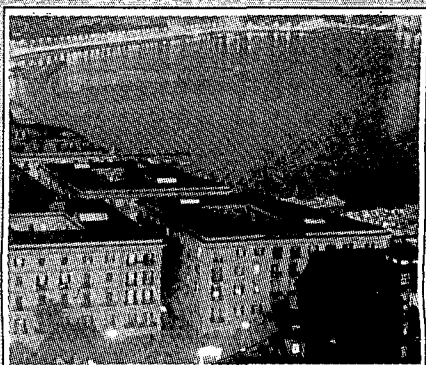
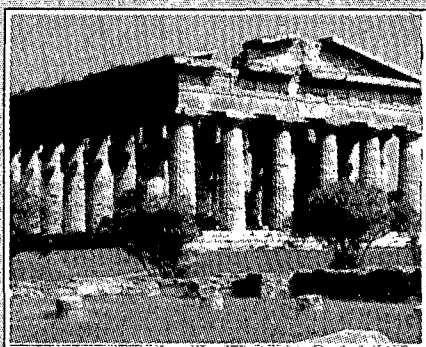
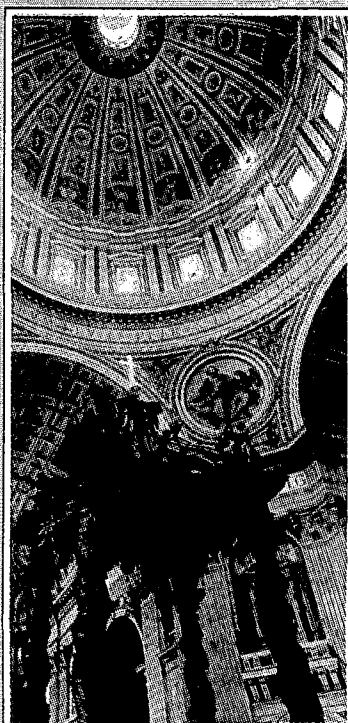
Del 30 de novembre al 7 de desembre

6è PELEGRINATGE A ROMA i viatge a la costa d'Amalfi

- Un volcà amb història: el Vesuvi; una costa idíl·lica, i

LA ROMA ETERNA

- Passat i present de la Ciutat per antonomàsia, des d'on es projectà el cristianisme al món.
- És la vostra oportunitat de conèixer de prop Nàpols i la Campània, amb Amalfi, Salern, Paestum, Sorrento...

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

Del 27 de desembre al 3 de gener

53è PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Feu-vos «Pelegrins de la Paraula» venint a la Terra de Jesús com a Amics de Catalunya Cristiana.

Després d'això, llegir l'Evangeli o escoltar la Paraula de Déu, us farà tot l'efecte d'una Bíblia il·lustrada.

CONÈIXER EL MÓN CRISTIÀ, UNA FORMA ADIENT DE FER CULTURA

DEMANEU INFORMACIÓ

Per telèfon, per correu o bé personalment a l'Associació
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA
Plaça Urquinaona, 11, 3r 3a A 08010 BARCELONA
Telèfon: 301 37 18 - Fax: 302 32 64

ESLOVÈNIA

Internacional

Hubert Feichtlbauer, nou president europeu de la UCIP

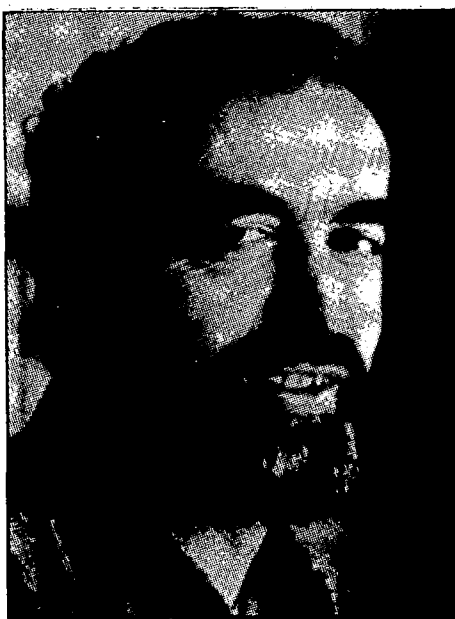
Un codi deontològic per als periodistes catòlics

BLED.— Lleialtat a l'Església, llibertat personal, consciència professional són els tres criteris als quals el periodista i el comunicador cristià ha d'ajustar-se si vol ser fidel al seu propi paper. Aquests són els conceptes de fons entorn dels quals es va debatre durant el simposi de la Unió Catòlica Internacional de la Premsa, clausurat el 28 de setembre passat a Bled (Eslovènia), amb l'elecció del nou president de la secció europea de la UCIP, Hubert Feichtlbauer, que substitueix l'escolapi hongarès Laszlo Lukacs, no reelegible després de dos mandats.

La trobada celebrada a Bled forma part d'una sèrie d'activitats desenvolupades el 1996 amb 17 seminaris en totes les parts del món, activitats que, segons la Unesco, han contribuït a qualificar la UCIP com l'associació que ha portat a terme el millor treball de formació mundial, segons va declarar el secretari de la Regió Europea, Theo Hell. Tres relacions durant el matí, una durant la tarda i un debat realitzat per quatre grups lingüístics de treball (van ser-hi presents més de 100 periodistes d'una trentena de països), i una discussió en la plenària. Tot això sobre el tema «Responsabilitat

periodística i fidelitat a l'Església. El paper dels periodistes catòlics en els conflictes eclesials».

El pare Bruno Chenu, director de *La Croix*, va obrir la sèrie d'intervencions tractant una de les qüestions que en els darrers temps més ha sotragat l'opinió catòlica francesa: l'anomenat «cas Gaillot». Bruno Chenu va oferir un testimoni seriós i dolorós sobre la manera com el seu dirari i els seus redactors van afrontar el tema. També van intervenir Wolfgang Duschl, un laic responsable de l'oficina de premsa de la diòcesi de Passau, a Baviera, i el pare Pasquale Borgomeo,

El pare Bruno Chenu, director de «La Croix», que va intervenir al simposi de la UCIP

director de Ràdio Vaticana, que va parlar sobre «El Vaticà i l'opinió pública». Borgomeo va fer una descripció del quadre general

de referència en el treball de l'emissora, amb un examen de les realitats concretes en les quals aquesta es mou i que impliquen no només les relacions amb la jerarquia catòlica, sinó el servei a la veritat i a la professionalitat i el reconeixement d'actuar en una Església que, com deia sant Agustí, és al mateix temps «santa i pecadora».

Parlant sobre «Església i mitjans de comunicació: una aliança per al bé comú?», el bisbe de Gurk, Mons. Egon Capellari, va reconèixer les dificultats d'un discurs harmònic, tot desitjant que l'Església aprengui a conèixer les veus múltiples de l'areòpag mediàtic, per no tancar-se en un narcisisme eclesial, i que els comunicadors també s'obrin a un comprensible, persuasiu, creïble i veritable discurs sobre Déu en la societat.

Amb la finalitat de responsabilitzar els comunicadors, l'Assemblea del simposi va prendre la decisió de proposar l'elaboració d'una «carta» o «codi» que ajudi en la gestió de les eventuais tensions com a base deontològica del periodista catòlic. (A.P. Avvenire)

BURUNDI

L'arquebisbe de Gitega va ser assassinat per l'exèrcit

GITEGA.— Una representació dels cristians de l'arxidiòcesi ha enviat al Papa un document en el qual afirma que l'assassinat del bisbe Joachim Ruhuna, ocorregut el 9 de setembre passat, va ser obra de l'exèrcit i no dels rebels hutus, com s'ha pretès fer creure a l'opinió pública internacional. El document, que presenta el bisbe assassinat com «un apòstol de la no-violència i de la reconciliació», ofereix un conjunt de dades que demostren, per un cantó, la incansable tasca del pastor de Gitega tant a favor dels tutsis com dels hutus i, per un altre, les violentes reaccions de l'exèrcit, gairebé en la seva totalitat tutsi, davant de la imparcialitat de monsenyor Ruhuna, malgrat la pertinença d'aquest a l'ètnia tutsi.

El bisbe belga, Paul Schruers, amic personal de l'arquebisbe de Gitega assassinat, Joachim Ruhuna, des de l'any 1975, acabava d'escriure un perfil moral d'aquest últim. Afirma que Ruhuna no tenia una altra passió que viure l'Evangeli en la seva radicalitat i que era un profeta de la pau i de la unitat, que, malgrat l'assassinat de la seva germana i d'altres sis membres de la seva família tutsi per part dels rebels hutus, havia obert les portes de la seva residència episcopal a 2.000 refugiats d'ambdues ètnies i desafiava amb extrema paciència i enteresa als extremistes dels dos bàndols. Mesos abans de la seva mort havia dit: «Si el Senyor demana la meua vida perquè els burundesos visquin en pau, estic disposat a entregar-la immediatament amb alegria.» (OFIM)

AFRICA

Augmenta el sentiment religiós

ABIDJAN (COSTA D'IVORI).—Diversos països africans estan registrant una taxa de creixement del Producte interior brut de l'ordre d'un 5,6 per cent. Sobresurten Benín, Burkina Faso, Costa d'Ivori, Mali, Níger, Senegal i Togo. La informació ha estat facilitada pel Banc Central dels Estats de l'Àfrica occidental. A l'Àfrica oriental destaca el creixement d'Uganda, amb una taxa del 10 per cent. Aquestes dades serveixen per pal·liar l'anomenat «afropessimisme» que es basava, fins ara, en un nul creixement del continent africà

que, fins i tot, apreciava una creixent recessió en molts llocs.

L'Església catòlica de Kenya, amb poc més d'un segle d'història, té actualment sis milions de fidels, repartits en 26 diòcesis, 21 de les quals estan regides per bisbes autòctons. Els sacerdots diocesans nadius són 650 i els missioners estrangers 550. Tenen, a més, 3.300 religioses i 480 germans laicals. Els seus 8.700 catequistes són peces clau en l'evangelització del país. En els seminaris, 16 majors i 15 menors, es formen per al sacerdoci 900 aspirants. (OFIM)

ASIA

Ha augmentat el marge de llibertat

HANOI (VIETNAM).—La població del Vietnam està tornant a omplir els temples, siguin aquests budistes, confucians o catòlics. La nova política econòmica del govern de Hanoi, implantada el 1986, ha introduït uns certs àmbits de llibertat al país, que es reflecteixen també en el camp del que és religiós. Les autoritats comunistes encara mantenen les seves reserves de base contra les expressions religioses de tota mena, i particularment contra les catòliques, estan reconeixent major llibertat als llocs de culte. Malgrat això, en els mitjans religiosos es respira un aire de desconfiança. Es tem que les autoritats arribin a espantar-se de l'afluència del poble als temples. De fet, els monjos budistes declarats rebels continuen a les presons i l'Església catòlica continua trobant moltes dificultats per ordenar els seus sacerdots. La corrupció dels alts quadres del partit ha originat una extraordinària frustració en la gent, que, decebuda, es refugia en els seus sentiments religiosos. (OFIM)

ANGLATERRA

Internacional

Puntualitzacions del cardenal Hume i interessant carta d'una dona casada amb un sacerdot catòlic que abans havia estat ministre anglicà

El sacerdot cèlibe, testimoni en una societat obsessionada pel sexe

LONDRES.— Unes declaracions del cardenal Basil Hume a la BBC —de les quals ja en vam parlar a *Catalunya Cristiana* a propòsit del cas del bisbe escocès—, van alimentar la polèmica sobre el celibat. Més tard, al *Daily Telegraph*, va puntualitzar-les i matisar-les. El mateix diari va tractar el tema en un editorial i també va publicar la carta d'una dona casada amb un sacerdot catòlic que abans havia estat ministre anglicà.

Entre d'altres consideracions, el cardenal Hume, primat catòlic d'Anglaterra, va recordar el 17 de setembre passat davant dels micròfons de la BBC, que la llei del celibat no és divina, sinó eclesiàstica i, per tant, reformable. També va dir que les vocacions sacerdotals augmentaven, tot i que l'Església perd persones molt capaces perquè no volen ser sacerdots cèlibes. Va afegir, però,

que el celibat conserva el seu valor precisament en la societat actual, «obsessionada pel sexe»: «No és dolent comptar amb gent que pugui donar testimoni de l'amor sense el sexe.» De tot això, alguns titulars de premsa van concloure que el cardenal proposava revisar la llei del celibat.

Amb tot, el propi cardenal Hume va negar aquesta inter-

pretació en declaracions posteriors al *Daily Telegraph* (18-IX-96): «No proposo canviar la llei. Crec, però, que el celibat és la solució escaient per a l'Església. (...) És un valor que hem de preservar.»

El cardenal es va referir a l'opinió que el celibat és una exigència excessiva. Certament, va dir, és costós mantenir el celibat; «seria ingenu, però, creure que la vida matrimonial és més fàcil. Actualment es trenquen el 40% dels matrimonis, una proporció molt més alta que la de defeccions de sacerdots cèlibes. Tant els homes casats com els cèlibes s'han d'esforçar per ser fidels als compromisos que han adquirit». De totes maneres, el cardenal Hume va assenyalar que el corrent que posa en dubte el celibat no és universal en l'Església: està confinat a Europa i a Amèrica del Nord.

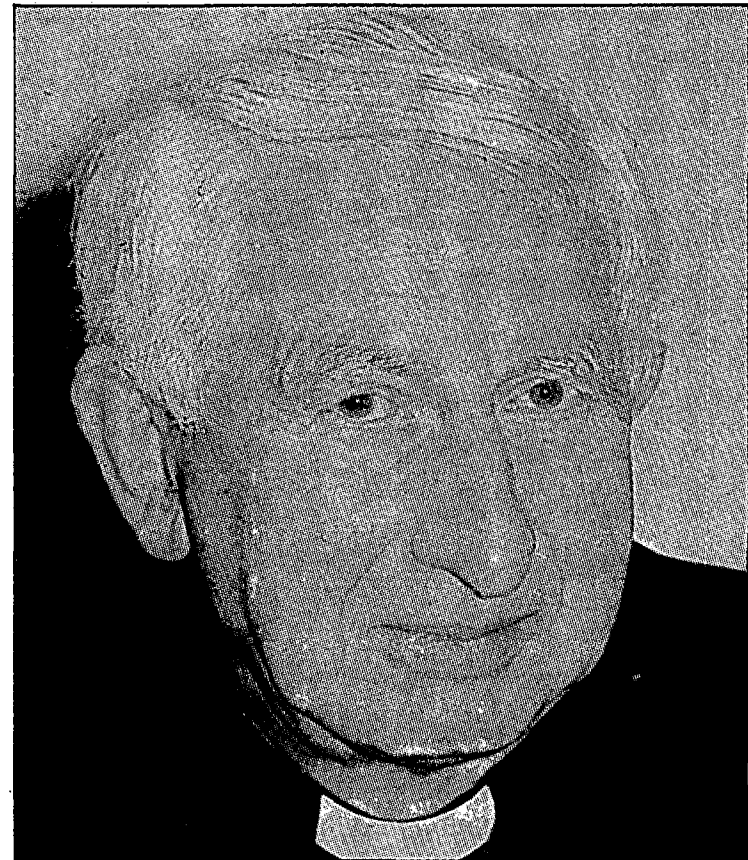
El sexe no ho és tot

Un editorial del mateix diari era ple d'idees similars. Quan avui no s'entén, deia, que l'Església catòlica exigeixi el celibat, en el fons es pressuposa que «cap home o dona no es pot realitzar llevat que sigui sexualment actiu». La qual cosa no és evident.

«La doctrina de la realització sexual és, sens dubte, cruel: ¿com podria no ser-ho, si els ancians i els lletjos, els poc atractius i els tímids no poden, normalment, aconseguir-la? A més, és una doctrina profundament antiliberal, perquè tendeix necessàriament a considerar els que trien el celibat no amb tolerància, sinó com a gent anormal.

«El llegat de trenta anys de revolució sexual és la proliferació de divorcis i separacions, i una generació de nens sense pare i en molts casos esgarriats. Durant aquest temps, no tots els sacerdots cèlibes, ni molt menys, han abandonat el ministeri per casar-se o són culpables d'abusos contra menors, i molts no semblen ni més ni menys feliços que la resta de nosaltres.»

«Amb tot, encara busquem an-

El cardenal Hume defensa el valor del celibat

siosament la realització sexual, com malalts que esperen que una medecina que no aconsegueix curar-los, els faci efecte prenent-la en dosis cada vegada més grans.»

Opina la dona d'un sacerdot

Si es tracta d'examinar els possibles avantatges de suprimir la llei del celibat, escoltem algú que coneix de prop el tema. El *Telegraph* del mateix dia publicava una carta d'una dona anomenada Pamela Nightingale, casada amb un sacerdot catòlic que abans havia estat ministre anglicà. Actualment ella també és catòlica. «Tot i que 33 anys de convivència matrimonial —explica— m'han fet comprendre bé l'heroisme que demanem als nostres sacerdots perquè visquin, sovint sols, sense ningú amb qui compartir íntimament les necessitats físiques, mentals i espirituals que tot ésser humà té, també reconec que n'és de fàcil oblidar la lleialtat i la dedicació de temps que el matrimoni exigeix a un home. Qualsevol pare o mare sap les atencions i preocupacions que representen els fills, de

l'esforç econòmic que requereix educar-los, i de la creixent càrrega de tenir cura dels propis pares i sogres quan es fan grans. Després de la meua experiència com a esposa d'un capellà abans de la nostra conversió, el 1970, agraïxo que en l'Església catòlica no s'espera dels meus fills ni de mi que participem en el ministeri del meu marit.»

«El celibat sacerdotal és una joia de l'Església catòlica que només s'ha qüestionat des que ens vam començar a obsessionar amb la realització sexual, en comptes de pensar en l'altra mena de realització que ofereix el sacerdot. Només hem de mirar el papa Joan Pau II per veure una persona completament íntegra en la qual els dons intel·lectuals i els dots físics es combinen amb una profunda pietat i simpatia. El celibat li ha permès utilitzar aquests talents en benefici de tota la humanitat. Si demanem, però, als sacerdots que segueixin l'exemple sacerdotal de Crist, els laics els hem de donar suport i encoratjar-los, i mostrar-los la nostra estimació i l'amistat humana que també els cal per continuar servint-nos.»

(C.C.)

NO OBLIDIS
que el teu fill
ARRIBA
al món
SENSE MANUAL
d'instruccions.

T'ofereixo cursos sobre evolució infantil, adolescència, educació sexual, etc. Aprèn i ajuda'l en el seu desenvolupament. Vine a

DESENVOLUPAMENT INTEGRAL
DE LA FAMÍLIA

Reial Monestir de Sta. Isabel. c/ Rocaberti, 12
Tel. i Fax 280 27 92 - 08017 Barcelona

«Set de Déu, fam de pa», lema del Domund 96

Internacional

«L'evangelització missionera encara està en els seus començaments»

L'afirmació del papa Joan Pau II que «l'evangelització està encara en els seus començaments» té una rotunda confirmació en les dades de la realitat de les Esglésies del Tercer Món. Els catòlics, a Àsia, són 95 milions, però no representen més enllà del 2,6 per cent de la població del continent. Hi ha, fins i tot, diversos països asiàtics en els quals la comunitat catòlica representa el 0,5 per cent dels seus habitants.

Al continent africà, on en tot aquest segle s'ha registrat una espectacular expansió de l'Església, els catòlics són el 14 per cent de la seva població total. Hi ha països —com el Zaire, Angola, Burundi, Gabon i Guinea Equatorial, entre d'altres— en els quals el nombre de catòlics representa més del 50 per cent de la seva població.

L'esperança d'un millor futur per a les Esglésies del Tercer Món reposa en l'increment progressiu dels seus bisbes i sacerdots nadius. Dels 1.162 bisbes de les missions, més d'un miler són naturals dels seus països. El clergat natiu, xifrat, actualment, en uns 25.000 sacerdots, representa ja la meitat de tots aquells que exerceixen el ministeri sacerdotal al Tercer Món.

La celebració del Domund, sota el lema «Set de Déu, fam de pa», permet recordar

que són 47.000 els sacerdots, entre nadius i estrangers que treballen al Tercer Món, que les missioneres igualment, entre estrangeres i nadiues són 150.000; i que els catequistes, a dedicació plena o parcial, són més de 400.000, la meitat dels quals són africans.

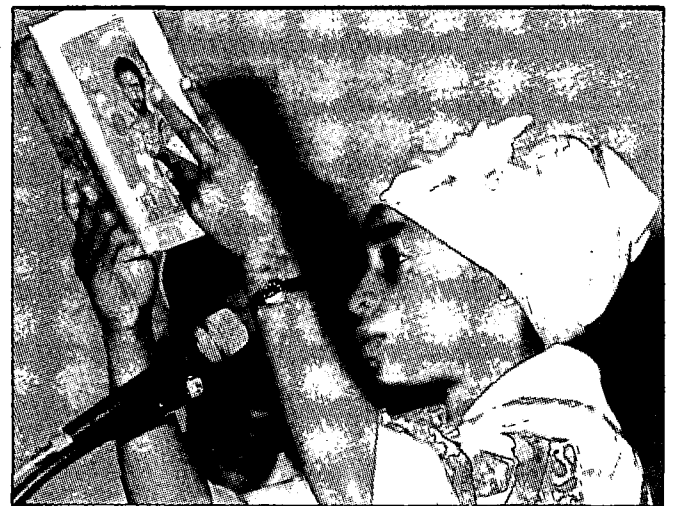
Pel que fa a la distribució dels més de 19.000 missioners i missioneres espanyoles actualment en actiu, uns 16.000 exerceixen el seu apostolat a les Esglésies d'Amèrica llatina, 2.000 ho fan al continent africà, i uns 1.000 a Àsia i Oceania.

Les institucions educatives d'assistència social i de beneficència, regentades per l'Església de les missions, ofereixen aquest balanç: dispensaris, 14.806; orfanats, 8.216; hospitals, 5.478; leproseries, 793. Els centres educatius de l'Església missionera ofereixen els seus serveis a més de 21 milions de

nens i joves. Hi ha 14.995 jardins d'infància, amb 1.576.634 nens; 38.686 escoles primàries, amb 13.194.712 alumnes; 12.685 escoles d'ensenyança mitja, amb 5.576.583 joves. Els estudiants universitaris en establiments de l'Església són 392.248 i els d'Instituts superiors, 549.061.

L'evangelització d'Àsia

Amb la mirada posada al Tercer Mil·lenni del Cristianisme, el començament del qual es fixa en l'any 2000, el Papa, Joan Pau II està impulsant l'enviament de més missioners al continent asiàtic. Si el Primer Mil·lenni va conèixer l'evangelització d'Europa i el Segon Mil·lenni la d'Amèrica i, parcialment, la del continent africà, el Tercer Mil·lenni s'haurà de caracteritzar per l'evangelització d'Àsia, continent on viu el 60 per cent de la humani-

En el tercer món hi ha 400.000 catequistes, la meitat dels quals són africans

tat i en el qual els catòlics només representen el 2,6 per cent dels seus habitants.

Cal destacar que algunes nacions asiàtiques —com Filipines, Corea del Sud, Tailàndia, Japó, Indonèsia i l'Índia, entre d'altres— comencen ja a enviar missioners i missioneres fora de les seves fronteres, malgrat que en totes, excepte Filipines, la comunitat catòlica és minoritària. (OFIM)

PONTIFICIUM CONSILIUM DE APOSTOLATU PRO VALETUDINIS ADMINISTRIS XI Conferència Internacional

A imatge i semblança de Déu: sempre?

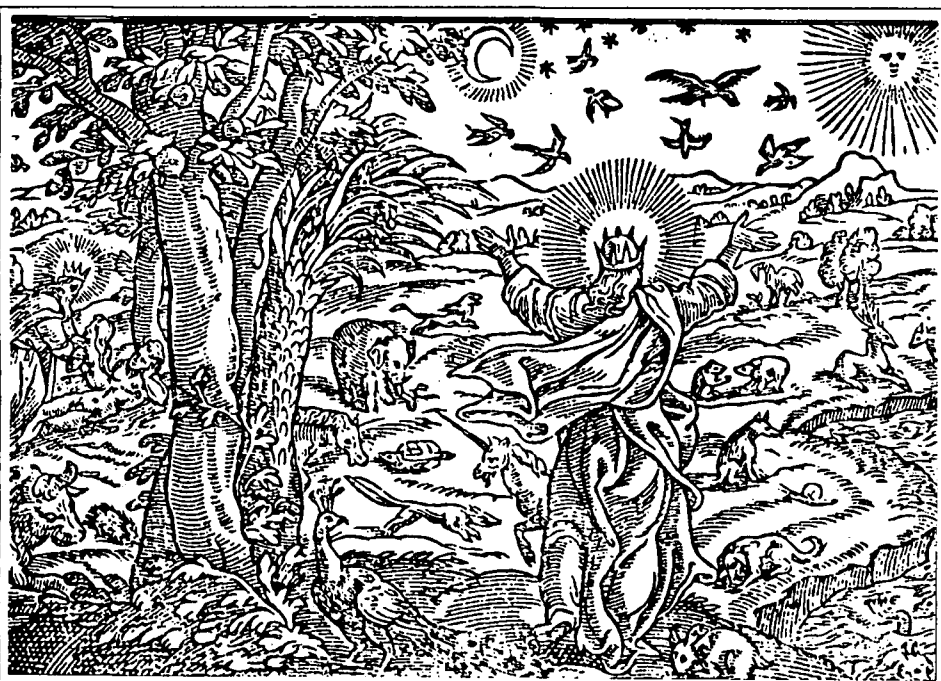
EL PATIMENT DE L'ESPERIT HUMÀ

28, 29 i 30 DE NOVEMBRE DE 1996

CIUTAT DEL VATICÀ, SALA PAU VI

Informació: Secretaria de la Conferència
Via della Conciliazione, 3 00193 Roma (Itàlia)
Tel. (06) 69883138 - 69884720 - 69884799

La inscripció a la conferència és gratuïta, tot i que qualsevol contribució serà molt ben rebuda

La pregunta proposada al títol és una invitació a aprofundir, mitjançant la raó i la ciència, l'empremta divina dins l'home, també quan les seves facultats són limitades o completament atrofiades per alguna malaltia mental. És llavors un deure, per a la comunitat política i particularment per l'Església, de saber agrair aquesta imatge divina en l'ésser humà i d'ajudar als qui pateixen.

Al llarg d'aquesta conferència, especialistes en biomedicina, psicòlegs, teòlegs i sociòlegs de renom internacional, debatran les diferents temàtiques relatives al sufriment de l'esperit humà, no solament les seves causes sinó també les seves conseqüències.

L'aprofundiment d'aquestes malalties es farà des de la visió cristiana del caràcter sagrat inviolable de la suprema dignitat humana.

METGES CRISTIANS DE CATALUNYA

Gran de Gràcia, 13 08012 Barcelona

Tel. 218 30 15

Adherit a la Federació Europea de Metges Catòlics (FEAMC) i a la Federació Internacional d'associacions de Metges Catòlics (FIACM)

BÒSNIA I HERCEGOVINA

Han atret 20 milions de pelegrins, 50.000 sacerdots i més de 50 bisbes

Les aparicions de Medjugorje: el risc de deixar-les de banda

MEDJUGORJE.— «Sols hi ha un perill amb Medjugorje, deixar-ho de banda.» És una afirmació atrevida del teòleg Urs von Baltassar del 1985, només quatre anys després del començament de les suposades aparicions de la Verge Maria a sis nens croates d'un poblet de Bòsnia i Hercegovina, prop de Mostar, i ràpidament acollides per la comunitat de franciscans encarregats de la parròquia.

Guillem Farré

I la veritat és que 15 anys després, no es poden ignorar uns fets que han atret uns 20 milions de pelegrins de tot el món, uns 50.000 sacerdots, i més de 50 bisbes i cardenals, a més de nombroses declaracions positives de personalitats eclesials rellevants. Com a mínim, Medjugorje ha superat el nivell d'un fenomen marginal, i necessàriament interessa o preocupa.

La jerarquia local, sensibilitzada pels esdeveniments, va endegar una comissió que sota la presidència de Mons. Zanic, bisbe de Mostar, va emetre un judici negatiu el 1986. Però excepcionalment, el cardenal Ratzinger, aleshores prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, va rebutjar les conclusions emeses i va posar al davant de la investigació Mons. Komarica, de Banja Luka.

Els motius d'aquesta substitució sembla que són un canvi brusc de Mons. Zanic, que havia passat d'assegurar que «els nens no van ser

convençuts de res ni han estat animats a dir mentides», el 1981, a l'actitud totalment negativa del 1986. De fet, la primera impressió del bisbe va rebre el suport de les conclusions de l'estudi mèdic i psicològic realitzat pel doctor Joyeux juntament amb el pare René Laurentin (Scientific and Medical Studies on the Apparitions at Medjugorje, 1987), on es descarten les hipòtesis de frau o desequilibri mental dels sis vidents.

L'abril del 91 la Conferència Episcopal iugoslava va emetre una declaració oficial en què es reconeixia *non constat de supernaturalitate*. Aquesta frase, que ha estat causa de fortes polèmiques perquè sovint s'ha pres per definitiva, significa que no es té constància que els esdeveniments siguin sobrenaturals o no. Per tant l'estudi ha de continuar, i aquí és on s'està encara, amb totes les moratòries causades per la guerra civil.

Mirjana amb la seva filla, una de les vidents

El juny del mateix any, es va constituir una Conferència Pastoral i Litúrgica per assegurar la doctrina catòlica i una «sana devoció a la Verge Santíssima promoguda conforme als ensenyaments de l'Església». Fins ara, no ha calgut cap advertència, i Medjugorje continua atraient gent, laics i clergues, amb una situació equivalent a les aparicions de Rue de Bac, a París, que han difós la medalla de la Miraculosa.

Una pedagogia de cinc punts

Una de les característiques d'aquestes aparicions és que la Verge té una cita diària a la parròquia, i que una vegada al mes dona un missatge per al món que és àmpliament difós—a Catalunya, a través de l'Eco de Medjugorje i de nombrosos particulars, arriba a més de 2.500 persones. El seguiment d'aquests textos és una de les bases per al discerniment que la comissió fa, i alhora permet definir una pedagogia de Maria a Medjugorje.

En global, les línies principals d'aquesta escola d'espiritualitat toquen cinc punts molt concrets: la pregària, l'eucaristia i la confessió, la paraula de Déu, i el dejuni.

La pregària és la base dels missatges i constitueix el fonament d'una renovació espiritual—d'altra banda, remesa amb insistència a encarnar-se en actes.

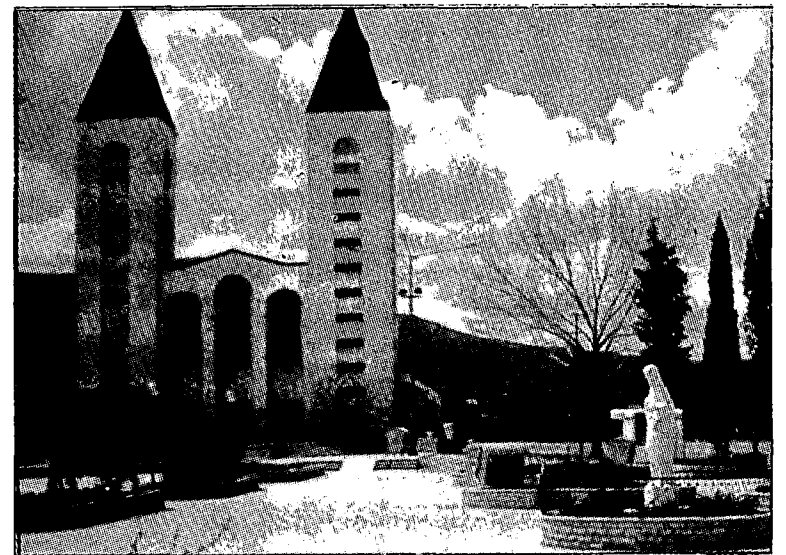
El mètode proposat per excel·lència és el Rosari, presentat com una contemplació dels misteris fona-

mentals de la fe, tot i que la condició necessària és «pregar amb el cor». Aquesta expressió ha esdevingut un dels eslògans de Medjugorje i es refereix a la relació amb Déu que ha passat d'un nivell purament mental al tracte d'amistat al qual fa referència, per exemple, santa Teresa de Jesús.

De seguida prenen el seu lloc els sacraments. L'eucaristia, com a centre de la vida cristiana. Marija, una de les vidents, afirma que «la Gospa ('senyora' en croat) diu que el centre de la nostra vida ha de ser la Santa Missa.

Respecte a la confessió, hi ha qui diu, i estadísticament no és mentida, que Medjugorje és el confessorari més gran del món.

Per contra, i aquesta és una de les crítiques que es fan, el devocionisme popular que acompanya aquesta mena de manifestacions ha dei-

L'església parroquial on tenen lloc les aparicions diàries

xat de banda el punt sobre la Paraula de Déu. Precisament el missatge difós aquest agost vol recentrar les coses: «Fillets, no sabeu viure en la gràcia de Déu, i per això us crido a tots una altra vegada perquè porteu la Paraula de Déu en els vostres cors i en els vostres pensaments. Fillets, poseu les Santes Escripures en un lloc visible en la vostra família, llegiu-les i viviu-les.»

Per últim, Medjugorje recupera de l'oblit la pràctica bíblica del dejuni, com una arma d'intercessió i conversió.

Internacional

Autocorreccions

Com és natural, i en especial a causa de les dimensions que ha pres el fenomen que, a títol d'anècdota, ha permès incloure Medjugorje en les darreres edicions de les guies Michelin, les deformacions han estat freqüents.

De totes maneres, els fruits generals de l'arbre són bons. O com a mínim dins de l'ortodòxia doctrinal i el respecte del magisteri, a més d'un esperit de col·laboració accentuat i un zel renovat d'evangelització. Tot això ha permès declaracions reconfortants per als partidaris, com la de la vident de Fàtima, Lucia, que ha assegurat que les aparicions de Croàcia són la continuació del que ella va viure a Portugal a començament de segle.

Fins i tot s'han difós declaracions de Joan Pau II de caire estrictament personal, com «els dono la meua benedicció. Siguin valents, joestic amb vostès. Diguin a Medjugorje que joestic amb vostès. Protegeixin Medjugorje», a Mn. Jozo Zovko, rector de la parròquia al principi de les aparicions.

De totes maneres, aquestes consideracions no tenen un valor oficial per a la resolució final. El que compta és el contingut dels missatges i els fruits. És en funció d'això que la comissió d'estudi determinarà el seu veredict: no hi ha intervenció sobrenatural, i aleshores els que les han acollides hauran de ser coherents i acceptar la decisió de

Chiara Lubich Premi UNESCO 1996 de l'Educació a la Pau

L'ATRACTIU DEL TEMPS MODERN

Aquest és el gran atractiu del temps modern: potència en la més alta tecnologia i comunicació entre els homes.

Més encara, perquè en la modernitat, per primera vegada, el món és un sol país, un sol país de pau i de felicitat.

Més encara, perquè des d'ara que Déu s'afanya a la humanitat, com a manifestació de la seva misericòrdia, el món és un sol país, un sol país de pau i de felicitat.

Però l'atractiu del temps modern és de poca durada, perquè el món és un sol país, un sol país de pau i de felicitat, però el món és un sol país, un sol país de pau i de felicitat.

esclats de llum

presenta el seu últim llibre:

esclats de llum

21 X 16 cm.
136 pàgs.
amb fotografies a tot color
P.V.P.: 2.000 ptes. (IVA inclòs)

Paraules de llum i llum d'imatges captades de la vida. Esclats de llum que il·luminen la vida de l'home en el seu sentit més radical d'obertura a l'infinit i d'intim acolliment de l'Altre. A través d'aquestes pàgines harmònicament combinades amb suggerents imatges, és possible copsar alguna cosa de la profunda i riquíssima experiència que l'autora, Chiara Lubich, ha viscut i expressa.

El podeu trobar a:

Editorial "Ciutat nova"

c/Esclator Llimona, 36, entl. 4a 08031 Barcelona Tel: 407 00 22 Fax: 420 56 57 o a les següents llibreries:

Claret, Formiga d'Or, Balmes, Herder, Garbí, PPC, Paulines, San Pablo

Les obres Missionals Pontífiques el recullen i l'administren

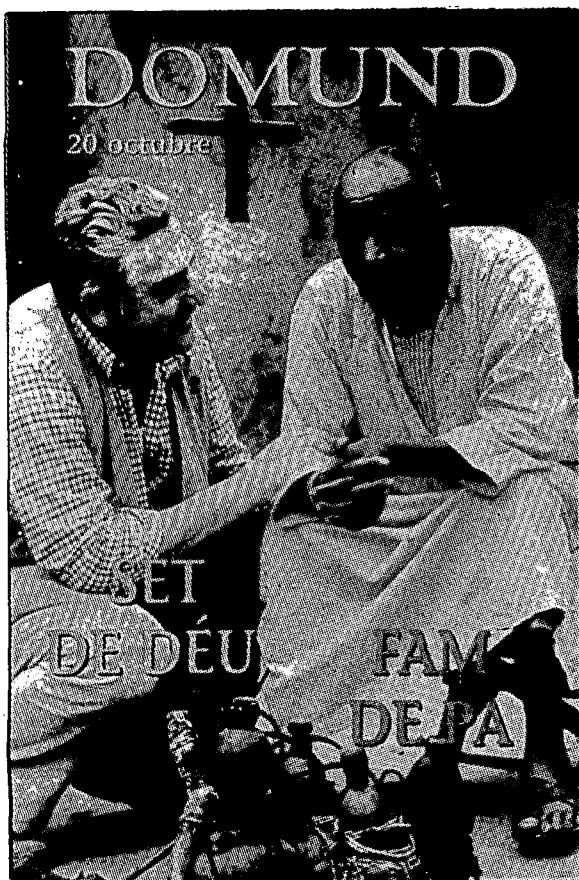
Fons mundial de solidaritat al servei del Tercer Món

c.c.

MADRID.— Cent cinquanta mil missioneres i cinquanta mil missioners treballen al Tercer Món per proclamar l'Evangeli de Crist. També denuncien profèticament els atemptats contra la vida i promouen la dignitat de l'home, els drets fonamentals, la justícia social i la pau entre els pobles.

L'Església missionera posa al servei dels més pobres, 793 leproseries, 5.478 hospitals, 8.216 orfanats i 14.806 dispensaris. Els centres educatius creats pels missioners acullen més de 22.000.000 de nens i joves.

Un centenar llarg de països formen el fons mundial de solidaritat de l'Església al servei de totes les missions. Les Obres Missionals Pontífiques de cada país comuniquen a Roma els resultats de les col·lectes, i a Roma, arriben igualment cada any les peticions d'ajuda de les gairebé mil circumscripcions eclesiàstiques que hi ha en els territoris de missió. A cada delegació nacional de missions se li assignen els territoris de missió als quals ha de remetre l'import. Amb aquesta disposició s'estalvia la transferència de diners de cada país a Roma amb les despeses que això suposaria. Les col·lectes recollides de tots els països, amb un

Cartel del Domund 96

criteri d'equitat, arriben a països del Tercer Món segons les necessitats de cada un d'ells. Cal subratllar que les col·lectes actuals només cobreixen una tercera part de les quantitats sol·licitades pels missioners i missioneres.

En l'exercici de l'any 1995 la suma de les col·lectes del Domund amb altres aportacions anònimes i esporàdiques que es recull de totes

les diòcesis d'Espanya, és de 2.461.239.864 ptes. Espanya és un dels països més generosos en aquest sentit. Aquest any, amb motiu del Domund, s'han publicat 273.000 cartells i el llançament de dos milions de tríptics en els quals es presenta l'eslògan de la jornada: «Set de Déu, fam de pa». Uns 180.000 joves participaran en la tradicional postulació pel carrer.

Pintures romàniques descobertes

VALÈNCIA.— Diverses pintures murals del romànic tardà, datades al voltant del segle XIII, han estat descobertes a l'església valenciana de Castielfabib i al temple del conjunt de Sant Joan de l'Hospital de València.

Els murals, obres de diferents mans i estils però d'elevada qualitat formal, tenen en comú la seva composició, ja que en tots dos llocs són disposades en panells, separats entre si per sanefes, en els quals les diferents escenes es representen disposades a la manera d'un «còmic», amb clara finalitat catequètica.

El seu descobriment va tenir lloc durant la realització d'unes prospeccions prèvies a la segona fase del projecte de restauració integral de tot el conjunt, que està finançant la Conselleria de Cultura de la Generalitat valenciana.

Les pintures de Castielfabib, entre les que destaca un Crist gòtic de tendència orientalitzant, únic en el seu estil, formen un mateix mural amb les que es van trobar fa uns mesos. Per la seva part, les pintures trobades en el conjunt de Sant Joan de l'Hospital, guarden una gran semblança amb el romànic lleidatà. (V.N.)

Figura de Crist descoberta a Sant Joan de l'Hospital

Espanya

Tramès per Mons. Yanes, president de la Conferència Episcopal espanyola

Missatge de solidaritat al Papa davant de la seva operació quirúrgica

MADRID.— L'arquebisbe president i el bisbe secretari general de la Conferència Episcopal espanyola, Mons. Elías Yanes i Mons. José Sánchez, han tramès un escrit a sa Santedat el papa Joan Pau II, en el qual, en nom de tots els prelats espanyols, encomanen «al Senyor la seva salut i que es restableixi aviat» davant de l'operació quirúrgica a la qual s'ha sotmès.

«Li oferim —continua el comunicat— les pregàries dels nostres fidels laïcs, sacerdots i religiosos» i demanem especialment a la Mare de Déu del Roser que aviat pugui reintegrar-se a les ocupacions habituals del seu ministeri apostòlic al servei de l'Església universal.»

Per la seva banda, l'arquebisbe de Sevilla, Mons. Carlos Amigo, ha disposat que en totes les misses que se celebren a la diòcesi durant l'estada del Sant Pare a la clínica, es facin pregàries tot demanant al Senyor que es restableixi sa Santedat. (SIC)

Claret NOVELTATS!

L'ESGLÉSIA
LES QUATRE PORTES
DEL TEMPLE

«El temple de les quatre portes és la visió del profeta Ezequiel referida als temps nous. Quina imatge més indicada per a apropar-se a l'Església en la seva múltiple realitat! Per a descobrir-la cal entrar per quatre portes; no hi fa res per quina es comenci. Misteri, Institució, Missió, Reialme, aquests són llurs noms.»

L'autor de *Saviesa d'un pobre* —Éloi Leclerc— ens ofereix un nou llibre sobre sant Francesc d'Assís: *Exili i tendresa*. «Miro tan sols d'interpretar una simfonia interior, un apropament a allò que és sagrat. Aquest llibre, nascut del silenci i de la solitud, és un llibre de contemplació.»

Una eina amb finalitats didàctiques i de divulgació. No és el Concili. N'és tan sols un instrument de difusió. La seva única pretensió és ajudar a llegir què diu el Concili i obrir pistes que serveixin per a interpretar-lo en els variadíssims contextos de l'Església catalana.

Roger de Llúria, 5 08010 Barcelona
Tel. (93) 301 08 87 Fax (93) 317 48 30

Barcelona

L'objectiu actual és vertebrar el voluntariat de presons

L'Assemblea de la Pastoral Penitenciària va aplegar un centenar de voluntaris

BARCELONA.—El Secretariat Diocesà per a la Pastoral Penitenciària (SEPAP) es va reunir el 5 d'octubre passat a Barcelona per presentar els objectius per al proper curs i per reflexionar sobre les noves possibilitats per al voluntari que preveu el Nou Reglament Penitenciari. L'assemblea anual del SEPAP és la vuitena que aquest secretariat ha organitzat a Barcelona des de la seva creació. En la trobada hi van participar un centenar de voluntaris, entre ells moltes religioses i joves de la diòcesi.

Miriam Díez i Bosch

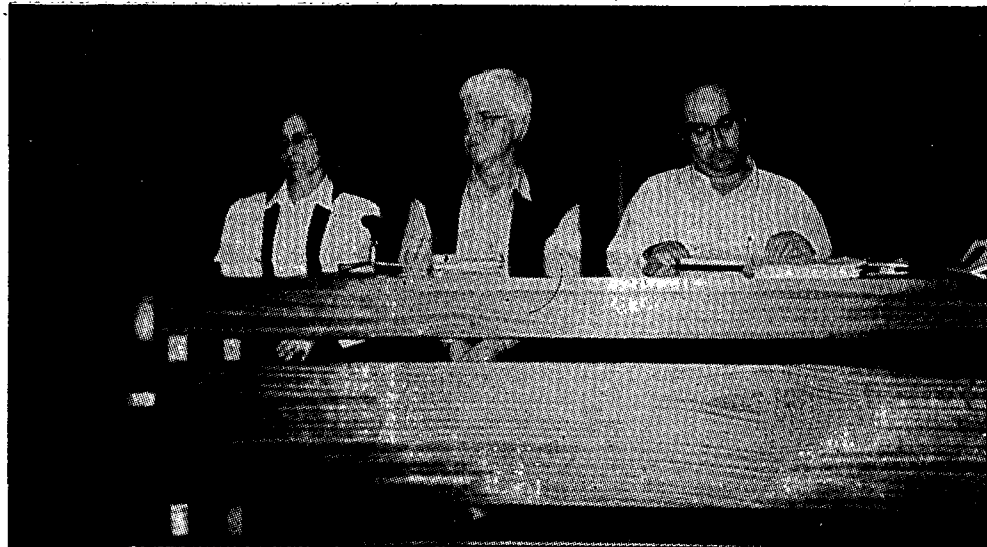
La vuitena assemblea del SEPAP va començar amb la ponència «Les noves perspectives i possibilitats pel voluntariat del Nou Reglament Penitenciari» que va anar a càrrec d'Amand Calderó, sotsdirector general de Serveis Penitenciaris i de Rehabilitació. Calderó va remarcar que a partir d'ara els voluntaris poden fer moltes més tasques que abans amb l'acompanyament i acolliment dels presos un cop surten dels centres penitenciaris. Andreu Oliveras, director d'aquest Secretariat per a la Pastoral Penitenciària va destacar les enormes possibilitats pel que fa a mesures alternatives a la presó que aquest Nou Reglament estableix. Oliveras va suggerir que fins i tot aquest reglament «conté més possibilitats que el Nou Codi Penal». A més de la ponència, en l'assemblea hi va haver també una taula rodona amb els secretaris dels diferents grups que formen el SEPAP. Les propostes que van fer aquests voluntaris van coincidir en demanar, en general, més vies de col·laboració entre el voluntariat i les institucions, sobretot amb els

jutges i amb els advocats. Una de les queixes va ser que les propostes queden emmarcades en la teoria però no s'acaben d'aplicar mai i van voler agrair als funcionaris les facilitats que posen al voluntariat de presons.

Actualment hi ha una quarantena de secretariats d'aquesta mena a tot l'Estat espanyol i es pretén ara vertebrar-los, veure quins problemes comuns tenen i dibuixar cap on van les tasques que realitzen als centres penitenciaris i fora d'aquests amb les famílies dels interns. L'assemblea va insistir en la necessitat de seguir amb els cursos de formació que fins ara han anat fent per orientar els futurs voluntaris i els cursos de formació continuada per als més veterans per reciclar-se. En aquest sentit, es va fer una crida a la participació als seminaris setmanals dedicats a reflexionar i estudiar el Nou Codi.

Aquest secretariat al servei de la pastoral penitenciària va engegar un projecte d'oficina d'assessorament particularitzat de l'intern que va començar aquest any i que de moment és un èxit. Aquest servei consisteix en assessorar, atendre, escoltar i aclarir

El director del SEPAP i dues voluntàries en un moment de l'assemblea

temes que l'intern no té resolt, com ara saber quin advocat té, en cas de tenir-ne un.

Conscienciar les parròquies

Els diferents secretaris del SEPAP que van participar a la taula rodona van manifestar les seves preocupacions i dificultats diàries pel que fa a la pastoral penitenciària feta des de les parròquies. A diverses parròquies de la diòcesi hi ha grups que intervenen a la presó, però més que treballar dins els centres penitenciaris el que es vol potenciar ara és l'acompanyament de les famílies del reclus que es fa des de les parròquies a les quals pertany aquest. Aquest procés és lent i malgrat tot ja són

moltes les comunitats cristianes les que han assumit aquesta tasca.

A més, per tal de fer conèixer el SEPAP a totes les parròquies de l'arquebisbat, han editat un fullotó divulgatiu i han escrit cartes a les parròquies. Es tracta de donar a conèixer el grup de pastoral penitenciària a la pròpia comunitat a què pertany el voluntari. Els membres del SEPAP intenten tenir un representant als Consells Pastoral i participen en la pregària dels fidels introduint-hi la qüestió penitenciària.

Alguns assistents a l'assemblea van demanar que s'ajudi econòmicament les famílies dels interns per desplaçar-se amb transport públic a les presons. En aquest sentit alguns voluntaris van suggerir si no seria pertinent oposar-se

a la desaparició de la Model al centre de Barcelona. En tot cas, van demanar a les autoritats que els centres que es construeixin estiguin ben comunicats.

Una de les novetats destacades d'aquest curs que comença és la de la permanència de voluntaris que cada tarda estaran a la seu del SEPAP per aconsellar, orientar i ajudar les persones que destigin rebre informació i documentar-se sobre qüestions relacionades amb cursos de formació, permisos... El ventall d'activitats que els voluntaris del SEPAP fan a les presons abarca molts camps diferents, com ara fer classes, impartir cursos de treballs manuals o fer un acompanyament de l'intern. El telèfon d'aquest secretariat diocesà és el 93 / 221.22.68.

GIRONA

Trobada dels responsables de la pastoral dels santuaris de Catalunya i les Balears

GIRONA.—El monestir de sant Daniel va acollir la trobada dels responsables de la pastoral dels santuaris de Catalunya i les Balears, el 23 de setembre passat. L'eix central del congrés, on va participar Mons. Jaume Camprodon, bisbe de Girona, així com representants d'onze diòcesis, va ser una reflexió sobre els santuaris, les persones que hi van, i la dimensió espiritual dels pelegrinatges, entesos no com una visita turística, sinó com una anada espiritual a un centre religiós.

També es va treballar el paper que han de tenir els santuaris catalans i de les Balears en el Jubileu de l'any 2000. Durant la trobada, el delegat de

pastoral de turisme del bisbat de Girona, Mn. Salvador Batalla, va informar dels resultats del Primer Congrés Europeu de Santuaris que es va celebrar a Hongria, on el secretari general del Jubileu, Mons. Sabatini, va demanar la participació d'aquests centres espirituals en l'any de conversió del nou mil·lenni.

Mn. Batalla també va assenyalar que actualment els santuaris de Catalunya i les Balears estan en un punt molt alt. «És possible que els fidels vagin menys a les parròquies, però freqüenten més els santuaris en recerca de pau, un reencontre amb si mateix, amb Déu i la família.» (C.C.)

CASA GAY

**SERVEI DE LLOGUER PER A
FESTES I BANQUETS.
CADIRES, TAULES, CRISTALLERIA,
VAIXELLA, ETC.**

Roger de Llúria, 12 i 14
Tels. 318 14 95 - 301 67 31- Fax: 412 44 55

L'Església catalana desenvolupa la xarxa de centres d'ajuda als drogoaddictes

El fundador del «Progetto Uomo» visita Barcelona

BARCELONA.— «No és un projecte antidroga, sinó que és un projecte per a l'home, per cridar l'atenció sobre l'home», Mario Picchi no va dubtar ni un segon per escollir aquesta frase que sembla utilitzar molt sovint quan ha de parlar de la seva obra mestra anomenada «Progetto Uomo». I cal reconèixer que aquest resum, aquesta innocent *provocazione* que sembla agradar a l'autor, era perfecte perquè el públic reunit al Col·legi de Periodistes a Barcelona, donés una ullada al llibre en el qual les lletres del títol s'adaptaven discretament a l'aquarel·la de la portada: *Don Mario Picchi «Un projecte per a l'home»*.

Iolanda Rekawek

Publicat per l'editorial Claret i presentat pels bisbes catalans el divendres 4 d'octubre, el llibre resumeix els 25 anys del treball del «Progetto Uomo», una experiència iniciada a Roma pel capellà Mario Picchi. Aquest particular treball amb les persones addictes a la droga s'ha projectat en centres de solidaritat que són més que res «una escola de vida» on s'aplica «una filosofia concreta d'intervenció».

«Els qui treballen en el "Progetto Uomo" han de tenir molta imaginació i capacitat creativa per a forjar una situació "de repte" davant una persona amb problemes», diu Joan Corelli, un català afincat a Roma i promotor del Centre Italià de Solidaritat. «És a dir que s'ha de treballar amb aquesta persona en concret. Per això, no es pot dir que és una metodologia a la qual la persona s'adapta. En el "Progetto Uomo", la metodologia ha d'adaptar-se a la persona.»

«La persona», «l'home» són paraules en les que Mario Picchi posa èmfasi quan parla amb una energia que no han calmat els seus 66 anys. «S'ha de veure el problema de la drogodependència des del punt de vista de l'home, com una agressió contra l'home. No ens interessa la substància, estem parlant de l'home, de l'home agredit i totalment derrotat» — va dir a Barcelona. En el seu llibre Picchi parla del drogoaddicte que «no pot ser definit com un delinqüent, un malalt, un viciós, un desviat, un culpable, una víctima. Més aviat podríem dir que és una persona en una situació de fragilitat, que pot ser enfortida sense pietisme; una persona en un temps de soledat, que hem d'acompanyar sense excuses; una persona esportuguida a qui s'ha de sostenir i encoratjar; una persona que ha perdut els valors i que s'ha de tornar a motivar».

En el procés de recuperació de

les persones addictes a la droga, el «Progetto» considera fonamental el treball amb els seus familiars. L'experiència d'involucrar les famílies en aquest procés era tant positiva que l'any 1979 es va crear una Associació de Famílies integrada pels milers de pares, germans, esposos i companys de les persones acompanyades en el «Progetto Uomo».

Centre Català de Solidaritat

Inclòs des de 1985 en el programa de les Nacions Unides com un organisme no governamental, el Centre Italià de Solidaritat ha inspirat el treball d'unes associacions europees i d'Amèrica llatina. A l'Estat espanyol existeix la Federació de Comunitats Terapèutiques i la Confederació «Proyecto Hombre» que continuen la idea original del capellà italià. A partir del setembre de 1991 també funciona el Centre català de Solidaritat (CeCas), patrocinat per la Fundació Sense Cadenes, presidida pel bisbe de Vic, Josep M. Guix, i integrada pels bisbes catalans, Càritas diocesanes i la Unió de Religiosos de Catalunya. «Vam rebre el segell oficial de l'autor del «Progetto Uomo», indicant que la nostra iniciativa ha de ser reconeguda com un brot de l'arbre d'aquest projecte», va dir Mons. Guix durant la presentació del llibre.

El CeCas acull actualment 493 persones en centres situats en les diòcesis de Tarragona, Barcelona i Girona, 378 estan en la primera fase d'acollida, que dura uns tres mesos i funciona com a centre de dia, i en la que han de rebutjar la droga, la violència i han de motivar-se pel canvi. Possiblement s'obriran nous centres d'acollida en les diòcesis de Lleida i Tortosa. La segona fase del tractament, la comunitat terapèutica, en règim residencial, dura uns vuit mesos i comporta per a la persona un treball en l'efectivitat, l'autoconeixement i l'aprenentatge de noves conductes. Actualment se'n beneficien 69 persones. La tercera fase d'aquest programa comença en règim extern i suposa la preparació de les persones exdrogoaddictes per trobar feina i restablir les relacions normalitzades amb la família i la societat. En aquests moments el CeCas té 46 usuaris de la tercera fase.

Mario Picchi és el fundador del «Progetto Uomo»

El treball amb les persones acompanyades en CeCas està encomanat a un equip interdisciplinari d'operadors formats en l'Escola d'Operadors

Sòcio-Terapeutes i que habitualment fan pràctiques al centre italià.

La droga s'ha normalitzat

Segons Mario Picchi, el problema de la droga s'ha agreujat en tots els països. A les drogues tradicionals s'afegeixen avui, per exemple, les drogues sintètiques que irrompen amb freqüència en el món del jovent. El director del CeCas, Narcís Martí, va indicar que a Catalunya hi ha nens addictes al

haixix. Segons ell, el perfil de toxicòman ha variat amb el temps. A part del toxicòman clàssic, entre 40-50 anys, hi ha un col·lectiu de joves entre 16 i 19 anys que consumeixen diferents substàncies, sobretot el cap de setmana.

Joan Corelli, del Centre Italià de Solidaritat, va detectar un fenomen encara més alarmant que és que «els pares avui no tenen por de la droga. La droga s'ha desdramatitzat, s'ha normalitzat». Al viatge alimentat per la droga semblen apuntar-se cada vegada més persones de diversos àmbits socials. La droga conquista nous espais. «Abans atacava verticalment. Ara és com un pop que s'escampa d'una manera horitzontal», diu Corelli. El Centre Italià va haver d'iniciar un programa destinat a les persones entre 40-50 anys; addictes a la cocaïna. «Molts d'ells ocupen càrrecs molt alts en banques, etc. i han començat a prendre cocaïna pensant que així treballarien millor.»

El desenvolupament del CeCas demostra que els bisbes catalans pensen complir al peu de la lletra la resolució 96 del Concili Provincial Tarraconense en la qual l'Església catalana es compromet a donar suport econòmic i amb voluntariat a l'esmentat Projecte. Així ho va confirmar el cardenal Carles, que va cloure l'acte de presentació del llibre de Mario Picchi. Per a ell, el treball del CeCas significa una fusió entre «una consciència cristiana i una consciència social que cada vegada es fa més urgent».

Para preparar el año 2000

CATEQUESIS DEL PAPA SOBRE LA FE CRISTIANA

PRÓLOGO DEL CARDENAL CARLES, ARZOBISPO DE BARCELONA

Ediciones Palabra pone al alcance de todos los lectores, educadores, catequistas y sacerdotes, la extensa enseñanza que el Papa ha impartido sobre el contenido del Credo expuesto desde una perspectiva trinitaria.

Se trata del mejor y más autorizado material para facilitar la preparación del año 2000, que expone con garra y de un modo atractivo, quien el Espíritu Santo y quién el Padre que confesamos los cristianos.

Creo en Jesucristo
Catequesis sobre el Credo (II)

464 páginas

Creo en el Espíritu Santo
Catequesis sobre el Credo (III)

448 páginas

2000 ptas
ejemplar

De venta en las principales librerías

EDICIONES PALABRA S.A.

Pº de la Castellana, 210 • 28046 Madrid Tfno. 350 77 20/39 • FAX 359 02 30

JUAN PABLO II

CREO EN DIOS PADRE
Catequesis sobre el Credo (I)

LIBROS
Palabra

368 páginas

Es va fer l'acte acadèmic inaugural del curs 1996-1997

Barcelona

L'Institut de Teologia es transforma en Institut Superior de Ciències Religioses

BARCELONA.—L'Institut de Teologia, un dels fruits del Concili Vaticà II, ha complert els 24 anys de la seva fundació. Aquest any comença una nova etapa en convertir-se en Institut Superior de Ciències Religioses (en tràmit d'aprovació), la qual cosa permetrà que els alumnes puguin aconseguir la llicència-

tura en Ciències Religioses. El 8 d'octubre passat el cardenal-arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles, va inaugurar el nou curs acadèmic 1996-1997. La lliçó va anar a càrrec de Mons. Antonio Cañizares, bisbe d'Àvila, que va parlar de «Jesucrist, únic salvador del món, ahir, avui i sempre».

Glòria Carrizosa

L'acte va començar amb una actuació musical de la Coral d'Antics Escolans de Montserrat, i amb una pregària demanant una total i ràpida recuperació del sant Pare, que fa poc ha estat sotmès a una operació d'apendicitis.

Joan Guiteras, director de l'Institut de Teologia, va destacar el creixement d'aquest centre que funciona des de fa 24 anys, pel qual han arribat a passar més de 3.000 alumnes procedents de totes

les parròquies i indrets de la diòcesi. Aquest any es farà un curs d'adaptació pels alumnes que han estudiat els tres anys de l'Institut perquè puguin aconseguir el títol superior de Ciències Religioses, amb valor acadèmic universitari. Per aquest motiu s'ha augmentat el professorat i les assignatures a impartir.

El doctor Guiteras va definir els objectius de l'Institut de Teologia: «Vol ser un lloc de comunió eclesial, un indret de coratge evangèlic, un marc idoni per propa-

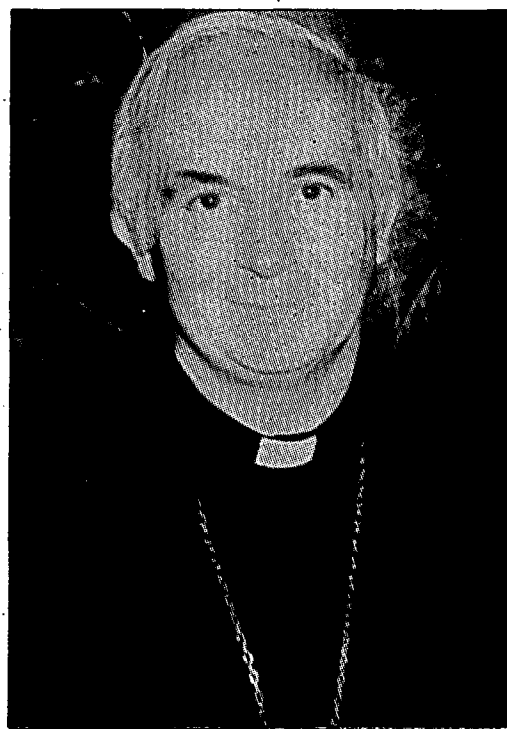
gar la doctrina cristiana.» L'estudi teològic té una gran importància perquè «ens posa en recerca de la veritat que ens farà lliures. Déu ens parla en la teologia i nosaltres hem de donar testimoni de la fe pels nostres contemporanis delerosos de la paraula de Déu».

«Jesucrist, l'únic salvador del món»

A continuació, Mons. Antonio Cañizares, bisbe d'Àvila i president de la Subcomisión de Univer-

sidades de la Conferencia Episcopal espanyola, va dictar la lliçó inaugural, «Jesucrist, únic salvador del món, ahir, avui i sempre», una dissertació a partir de la carta apostòlica *Tertio millennio adveniente* que el Sant Pare, va fer com a preparació del Gran Jubileu del 2000.

El bisbe va parlar fonamentalment de l'Encarnació del Fill de Déu. «Jesucrist és el Fill Unigènit enviat pel Pare, és l'entrega que Déu fa de si mateix. Tot ha estat fet conforme a ell, tot ha de ser interpretat a la llum de Jesucrist,

Mons. Antonio Cañizares, va destacar en la lliçó inaugural la necessitat d'anunciar Jesucrist com l'únic salvador del món

tot trobarà en Ell la seva plenitud». Mons. Cañizares va demanar que s'anunciï a Jesucrist com l'únic salvador. «Jesucrist no és un conjunt de valors, no és un missatge més, és Emmanuel, el compliment de les promeses de Déu "jo seré amb vosaltres" —com a conseqüència d'això, continuà dient— Déu vol que tots els homes se salvin i arribin al coneixement de la veritat.» En aquest sentit, es va referir a unes paraules del Papa de la carta *Tertio millennio adveniente*, on en el context de la modernitat, el Pontífex parla del cor de l'home que està «inquiet, no aconsegueix descans ni pau fins que no és amb Jesucrist».

Com a conseqüència de l'Encarnació, «els cristians hem de ser presents a totes les realitats de la

vida pública: en l'àmbit polític, social i cultural. L'Encarnació és el misteri de com Déu s'acosta a l'home, és el desvetllament que Déu és amor. L'Església i els homes no tenim una altra riquesa que no sigui Jesucrist», va dir el bisbe castellà que va acabar la seva exposició encoratjant els cristians a donar testimoni de Jesucrist en tots els seus ambients.

Per la seva banda, el cardenal Carles va animar els alumnes de l'Institut perquè «l'estudi seriós de la teologia és un autèntic servei a l'Església». També va agrair les paraules del bisbe Cañizares que «ens desvetllen que hi ha un doble misteri de Jesucrist: una autèntica fermesa, i un poderós dinamisme que es propagà a través del temps. Així és com ha de ser l'Església».

TARRAGONA

Josep M Grau, missioner laic, ha marxat cap al Perú

TARRAGONA.—El 15 d'octubre passat, el tarragoní Josep M. Grau va marxar com a missioner laic diocesà cap al Perú. Durant tres anys aquest missioner romandrà a la parròquia de Cascas, a les muntanyes nord de l'esmentat país, fent formació catequètica.

Josep M. Grau té trenta anys i és enginyer electrònic, però sempre s'ha dedicat al món de la docència. Durant els darrers anys ha estat estretament vinculat a la parròquia de Sant Joan de Tarragona on, a més de catequista, ha estat el cap de l'Agrupament Escolta i Guia Xaloc. Juntament amb Grau han marxat cinc joves més de les diòcesis de la Tarraconense i les illes Balears, un d'ells també al Perú i els altres quatre a Santo Domingo.

Joan Boronat

TROBADA D'EXPERIÈNCIA DE DÉU,

segons el mètode del P. Ignasi Larrañaga.

Impartida pel matrimoni Eudald i Montserrat

LLOC: Casa d'Espiritualitat Casal de Pau. ARBÚCIES (Girona)

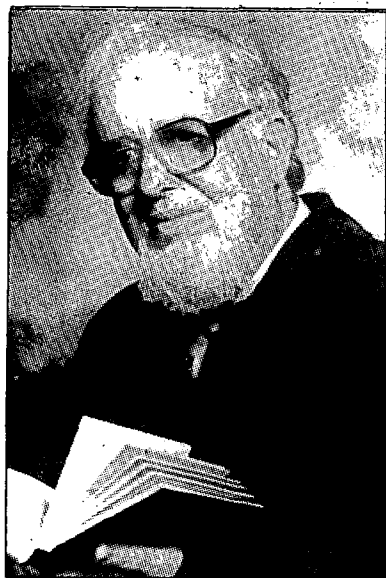
DIES: Novembre, 15, 16, 17, 22, 23 i 24

Tel. 212 21 95

762 42 60

MIRANT ENDARRERA

ESTEM AGRAÏTS EN VEURE COM DÉU S'HA MANIFESTAT EN LES MÉS DE SET-CENTES TROBADES D'EXPERIÈNCIA DE DÉU, DONADES EN VINT-I-CINC PAÏSOS, DURANT MÉS DE VINT ANYS. DÉU S'HA SERVIT DEL P. IGNASI LARRAÑAGA PERQUÈ UNA MULTITUD DE PERSONES, ENMIG DE LES TASQUES DE CADA DIA, ACONSEGUEIXIN EL REGAL DE LA PACIFICACIÓ, DE LA PURIFICACIÓ I DE L'ADORACIÓ.

P. Ignasi Larrañaga, sacerdot caputxi

MIRANT ENDAVANT

ESTEM ESPERANÇATS EN VEURE COM AQUEST CORRENT EVANGELITZADOR CONTINUA VIU, A TRAVÉS DE SEGLARS QUE EL MATEIX IGNASI HA CREGUT QUE LA PODEN PROSSEGUIR DESPRÉS D'UNA ACURADA PREPARACIÓ.

AQUESTA VEGADA NO FEM UNA CONVIVÈNCIA EN EL SENTIT DE TROBAR-NOS ELS GERMANS PER PARLAR, SINÓ QUE FEM UNA EXPERIÈNCIA EN EL SENTIT DE TROBAR-NOS AMB DÉU PER INTIMAR

Debat del Grup progressista Espai Obert

Barcelona

Inventar nous camins per fer créixer les comunitats cristianes

BARCELONA.— El dissabte 28 de setembre passat el Grup Espai Obert, del Centre d'Estudis Eiximenis, es va reunir al Centre Cívic de les Cotxeres de Sants per dialogar sobre el manifest que es va presentar el mes de juny passat. La trobada va debatre quins són els valors evangèlics prioritaris i què es pot fer per construir una experiència d'Església que redueixi les estructures eclesiàstiques i faci créixer les comunitats cristianes, aquests temes van ser l'eix sobre les quals es va desenvolupar el diàleg.

Marta Puyol

La convocatòria va tenir lloc per dialogar sobre el manifest del Grup Espai Obert que reivindica crear espais de recerca i opinió que preparin una nova etapa de l'Església catòlica respectant les autoritats eclesiàstiques però exercint el dret a dissentir i innovar.

El primer punt que es va tractar en aquesta sessió oberta a tothom que volgués participar-hi va ser, quins són els valors evangèlics que es consideren prioritaris per

misteri, una presència que, a través de Jesús, els homes hem pogut descobrir. D'altra banda, a través del món de la pobresa, del dolor, de la marginació, trobem la possibilitat de viure la nostra fe que no s'expressa només en el llenguatge codificat dels actes de la religió, sinó que ho fa quan un lluita per la justícia i pot estar construint el regne de Déu a través d'aquesta lluita.»

Anna Maria Torrents, assistent social, va expressar la seva opinió personal i va dir que sobre els valors recollits en l'Evangeli calia

de la vida terrenal hi havia una vida eterna que s'havia de tenir en compte per completar l'experiència.

Josep Delàs va comentar que considerava que l'únic valor autènticament cristià era l'amor entès com a disponibilitat a l'altre i com una relació interpersonal escoltant el que diu el germà i intentant ajudar-lo. Delàs va mostrar-se partidari d'escoltar Déu a través dels pobres, dels humils, i des de la marginació: «Déu no parla a través dels poderosos i per tant si no estem a prop dels més desamparats no podem escoltar el seu esperit.» També va manifestar que els cristians havien de treballar en equip: «El treball individual no serveix, s'ha de treballar en grup i fomentar el valor de comunitat.»

Importància de la comunitat cristiana

Pel que fa a la segona qüestió,

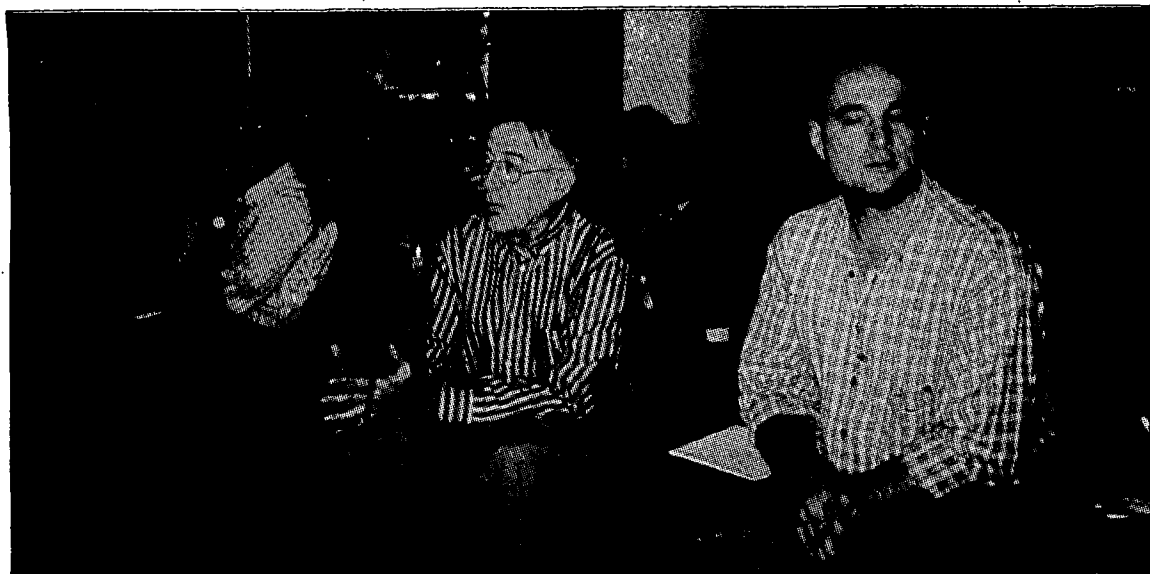
prendre consciència que el Baptisme dona a tots els batejats un sacerdoti més important que el sacerdoti ordenat pel sagrament. Ruiz es va mostrar partidari de recordar que Església, del grec *Ecclesia*, vol dir assemblea celebrada en ordre democràtic, i és un espai on es troben els semblants, on es parla i s'escolta i on s'estableix l'església que ha de ser comunicació. Per aquest motiu convé renovar el llenguatge de l'Església per expressar les idees d'una forma entenedora al món d'avui.

Oleguer Bellavista es va mostrar especialment dolgut perquè l'Església catòlica a Catalunya no ha sabut atreure el jovent i molts pocs joves participen activament en la vida parroquial. Bellavista va sostenir que calia trobar solucions per a aquest desconexament que tenen la majoria de joves dels valors cristians. Tot i això, Oleguer Bellavista es va mostrar esperançat: «Fa poc la filla d'uns amics em va explicar que s'havia posat en contacte amb una comunitat cristiana protestant on havia descobert Jesús, el qual li havia canviat radicalment la seva vida. Jo vaig pensar per dintre meu, sorprèn agradablement, que feia molt temps que no havia sentit a dir això a una noia cristiana.» Bellavista va explicar que aquest testimoni l'havia

impactat molt, ja que aquesta petita comunitat havia aconseguit desvetllar la inquietud d'uns joves i que calia pensar com es podria estendre aquesta inquietud al jovent.

D'altra banda, Oleguer Bellavista va comentar que calia denunciar la repressió que, al seu parer, es porta a terme a molts nivells dintre l'Església sobre persones i grups que han expressat opinions contràries a la jerarquia eclesial i han estat per aquest motiu censurades.

Per la seva part Gaspar Mora es va mostrar convençut del fet que no cal que les estructures eclesiàstiques es redueixin, sinó que el que és prioritari és aconseguir que la comunitat augmenti. Perquè les comunitats cristianes augmentin caldria que creixessin amb esperit de renovació i oferissin un munt d'iniciatives. Per a Gaspar Mora és preocupant que moltes de les persones més properes del seu nucli familiar tinguin una sensibilitat poc religiosa i segurament no formin part de la comunitat cristiana, perquè sovint les seves activitats es redueixen a trobar-se a missa i resar. Per a Mora a la comunitat cristiana li faltaria renovar-se, sense deixar al marge les tradicions purament religioses, i potenciar els valors de l'Evangeli tractant d'arribar als cristians no practicants i als no creients.

Ramon Maria Nogués participant al debat del Grup Espai Obert

estar presents en el món actual. Sobre aquest tema, el primer en expressar la seva opinió va ser Miquel Ruiz, portaveu d'un grup de cristians que s'havia reunit al CIC. Segons Ruiz, els valors evangèlics es poden resumir en «tenir una obertura esperançada a la vida amb una actitud de servei i no de domini, és a dir, d'amor per comprendre, respectar, acollir, compartir i d'aquesta manera descobrir el valor de la llibertat.»

Fèlix Martí, que va ser un dels que va signar el manifest, va indicar que «els valors cristians estan molt lligats als valors humans i a la recerca de la veritat, la bellesa, l'amor i la fraternitat. Crec que la gràcia del cristianisme és que, en totes aquestes experiències veu un

tenir en compte que actualment aquests fallen, ja que segons el seu parer s'ha perdut de vista el sentit de transcendència, i en canvi s'ha potenciat el sentit d'immediateza que té molta força en la societat actual. «Avui, la societat vol trobar solucions immediates als problemes que li preocupen, però ha perdut de vista que tot el que fan els homes en el present té una repercussió en el futur, i per tant és transcendent.» Torrents va afegir que per recuperar els valors evangèlics calia tenir en compte la importància que els cristians siguin responsables en la vida diària per fomentar aquests valors en els altres i tenir una esperança de futur. També va manifestar que era molt important no oblidar que després

sobre què es pot fer per construir una experiència d'Església que redueixi les estructures eclesiàstiques i que faci créixer les comunitats cristianes, el primer a tenir la paraula va ser Miquel Ruiz, que va dir «pel que fa a les nostres estructures eclesiàstiques, cal admetre que són lluny del poble i aquesta distància les priva de vida i les redueix, per tant cal vivificar-les». Ruiz va afegir que cal que el poble intervingui en la democratització de l'Església, que pugui triar-ne democràticament els seus representants, i ha de prendre el relleu en moltes de les tasques que fins ara han estat competència exclusiva dels eclesiàstics. El portaveu del grup reunit al CIC va comentar també que, segons ell, era necessari

FÓRUM SIGLO XXI

PRESENTA

XII CERTAMEN NACIONAL DE JOVES ORADORS

TEMA:

Societat de consum: Com ho vius?

Experiència personal sobre aquesta qüestió: llums i ombres; esperances i dificultats.

Premis:

- S'estableix com a 1r premi un viatge a Lima (Perú) per participar en el Certamen Internacional de Relyukai, a Amèrica, el febrer de 1997.
- S'estableix com a 2n premi la participació en el Certamen Internacional de Relyukai, a Europa, que se celebrarà a Barcelona el març de 1997.
- S'atorgaran accèssits a la resta de finalistes.

Informació i presentació de treballs Fórum Siglo XXI del Relyukai

Rambla de Catalunya, 12, 4t 1a
Tel. 93 / 301 39 92 - 08007 Barcelona

El Fórum Siglo XXI-Relyukai és una institució d'origen japonès que té seu a 17 països en el món la finalitat del qual és fomentar la relació entre les persones i els pobles, perquè siguin més humanes i vertaderes.

Al temple parroquial de Sant Jaume de Remolins

Nou altar de la capella del Santíssim

TORTOSA.— El 8 de setembre passat Mons. Lluís Martínez i Sistach, bisbe de la diòcesi, va consagrar el nou altar de la capella del Santíssim de la parròquia de Sant Jaume de Remolins. L'actual temple parroquial va ser construït després de la guerra civil, a dos-cents metres d'on hi va haver, successivament, un temple romànic, un de gòtic i un de renaixentista, víctimes de les bombes de la guerra.

J. Blanc i Bahima

La parròquia de Sant Jaume, situada al cor de la Tortosa vella i al mig dels antics barris jueu, àrab i cristià, és la més antiga de la ciutat després de la Seu. Va esdevenir punt de partida de les pelegrinacions medievals a Santiago de Compostel·la pel camí de l'Ebre, ja que els tres primers temples es

La nova capella del Santíssim del temple parroquial de Sant Jaume de Remolins

trobaven a la vora del riu.

L'antiga capella del Santíssim encara es trobava en la forma provisional que la reedificació del temple va permetre en el seu temps. Ara, segons un projecte de l'artista tortosí Àngel Acosta, s'ha reno-

vat la capella, s'ha construït un nou altar de pedra i s'ha dut a terme una nova ambientació per al sagrari. La nova capella, a més a més de ser un lloc de pregària per als fidels, serà l'indret on es farà el culte diari de la parròquia perquè

sigui més reduït i més íntim.

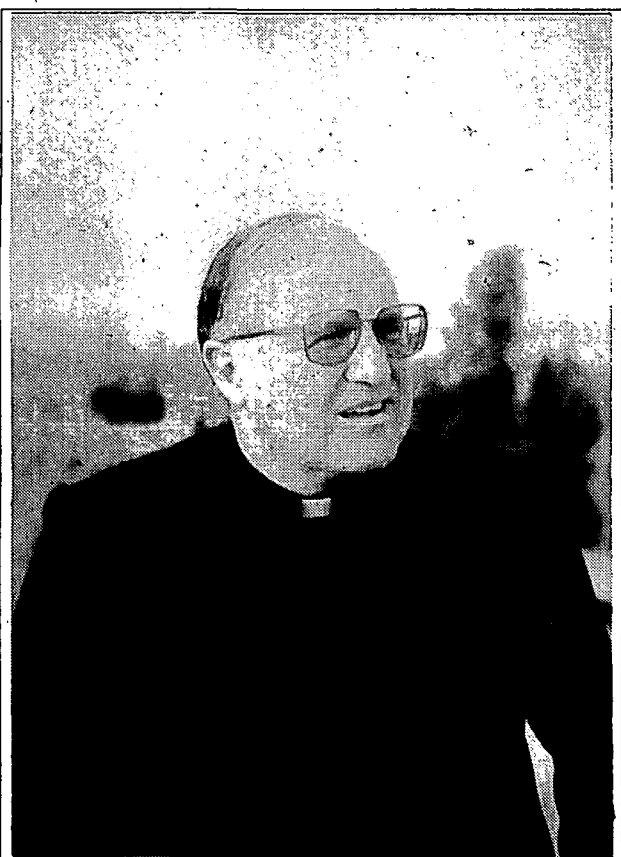
Un cop acabada la consagració de l'altar, el Dr. Martínez i Sistach va agrair a la gent del barri de Remolins l'estima que tenen per la seva parròquia i l'interès a tenir-la neta i arreglada.

La celebració de les festes de la Cinta

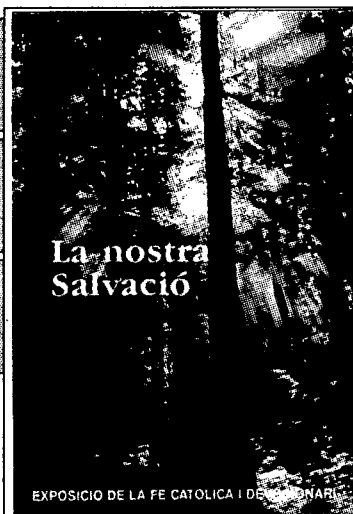
TORTOSA.— La celebració de la Festa Major dedicada a la patrona de Tortosa, la Mare de Déu de la Cinta, es va viure aquest any amb una participació diferent i unes actituds noves. Es va poder contemplar la restauració de la capella de la Cinta. Tot just en acabar-se el pontifical, i com a signe extraordinari, tothom es va traslladar a la capella per admirar la primera part de la restauració que ja s'ha executat. Cal dir que el pontifical i la processó constitueixen el nucli de les festes de la Cinta.

L'homília de Mons. Martínez i Sistach tenia dos blocs: en el primer, el prelat va parlar de la cultura de la mort; en el segon, el bisbe va fer un cant a la vida com a cultura de l'amor. «La nostra Cinta —va dir el prelat— està íntimament relacionada amb l'inici de la vida humana i la devoció popular l'ha vinculat-da a tantes i tantes mares que es disposen a infantar.» (J.B.B.)

TRES LLIBRES PER A L'EVANGELITZACIÓ

pel Dr. Ignasi Segarra, pvre.

LA NOSTRA SALVACIÓ
Adaptada al CATECISME DE
L'ESGLÉSIA CATÒLICA.
Desena edició
(en catalana i castellà)
Preu: 1.000 ptes.

Comandes a:
La vostra Llibreria

**EDITORIAL
CASALS**
c/. Casp, 79
08013 Barcelona

☎ 232 37 13
FAX: 265 68 95

**UN RETIRO ESPIRITUAL
EN CASA**
Repàs anual de les meves
reflexions amb Déu.
Preu: 200 ptes.

Distribueixen:

**Distribuïdora
Balmes**
c/. Duran i Bas, 11
08002 Barcelona
☎ 317 94 43

Editorial Claret
c/. Roger de Llúria, 5
08010 Barcelona
☎ 301 08 87

**GENTE QUE HIZO
MUCHO**
Vint semblances de gent del nostre
temps que ha deixat rastre.
Preu: 1.500 ptes.

Distribueix:

Llibreria Garbí
Via Augusta, 9
08006 Barcelona
☎ 217 54 08

Barcelona

Fundador de la FJC de Catalunya (1894-1974)

Homenatge pòstum al Dr. Albert Bonet

VILAFRANCA DEL PENEDÈS.— El capvespre del dissabte 5 d'octubre va tenir lloc a la capella del cementiri de Vilafranca del Penedès una celebració de la Paraula, precedint el trasllat a la seva tomba definitiva, de les despulles del Dr. Albert

Bonet i Marrugat, fundador, els anys 30, de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, suprimida pels perseguïdors de la fe el 1936 i privada de resurrecció pels vencedors de la guerra després del 1939.

Diversos familiars i amics van voler rebre un homenatge pòstum al Dr. Bonet

Lluís Badia i Torras

El trasllat ha estat promogut pels seus familiars, molt ben acollit pel rector de la parròquia principal de Vilafranca, Mn. Ignasi Mora, i acompanyat per la gent de l'actual FCC, hereva de l'esperit apostòlic d'aquella FJC. No hi va poder assistir el Dr. Joan Bonet i Baltà a causa de la seva delicada salut. Hi van assistir, com era d'esperar, una bona quantitat de dirigents de la FCC, militants de Manresa i de Vic i un bon grup d'amics de la mateixa capital de l'Alt Penedès i comarca, on la memòria del Dr. Bonet i de la seva obra es manté ben viva. Els cants litúrgics van anar a càrrec del Grup de Cant Gregorià de Vilafranca, dirigits per Manuèl Cervera.

Es van llegir les paraules de sant Pau que ens recorden la certesa de la resurrecció a semblança de la de Jesucrist i sense la qual «vana seria la nostra fe» i l'evangeli de l'aparició de Jesús als deixebles d'Emaús. L'homilia de Mn. Ignasi va versar

sobretot en el record de la personalitat del Dr. Bonet, una persona dedicada a ajudar la joventut a ser també persona a través de la FJC; remarcà que havia estat un cristià, un sacerdot i un home molt preparat intel·lectualment, aprofitant els dons que Déu li havia donat a favor dels altres.

L'ideal de la unitat

A continuació, Mn. Malaquies Zayas, consiliari de la FCC va agrair a la família del Dr. Bonet el gest de proporcionar a les seves despulles una tomba independent i digna. Va recordar el deute que l'Església de Catalunya, en especial la de Barcelona, on va néixer la seva obra insigne, tenien amb aquell home de Déu. Va fer un repàs de les característiques principals d'aquell moviment apostòlic juvenil (unitat d'ideal i de missió apostòlica i federació d'actuacions) que en poc més de tres anys va reunir 18.000 joves sota les seves banderes i que a l'ho-

ra de la persecució va donar prop de 300 joves i consiliaris màrtirs. El Dr. Bonet va acceptar el repte del seu temps i el va vèncer. Va fer també una memòria del Dr. Torras i Bages en els 150 anys del seu naixement i les idees del qual el Dr. Bonet i els «sacerdots amics dels joves» tan bé van saber aplicar: va recordar també la figura senyera del Dr. Tarrés, llavors jove metge i apòstol laic i després sacerdot mort en plena maduresa a causa de la seva absoluta entrega a Déu i a la joventut.

Després d'un respons cantat, les despulles del Dr. Bonet van ser acompanyades amb el cant del *Virolai* fins al lloc de la seva sepultura definitiva. Un cop les restes van ser col·locades en un nínxol propi amb una làpida que recorda les seves obres més característiques, l'himne de la FJC, entonat pel grup de Cant Gregorià i corejat pels assistents va donar el darrer adéu a aquell sacerdot que va immolar la seva vida —en el temps d'activitat i en el de passió silenciosa— per Crist i per la joventut catalana.

Carta Dominical

RICARD M. CARLES

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Reflexió arran de la fe d'una nena

Una anècdota de fa pocs dies. Comença el curs. El mossèn va fent llista d'aquells que demanen catequesi per fer la primera comunió. Hi ha diversos nens i nenes amb el rector. Una nena de vuit anys, quan els pregunta per què volen fer la primera comunió, sembla com si volgués dir alguna cosa..., mira els altres nens i calla. Acabada la inscripció, van sortint l'un rera l'altre. La nena es queda. Llavors el sacerdot li pregunta: «Ara que no hi ha ningú, ¿per què vols combregar?» Una resposta senzilla, però molt seriosa per a algú de la seva edat. Alça els seus ulls d'infant cap a ell i li diu: «Perquè crec en Déu.»

Comença bé una infantesa així. I si continua actuant tot al llarg de la vida d'una forma determinada «perquè creu en Déu», que sortosa que és!

«Us exhorto, germans —diu sant Pau (Rm 12)—, a oferir-vos vosaltres mateixos com una víctima viva, santa i agradable a Déu...» Això suposa, evidentment, una cosa que també demana Pau: «I no us emmotlleu a aquest món, sinó transformeu-vos per la renovació del vostre esperit.»

És a dir, fer de la vostra vida una ofrena viva, santa, agradable a Déu, suposa no ajustar-vos a allò que el món té de negatiu, d'egoisme, d'impuresa, d'explo-tació..., de qualsevol mena de pecat; ans «transformeu-vos per la renovació del vostre esperit.»

Aquí radica, i ho sabem per experiència, l'origen de tota conversió profunda i autèntica: la renovació de l'esperit, la renovació del pensament, intentar pensar com ho faria Crist, a fi de reaccionar i d'obrar com ell reaccionaria i obraria en la nostra circumstància concreta. Durant molts anys, una expressió central de la pregària del matí de milers de joves jocistes ha estat: «...Concediu-me, a mi i a tots els companys de treball, "pensar com vós", treballar amb vós, viure en vós.»

Tot això condueix a una cosa que és molt important en l'evangelització. Evangelitzar, per a l'Església, no comporta només arribar amb l'Evangeli a noves zones geogràfiques, cada cop més àmplies, sinó portar-hi també, amb la força de l'Evangeli mateix, fet vida en nosaltres, els valors determinants, les línies de pensament, els punts d'interès, les fonts inspiradores dels models de vida que hi ha en la paraula de Déu i, per tant, en el disseny de salvació.

I tot plegat no és pas res més que anar transparentant en la vida de cada dia, amb naturalitat, però amb fermesa, un estil cristià. Dit d'una altra manera: infondre en la cultura valors i actituds evangèliques.

Tenim la convicció que «la nostra cultura —com va dir Joan Pau II a la Universitat Laval, del Quebec— no és tan sols un reflex d'allò que som, sinó també el bressol d'allò que arribarem a ser». Mirem de fer penetrar el missatge del Crist en el nostre ambient socio-cultural, amb una conducta que sigui coherent amb la fe que professem, a fi que l'ambient «arribi a ser» capaç de viure amb tots aquells valors que siguin coherents amb l'Evangeli.

Missions

Domund: «Set de Déu i fam de pa»

Jordi Jorba

En una carta de 1627, sant Pere Claver, el gran apòstol dels esclaus negres que arribaven de l'Àfrica a Cartagena d'Índies explica que la seva primera preocupació era curar-los, alimentar-los i amanyagar-los per treure'ls la por que tenien, ja que creien que els havien portat a Amèrica per menjar-se'ls. Després els parlava de l'amor de Déu manifestat en Crist i els batejava.

Com ell, els milers de missioners i missioneres del nostre temps segueixen, amb els ulls i el cor oberts, les necessitats materials i espirituals dels homes i dones dels països on han estat enviats per l'Església. Coneixen molt bé la manera d'actuar del Senyor, el «missioner del Pare», que passà pel món fent el bé i tenint cura dels oprimits en qualsevol mena de mal, perquè Déu era amb Ell. Jesús mateix ens diu que «ha estat enviat a portar la bona nova als pobres, a proclamar als captius la llibertat i als cecs el retorn a la llum, a posar en llibertat els oprimits, a proclamar l'any de gràcia del Senyor» (Lc. 4,18s).

Els missioners volen fer arribar la salvació de Jesús a tothom. Aquesta salvació és alliberament de tota forma de «fam de pa» que afeixuga la persona humana: fam, malaltia, incultura, esclavatge... sense oblidar la «set de Déu» que experimenten tots els homes en el més pregon del seu cor.

El missioner Santos Ganuza fa de pare a centenar de nens rwandesos refugiats a Tanzània

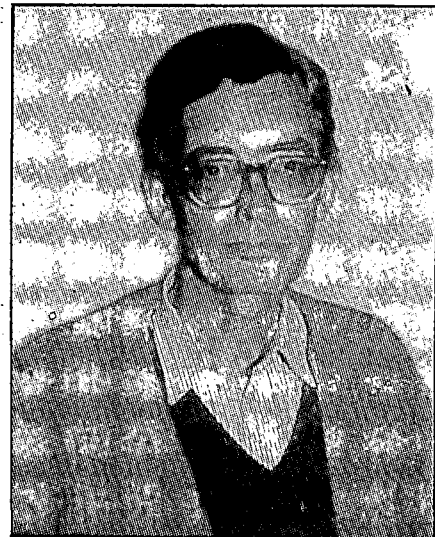
És cert que a les religions no cristianes «hi ha llavors de Verb» —com ens recorda el Concili Vaticà II— però no és menys cert que no tenen la plenitud de la veritat i la gràcia que ens ha arribat de Déu per mitjà de Jesucrist. La salvació que Crist ens ha aconseguit té conseqüències socials i polítiques. Pensem, si més no, en les «castes» en les quals està dividida la societat a l'Índia i que els cristians no podem acceptar, ja que ens sabem tots fills de Déu amb la mateixa dignitat humana. Per als «pàries» el cristianisme és un autèntic alliberament personal i social. Als cristians ens convé recordar sovint les paraules de Jesús: «Jo dono la vida per les ovelles. Encara tinc altres ovelles que no són d'aquest ramat, i també les he de guiar. Elles escoltaran la meua veu, i haurà un sol ramat i un sol pastor» (Jo. 10,15s).

El Domund d'enguany desvetlla l'interès de tots els cristians per la tasca missionera de l'Església. La Missió universal és encara en els seus començaments. Si el primer mil·lenni va ser el de l'evangelització d'Europa i el segon, la d'Amèrica i en part la de l'Àfrica, el tercer mil·lenni cal que sigui el de l'anunci de la Bona Nova als països de l'Àsia, el continent més poblat del món, i on els cristians catòlics són tan sols el 2,6% dels seus habitants.

L'Evangeli de Jesús ha d'arribar a tothom. Cal que creixi el nombre dels missioners i missioneres. Cal també, que les comunitats cristianes se sentin corresponsables de la Missió que el Senyor confia a tota la seva Església. No pot mancar als nostres missioners (preveres, religiosos, religioses i laics) el nostre interès, la nostra pregària i la nostra generosa ajuda econòmica. Així es podrà sadollar la «set de Déu i la fam de pa» que milions de germans pateixen encara arreu de la terra.

Missioner tarragoní a Rwanda

Mn. Josep Cabayol i Magriñà, fill de la Riera de Gaià, amb llarga experiència missionera a Rwanda i Zaire, fa uns quants mesos que ha tornat com a missioner tarragoní a Rwanda. Des d'allà ens explica les seves primeres impressions:

Mn. Josep Cabayol i Magriñà

«Les guerres ho trasbalsen tot: les coses i les persones. Arreglar i reconstruir les desfetes materials es pot fer més o menys fàcilment si hi ha ganes i arriben ajudes econòmiques. Arreglar la tragèdia humana, millor dir, inhumana, psíquica, moral i espiritual que produeix tota guerra, i més quan ha estat, com la de Rwanda, una veritable massacre, ja és més difícil i demana temps i que arribin noves generacions que no hagin viscut el desastre. Amb tot, els rwandesos són una gent molt maca i estic segur que se'n sortiran. Els cristians hi col·laboren intensament amb el seu treball voluntari, en l'aspecte material i amb l'ajuda a pobres, vídues, orfes... Ells s'han anat reorganitzant sense sacerdots i dels supervivents han trobat dirigents, catequistes, etc... i fan les seves celebracions litúrgiques dominicals, les seves animacions pastorals, etc. La nostra missió de Nembu té uns 50.000 catòlics aplegats en el que se'n diu «centrals», que són set; cada una d'elles és com una parròquia nostra, a més de les sucursals i comunitats de base. Col·laboro amb ells tant com puc, en tots els aspectes, intentant sembrar pau, concòrdia i confiança en Déu. L'assistència a les celebracions, en cada central (o a la missa el dia que hi vaig) es compta per milers. Miro de no treure'ls cap dels treballs i responsabilitats pastorals que s'han distribuït; al contrari, més aviat recolzar-los i animar-los.

Reseu per Rwanda i per tots els països que estan en guerra i per nosaltres, tots ho necessitem.»

Reunió dels delegats diocesans de missions

A la Casa d'Espiritualitat del pare Coll de Gombren es van reunir a finals d'agost els delegats diocesans de Catalunya i Balears per preparar les activitats missionals del curs.

Van participar-hi el bisbe de Vic, Mons. Josep M. Guix i, el de Girona, Mons. Jaume Camprodon, representant dels bisbes de la Tarraconense.

El punt central de la trobada va ser la potenciació de les vocacions missioneres laicals d'acord amb la petició del Concili català: «Les delegacions diocesanes de missions treballen per trobar una resposta adequada a l'oferiment generós de laics cristians —homes i dones— per a la missió universal durant un temps. L'acolliment de les vocacions missioneres laicals suposa oferir als candidats els mitjans de formació i de discerniment i els ajuts necessaris» (Res. 160).

Ja fa anys que les onze diòcesis catalanobalears duen a terme un treball de valoració de les vocacions missioneres laicals amb jornades de reflexió al monestir de Sant Daniel a Girona, per on ja han passat més de 50 joves, dels quals 8 han anat a les missions de Burundi, Santo Domingo i Perú. Actualment se'n preparen dos més per anar a Santo Domingo i dos per a la missió del Perú.

Es va revisar, també, el camp de treball missioner d'aquest estiu a Tortosa i es va programar el curs d'animadors missioners que, per segon any, es farà conjuntament amb el CEP els mesos d'octubre i novembre.

Igualment, del 6 al 8 de desembre es faran les Jornades de reflexió i pregària per a joves al monestir de Sant Daniel de Girona. A la Selva del Camp, del 28 de febrer al 2 de març, se celebraran les Terceres Jornades Interdiocesanes per a Animadors Missioners.

En la línia aprovada pel Concili es potenciaran les Escoles d'Animadors Missioners a Barcelona i Solsona, i també a Mallorca.

El grup va anar a pregar al cementiri de Gombren, on hi ha enterrat el pare Joan Rovira, missioner combonià, mort en accident d'avió al Perú, fa quasi dos anys.

Els delegats diocesans de missions a la sortida de la reunió

Avisos i comunicats

BARCELONA

Av. Diagonal, 460, 3r - 08006
Tel. 415 30 06 - Fax. 415 14 49

• CRISTIANISME I JUSTÍCIA

• **Fundació Lluís Espinalt.**— Seminaris C. i J.: *Textos oblidats de l'ensenyament social de l'Església*, professors Eduardo Rojo i Ignasi Salvat, dilluns, 14, 21 i 28 d'octubre; 4, 11 i 18 de novembre, de 21.30 h a 23 h. «*Jo espero en tu, Senyor, per a nosaltres*», professor Ferran Manresa, dijous 17 d'octubre; 21 de novembre; 19 de desembre; 16 de gener; 20 de febrer; 17 d'abril; 15 de maig i 19 de juny, de 19.30 h a 21 h. *Reptes davant del 2000: demografia, migracions, la dona* (El Caire, Copenhaguen, Pekín), coordinadora, Elvira Duran, dimarts 22 i 29 d'octubre; 5, 12, 19 i 26 de novembre, de 19.30 h a 21.30 h. Debats C. i J.: presentació del *Quadern C. i J.* sobre el tema, dilluns 14 d'octubre.

• **CENTRE D'ESTUDIS PASTORALS DE LES DIÒCESIS CATALANES.**— Curs sobre l'obra de Lluc (Evangeli i Fets dels Apòstols). Constarà de 16 sessions, cada 15 dies, els dimecres, de 19 h a 20.30 h. Comencen el dimecres 16 d'octubre de 1996, i acaben el 28 de maig de 1997, a càrrec de Mn. Josep Rius-Camps, biblista, professor de la Facultat de Teologia. Per a més informació podeu adreçar-vos a la secretaria del Centre, c/ Rivadeneyra, 6, 3er - 08002 Barcelona, tel. 317 48 58.

• **PARRÒQUIA DE SANT ESTEVE DE LA GARRIGA.**— Catequesi d'adults. Dijous 17 d'octubre, a les 22 h, a la Sala Sant Esteve, de la parròquia, sobre el tema: *L'Església anuncia Crist a tots els homes i dones*.

• **CASA D'EXERCICIS DE SANT IGNASI.**— Sarrià-Barcelona. Recés per a matrimonis, del 18 al 20 d'octubre (cap de setmana), sobre el tema: *Ordenar la vida en Crist*, dirigit pel P. Pere Galofré, S.I. 27 d'octubre: recés per a religioses, dirigit pel P. J.M. Rambla, S.I. De l'1 al 3 de novembre: curs sobre *Autoestima compartida*, dirigit pel P. José-Vicente Bonet, S.I., director de l'aula de Psicologia, Centre Arrupe, de València.

Del 10 al 19 de novembre, exercicis espirituals per a religioses, dirigits pel P. Fernando Cavada, S.I. Per a informació i inscripció: Casa d'Exercicis de Sant Ignasi, c/ Carasco Formiguera, 43 - 08017 Barcelona, tel. 93 / 203 88 62.

• **FUNDACIÓ JOAN MARAGALL.**— C/ València, 244, 2n - 08007 Barcelona, tel. 93 / 48 08 88, fax 93 / 488 24 44. Conferència col·loqui sobre l'actualitat cultural i religiosa del mes: 21 d'octubre, Santiago Ramentol. Presentació del llibre de Ramon Prat i Pons, *Rentat els peus. Diàlegs interiors post-conciliars*, 24 d'octubre. Aquests actes tindran lloc a les 19.30 h, a la seu de la Fundació.

• **VIDA CREIXENT - Moviment cristià de gent gran.**— Trobada arxiprestal a Sant Climent de Llobregat. Dimecres, 23 d'octubre, a les 16 h, visita al Museu de les Eines de Pagès. A les 17 h, visita al temple parroquial i conferència a càrrec de Mn. Josep M. Febró, sobre el tema: *El cristià davant la marginació*. A continuació, celebració de l'Eucaristia. Hi són invitats els homes i dones cristians membres de Vida Creixent, de Gavà, Viladecans, Castelldefels, Begues, el Prat i Sant Climent. Hi haurà servei d'autocars des de diferents punts de l'arxiprestat.

• **ESCOLA AUDIO-VISUAL de la Delegació Diocesana de Catequesi.**— C/ Diputació, 231, Barcelona. Audiovisual i catequesi: l'Escola Audio-Visual ofereix per a aquest curs 1996/97 les trobades de formació permanent, cada tercer dijous; un taller seminari sobre

el material creat per la Margaret d'Artís, cada segon dimarts; visionat i crítica de materials audiovisuals nous, cada quart dijous. El 24 d'octubre comença el curs sobre com utilitzar el vídeo a la catequesi (durarà quatre dijous). Demaneu programa a la secretaria de l'Escola: Diputació, 231, tel. 454 18 98, de dilluns a dijous, de 18 h a 20 h. Mostra de material audiovisual: A.V. de la Delegació de Catequesi ofereix aquest primer trimestre unes mostres sobre mapes bíblics de la Palestina del temps de Jesús; pòsters editats per la publicació ICTYS; pòsters d'Advent i Nadal, realitzats en diferents parròquies. Hores de visita: de dilluns a dijous, de 18 h a 20 h.

• **MOVIMENT CRISTIÀ DE MESTRES I PROFESSORS.**— El dissabte 26 d'octubre tindrà lloc la primera trobada del curs 96/97 amb el tema: *Perfil humà de l'educador*, a càrrec de Francesc Torralba, professor de Filosofia a la Universitat Ramon Llull. Serà a Martí Codolar, Vall d'Ebron, 256, de 10 h a 19 h. Més informació i reserva pel dinar: Montserrat Sardà, tel. 453 44 99.

• **MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES.**— C/ Anglès, 55, Barcelona, tel. 203 89 15. Comemoració del 150è aniversari del naixement del Dr. Torras i Bages, bisbe de Vic. 27 d'octubre, a les 17.45 h: Conferència per Mons. J. Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona, sobre: *El Dr. Torras, renovador de la nostra Església de Catalunya*. A les 18.45 h, audició a càrrec del Grup de Cant Gregorià, de Vilafranca del Penedès.

• **GRUPS D'ORACIÓ I AMISTAT.**— C/ Gran de Gràcia, 237,

pral. 2a - 08012 Barcelona, tel. 218 10 05. El recés mensual dels GOA tindrà lloc el 3 de novembre, a la Capella de la Llar Verge de Gràcia, c/ Carolines, 16, començant a les 17 h amb el recés predicat per Mn. Francesc Raventós, seguit pel res de Vespres. Acabarà l'acte la missa pels difunts dels Grups que se celebrerà a les 18.30 h. Per a més informació, adreceu-vos a la seu dels GOA.

• **AULA DE TEOLOGIA DE MONTALEGRE.**— Les classes tenen lloc tots els dilluns de 10.30 h a 11.15 h. Són obertes a tothom i comencen el 4 de novembre. El tema d'enguany és: *La identitat de Jesucrist i de la seva Mare i el Jubileu del 2000*, dirigit pel Dr. Ignasi Segarra. Per a informació, c/ Valldonzella, 13, tel. 301 43 47.

• **INSTITUT DE TEOLOGIA ESPIRITUAL DE BARCELONA.**— El dimarts 5 de novembre s'iniciaran les *Jornades de formació espiritual per a preveres*. Mn. Francesc Raventós presentarà un tema d'espiritualitat sacerdotal i Mn. Pere Montagut alguns llibres i material de pregària. La jornada començarà a les 10 h i tindrà lloc a la Casa d'Espiritualitat «M. Antònia París», c/ Major de Sarrià, 169. La casa té pàrquing. La jornada inclou dinar i s'acabarà a les 18 h. Inscripció i informació a l'Institut de Teologia Espiritual, edifici del Seminari, c/ Diputació, 231, de dilluns a dijous, de 19 h a 21 h. Tel. 451 49 42.

GIRONA

• **MOVIMENT DE FAMÍLIES DE NATZARET.**— A Sant Pol de Mar. Us invita a la III Pelegrinació Internacional de pregària i d'entrega a la Mare de Déu, que tindrà lloc els pròxims dies 25, 26 i 27 d'octubre. Per a informació, Xavier Bordas, Sant Pol de Mar, tel. 760 13 51.

TORTOSA

• **JORNADA DIOCESANA.**— Tindrà lloc el 20 d'octubre, al Seminari, de 10.30 h a 17 h. Parlament a càrrec de Mn. Ramon Prat. Eucaristia presidida pel Sr. Bisbe. Objectiu: recepció del Concili Provincial Tarraconense i presentació del Pla Pastoral diocesà de cara al Jubileu de l'any 2000. Tothom hi és invitat, especialment els Consells Pastorals i similars, els catequistes...

VIC

• **CURS BÀSIC DE PASTORAL A MANRESA.**— Organitzat per Centre de Pensament Cristià de Manresa, els Arxiprestats de Bages-nord, Bages-sud i Manresa, conjuntament amb el Centre d'Estudis Pastorals de les diòcesis catalanes (CEP). Curs 1996/97, primer any d'aquest Curs Bàsic de Pastoral, de dos anys de durada. Les classes comencen el 15 d'octubre d'enguany i acaben el 10 de juny de 1997; els dimarts de 20.30 h a 22.45 h, al Casal de l'Església, carretera de Vic, 25-27, tel. 872 44 01, Manresa, on es poden fer les inscripcions.

PASTORAL DEL SORD DE BARCELONA

Activitats:

DISSABTES a les 5.30 de la tarda:
Celebració de la Missa amb signés
(Confessions: mitja hora abans)

DISSABTES de 6.15 a 7 de la tarda:
Trobada de FORMACIÓ CRISTIANA

Tercer DISSABTE del mes, a les 11.30:
Grup de Joves

Aquestes activitats es realitzen a la
Parròquia de Sta. Teresa de l'Infant Jesús
Via Augusta, 68 - c/ Sant Marc, 30

DISSABTES de 10 a 1 del matí:
CATEQUESI i ESPLAI per a nens i nenes
a la Parròquia de l'Esperit Sant
Travessera de Gràcia, 403 (c/ Bergnes de les Cases)

Per a qualsevol atenció pastoral: **CATEQUESIS** de Primera **COMUNIÓ** o **CONFIRMACIÓ**, preparació per al **BAPTISME** o el **MATRIMONI**, i per **ASSISTÈNCIA SOCIAL**, adreceu-vos a: Mn. Xavier Pagès, Tel./fax: 347 45 39 (per la nit), Vicenç Garcia, tel. 449 15 67.

AMIGOS del HOGAR

Amb el desig de contribuir a millorar

la seva qualitat de vida, li oferim una amplia

varietat de serveis de tipus social i domèstic,

que esperem s'adapti a les seves necessitats.

FACILITAR PERSONAL DE NETEJA I COMPANYIA
FER LA COMPRA, I ACOMPANYAR AL METGE
REALITZAR GESTIONS A DOMICILI I ENCÀRRECS
COMPANYIA A TERCERA EDAT A CANVI
D'ALLOTJAMENT

CONEGUI'NS TRUCANT!

AMIGOS DEL HOGAR-AN

436 96 51

OGAR-AMIGOS DEL HOGAR

C/ Indústria, 218, 4rt 1a

08026 Barcelona

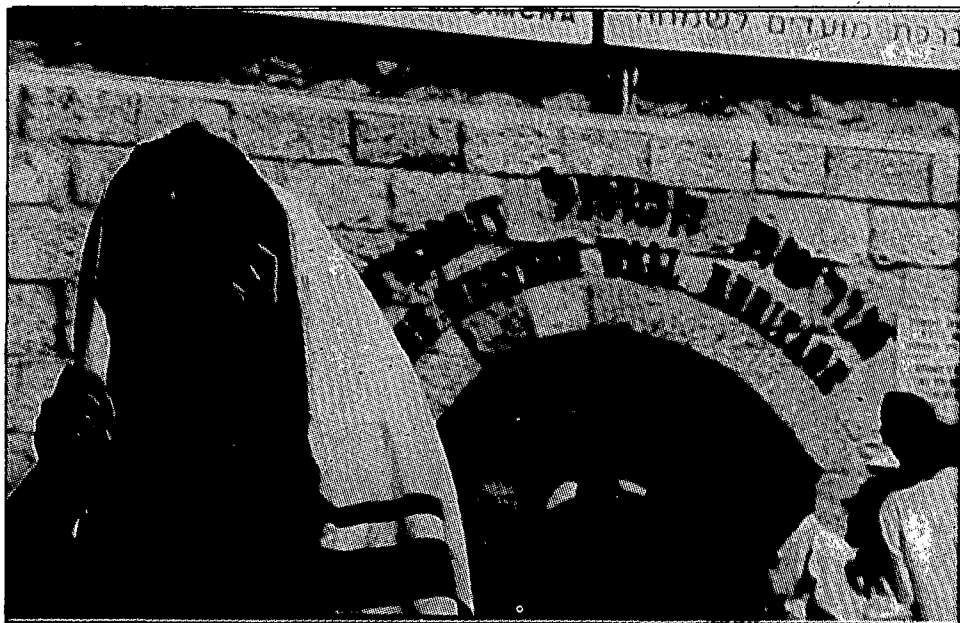
El terrorisme

Mirador
Oriol Camps

El terrorisme ha nascut moltes vegades com una defensa contra la injustícia, com a reivindicació d'uns drets justificats. Neix, per tant, amb defecte de principi, perquè està prou demostrat que les solucions no s'abasten per mitjans violents. Quan els irlandesos començaren la seva lluita per la independència ho varen fer a front obert fins que aconseguiren primer l'autonomia i després, amb De Valera, la independència. A partir d'aquest moment queda totalment injustificada tota acció que no sigui de diàleg entre dos governs, el de Dublín i el de Londres. I les activitats de l'anomenat Exèrcit Republicà Irlandès (IRA) no són justificables ni a Belfast ni a qualsevol punt d'Anglaterra, encara que aquesta retengui gelo-

sament un tros de la Verda Erin, al·legant l'existència d'una minoria no catòlica.

I si passem al terrorisme islamista, hauríem de dir el mateix. I encara és més greu. Perquè no es tracta d'aconseguir cap independència, sinó d'imposar una manera de viure la religió. L'assassinat de 34 viatgers a Algèria, prop d'uns jaciments de gas, obra d'un comando integrista, és senzillament odiós. I les imposicions de la facció afganesa dels talibans que redueixen a les dones a un pur esclavisme és intolerable. Però és, i el greu problema que planteja als Estats és com eradicar-lo, perquè el terrorisme és alimentat i finançat. Per qui? En alguns casos se suposa, en altres s'ignora o es pretén ignorar. El terrorisme integrista islàmic encara es fa més odiós quan per les seves accions invoca el nom de Déu.

L'entrada del túnel de la discòrdia l'obertura del qual ha servit de motiu per un nou enfrontament entre jueus i palestins. Netanyahu ha reiterat la seva negativa a tancar-lo

El terrorisme de l'IRA ha caigut sobre la infermeria de la població de Lisburn (Irlanda del nord) i l'ha destruïda gairebé totalment

Benjamin Netanyahu

El primer ministre israelià, Benjamin Netanyahu, s'està perfilant com un mal aprenent de polític. Després de proclamar durant la seva campanya electoral que ell mai no s'entrevistaria amb el cap dels palestins, Iàsser Arafat, no solament ha hagut d'entrevistar-s'hi, sinó que ha hagut de reconèixer que l'únic camí a seguir és el de l'entesa amb els palestins. Perquè el cert és que les pressions internacionals han estat molt fortes, i encara és més cert que la realitat no es pot ignorar.

Ara bé, Netanyahu, després de la seva esforçada entrevista amb Arafat, a Washington, aparentment ha cedit, tot proclamant que el procés de pau ha de continuar avançant. Però segons sembla vol que sigui al seu aire: lentament, alliberant concessions amb comptagotes, a contracor, posant a prova la paciència dels palestins.

I el que està aconseguint és que els que perdin la paciència siguin els seus veïns. L'egipci Mubàrak, per exemple, ni va voler acudir a Washington on havia estat convocat pel president Clinton. I la mateixa impaciència s'està produint a Jordània, encara que el rei Hussein sí que va anar a la capital dels Estats Units. I seria bo que Netanyahu pensés que precisament aquests dos països varen firmar la pau amb Israel.

La solució del problema palestí no arribarà amb l'administració d'una de freda i una de calenta. La pau no pot ser volguda a mitges. Deixaria de ser pau.

Mèxic

Cada dia que passa es fa més evident la necessitat d'un canvi radical en les estructures polítiques de Mèxic, després de més de setanta anys de govern de partit únic, el Partit Revolucionari Institucional (PRI).

Serà l'actual president Zedillo qui durà a terme la reforma necessària, que ja va anunciar tímidament l'anterior president, Carlos Salinas de Gortari, que acabat el seu mandat ha hagut d'exilar-se acusat de desfalco públic... Igual que presidents anteriors que també s'enriquieren fraudulentament.

A l'estat de Guerrero s'hi han celebrat

eleccions municipals i, segons, sembla han estat un altre frau.

Mentrestant, la policia mexicana ha descobert, a la finca del germà de l'expresident Salinas restes humans que s'atribueixen a Manuel Muñoz Rocha, que va desaparèixer pocs dies després de l'assassinat de l'exsecretari general del PRI, J.F. Ruiz Massieu...

I també, mentrestant, el sofert poble mexicà va patint la tirania «democràtica» d'uns elements que es resisteixen a abandonar el poder, donant mostres d'una trista insolidaritat, i fent evident que no es preocupen pel benestar del poble que administren, sinó només del propi benestar. I això sí que ho aconsegueixen.

La prepotència de les autoritats xineses amb el Tibet

Miquel Àngel Codina

El 30 de setembre passat els dissidents xinesos Liu Xiaobo i Wang Xizhe van signar una carta en què demanaven a les autoritats l'obertura d'un diàleg amb el dalai-lama, el líder espiritual dels tibetans, i la independència del Tibet. Tots dos reclamaven al Partit Comunista que «reconegués els antics compromisos a favor del dret dels pobles a l'autodeterminació». La resposta per part del règim de Pequín, davant d'aquesta iniciativa, no s'ha fet esperar. Una setmana després, el crític literari Liu Xiaobo va ser arrestat en el seu domicili a Pequín; la policia es va endur de casa seva llibres, fotografies, documents i articles. Per la seva banda, Wang Xizhe continua, ara com ara, en llibertat. La

radical intolerància i prepotència dels dirigents de la República Popular Xinesa han quedat ben paleses un altre cop. Liu Xiaobo ja va passar 19 mesos a la presó després de la sagnant repressió de la revolta democràtica a la tristament famosa plaça de Tiananmen, el juny de 1989.

L'any 1950 el Tibet va ser ocupat militarment per les forces xineses. L'empitjorament de la situació política local el 1959, agreujada per la insurrecció d'una part de la població, va provocar la fugida del catorzè dalai-lama, Tensin Gyatso, i d'alguns milers de tibetans, que van aconseguir asil polític a l'Índia, on van constituir un govern tibetà a l'exili. El 1965, sotmès a profundes reformes en tots els camps de la vida social, econòmica i cultural, el Tibet va ser declarat regió autònoma de la República Popular Xine-

sa. Tensin Gyatso va rebre l'any 1989 el premi Nobel de la Pau per la lluita ferma i constant que duu a terme perquè la comunitat internacional es conscienciï de la crua realitat que pateix el poble tibetà i per la defensa dels seus drets.

Els dos dissidents van exigir també una acció de l'exèrcit per afirmar la sobirania xinesa sobre les illes Diaoyu, controlades pel Japó. Els enfrontaments entre el Japó i la Xina per aconseguir el control d'aquest arxipèlag, ric en recursos marins i dipòsits de gas natural i petroli, va assolir el seu punt crític el setembre passat quan un activista de Hong Kong es va llançar al mar des d'un vaixell de manifestants que intentaven arribar a les illes envoltades per patrulleres japoneses. Una altra controvèrsia territorial que té Pequín com a protagonista.

S'ha celebrat el III Congrés Europeu de Programes d'Immersió

Per a un coneixement actiu de la llengua catalana

Barcelona va ser seu, del 25 al 28 de setembre, del III Congrés Europeu de Programes d'Immersió. El qui sotscriu no pot oblidar que, d'un temps ençà, s'ha parlat molt de la immersió lingüística a Catalunya. La immersió ha estat un tema que ha despertat diverses opinions que han expressat el seu parer, de forma negativa o positiva, moltes vegades en el primer cas, sense tenir coneixement suficient de causa.

Joaquim Arenas i Sampera

Vicepresident del III Congrés Europeu de Programes d'Immersió

D'una manera discreta i natural milers de pares no amaguen la seva satisfacció quan comproven que els seus fills han assolit en breu temps el coneixement actiu de la llengua catalana, augmentant el nombre de catalanoparlants sense perdre gens ni mica la seva llengua familiar. Això ho fa notar el reconegut catedràtic de psicolingüística I. Vila: «Quan més català aprenen, més castellà saben.» I no per art de màgia, sinó per la interdependència lingüística entre l'idioma conegut i les noves llengües en procés d'aprenentatge.

Amb la mateixa actitud, els professionals de l'educació que no escatimen esforços en la seva tasca pedagògica senten una sana complaença en veure recompensat el seu treball, moltes vegades feixuc i àdhuc incomprès quan s'adonen que els seus alumnes, en un període relativament curt, mostren una competència lingüística més que desitjable. En aquest fruit de resultats notables ha intervingut, en gran part, la comunitat escolar amb les seves boneses i defectes.

La immersió lingüística

També hi ha els que han volgut difamar la immersió lingüística,

apel·lant entre altres objeccions una suposada imposició. Potser aquests darrers són els que més s'han sentit. Però la intensitat dels crits, en qualsevol controvèrsia, sol estar en la raó inversa al grau de fiabilitat teòrica dels qui els pronuncien.

La immersió lingüística, després de tretze anys d'aplicació a Catalunya és, sense cap mena de dubte, l'esforç més extens i important per proporcionar als alumnes de l'escola catalana les mateixes eines lingüístiques i culturals amb la finalitat que es puguin desenvolupar amb iguals possibilitats, independentment de la llengua familiar que facin servir.

Si és opinió generalitzada i voluntat palesa que la llengua catalana sigui ensenyada perquè, en finalitzar els estudis obligatoris, tots els ciutadans en edat escolar tinguin el mateix coneixement de les dues llengües oficials, és obvi que per poder satisfer aquest dret es prioritzi un dels procediments d'aprenentatge més experimentat i amb més garanties d'èxit.

Una manifestació científica

El III Congrés Europeu de Programes d'Immersió que es va desenvolupar fa uns dies a la ciutat comtal va esdevenir una manifestació científica tan oportuna com necessària.

El Dr. Joaquim Arenas, en una de les activitats pròpies del Programa d'Immersió

L'oportunitat li és donada en haver escollit per seu la capital del país on l'aplicació del Programa d'Immersió supera en magnitud qualsevol situació coneguda a Europa i potser a la resta de continents. Però, la importància de les xifres és petita davant un projecte pedagògic que, sota l'epígraf de Programa d'Immersió, té cura dels aspectes tècnics amb una qualitat reconeguda. Una mitjana de set mil mestres per curs assisteixen a sessions quinzenals d'actualització i s'estimula l'interès dels progenitors que tenen els fills «immersos» en activitats de vivència lingüística i cultural en el mateix centre educatiu. Tot això, amb la intenció de vincular pares i mares en el procés educatiu i facilitar els seus vincles amb la comunitat escolar. No es tracta, doncs, de l'aplicació freda d'una tècnica d'apre-

mentatge sinó de fer prevaler els valors en la seva realització.

Fèiem, també, esment en la necessitat d'aquest congrés. Quatre dies dedicats a la reflexió teòrica, a fer una pausa per escoltar, a comparar i a enriquir-se professionalment, i si cal, per millorar plantejaments, són necessaris sense cap mena de dubte després de tants anys d'intens treball i dedicació.

Especialistes arribats d'Europa i de continents més llunyans no només van exposar les seves teories científiques més actualitzades sobre els processos d'aprenentatge

ge precoç de les llengües, sinó que en més de cent comunicacions es tractava de la pràctica docent pel que fa al subjecte i objecte del programa, d'on i com es realitza.

Llegint el tríptic que exposa el contingut de ponències i comunicacions que es van desenvolupar i els pòsters d'experiències concretes que es van exposar, cal fer un elogi a l'esforç de l'Institut Europeu de Programes d'Immersió, promotor del congrés, el qual va proporcionar un suport pluridimensional a una realitat docent estesa ja per tot el món.

Atorgats els premis «Batista i Roca» 1996

El 26 de setembre passades van lliurar a Barcelona els premis Josep Maria Batista i Roca 1996, atorgats a deu catalans residents fora del país. Aquest guardó, instituït i convocat per l'Institut de Projecte Exterior de la Cultura Catalana (IPECC), es concedeix per reconèixer la tasca que duen a terme els catalans que viuen a l'exterior de Catalunya per mantenir la presència catalana al món i augmentar així el coneixement del nostre país i la cultura catalana arreu.

En aquesta vuitena edició van ser guardonats:

Jordi Ros (Austràlia), Francesc Gàmez (Guatemala), Jordi Solé (Argentina), Pere Balcells (Estat Units), Jordi Bota (Suècia), Maria Dolors Rossich (Cuba), Daniel Lanckmans (Bèlgica), Jordi Lloveras (Alemanya), Jaume Castells (Brasil) i Maria Rosa Heis-Marquès (Països Baixos).

El jurat del premi Batista i Roca va estar constituït per Josep Font, Enric Garriga Trullols, Agustí Murta, Josep Nubiola, Valentí Sallas i Xavier Tudela. (C.C.)

EDITORIAL REGINA, S.A.
EDICIONS D'INTERÈS:

MISSAL FERIAL

EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

REPERTORI D'HIMNES PER A LA CELEBRACIÓ CANTADA DE LA LITÚRGIA DE LES HORES

LA VEU DELS PARES DE L'ESGLÉSIA EN LA LITÚRGIA DE LES HORES

ELS AUTORS DE LES LECTURES PATRÍSTIQUES DELS OFICIS DE LECTURA

SEGUIM JESÚS

Col·lecció de 3 volums amb estoig
ELS MANAMENTS DE DÉU - LES BENAURANCES -
LES OBRES DE MISERICÒRDIA
TEXTOS CATEQUÍSTICS PER ALS INFANTS

Mallorca, 87-89. Tel. 322 17 11. Fax 322 53 69 - 08029 Barcelona

Van ser presentades per la consellera de Justícia i s'inclouran al Codi de Família.

Tres noves lleis que protegeixen la família

BARCELONA.— La Llei de la potestat del pare i de la mare, la Llei d'aliments entre parents i, la Llei de la tutela i institucions tutelars, que el Parlament de Catalunya va aprovar l'estiu passat, van ser presentades per la consellera de Justícia, Núria de Gispert, el 2 d'octubre a la Sala d'Actes del Departament de Justícia. Unió de Famílies de Catalunya —una associació la finalitat de la qual és donar suport a la família des d'una visió humanista i instar els poders públics perquè potenciïn la millora del seu benestar— va organitzar l'acte.

Glòria Carrizosa

Aquestes lleis que intenten, en la mesura del possible, evitar les actuacions judicials en els conflictes que sorgeixen en el si de la família i promoure la solidaritat entre els seus membres, quedaran recollides en el futur Codi de Família, el qual compila el conjunt de lleis i normes que afecten les famílies de Catalunya.

Llei d'aliments entre parents

La Llei d'aliments entre parents que posa fi a la pràctica de desatendre l'obligació de cobrir les necessitats dels parents sense ingressos suficients, va ser presentada per Josep Delfi Guàrdia, president de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, que opina que aquesta llei «millorarà la situació de moltes famílies com per exemple el pare que és desatès pels seus fills, i ha de recórrer a l'Administració que podrà reclamar judicialment als fills el pagament dels aliments pel seu progenitor».

S'entén per aliments tot el que és indispensable per al manteniment, l'habitatge, el vestit i l'assistència mèdica de l'alimentat, i també les despeses per a la seva formació. Així mateix s'inclouen les despeses funeràries. Les persones que estan obligades al pagament d'aquests aliments són les que formen la família nuclear: cònjuges, descendents, ascendents i els germans. La quan-

tia del que s'ha de donar —s'estableix de mutu acord o segons la decisió del jutge— depèn de les necessitats dels alimentats i de les possibilitats econòmiques dels que les han de prestar.

Josep Delfi va explicar que la possibilitat de subministrar aliments per part de la família política no s'ha previst, i en el cas de germans de relacions extra-matrimonials que no han conviscut junts però que són fills dels mateixos progenitors, no està gaire clar l'ajut que han de donar.

Llei de la potestat del pare i de la mare

Aquesta llei recull els drets dels progenitors i també l'obligatorietat dels fills que conviu amb la família. Josep Maria Puig Salellas, membre de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, va explicar els principals punts de la llei que omple un buit actual en l'ordenament civil català.

Segons Puig Salellas, aquesta llei agilitza l'exercici de la potestat. Es manté el principi de l'exercici conjunt, però també en els actes ordinaris —anar a comprar roba, acompanyar el nen a l'escola— se'n pot fer càrrec una de les dues parts amb con-

«La Llei d'aliments entre parents obliga a cobrir les necessitats de la família sense prou ingressos»

La Llei de la Potestat del pare i de la mare s'exerceix en benefici del fill per facilitar el ple desenvolupament de la seva personalitat

sentiment de l'altra. També es dona el cas que un dels cònjuges presumeix que actua amb potestat. Per exemple, si un dels pares viatja molt, el legislador pot autoritzar que l'altre cònjuge tingui consentiment, encara que «si un entén que l'altre n'abusa es pot revocar la decisió del lletrat», va dir el jurista.

El jutge pot adoptar les mesures que consideri oportunes per evitar qualsevol perjudici al fill. Si els pares administren malament el seu patrimoni o interessos, el jutge pot limitar les facultats de disposició o gestió dels pares o, fins i tot, nomenar un curador. Ara bé, si el fill té una certa independència econòmica, el legislador també estableix que col·labori en l'economia familiar. «És lògic que es protegeixi els

fills de qualsevol agressió per part dels pares, va dir el jurista, però també és lògic que el patrimoni dels fills repercuteixi en l'interès de la família.»

Llei de la tutela i institucions tutelars

La modificació de la Llei de la tutela i institucions tutelars, introdueix com a principal novetat la figura de l'autotutela per la qual qualsevol persona podrà designar el tutor que desitgi per al moment en què sigui declarat incapacitat.

Aquesta iniciativa legislativa —explicada per Agustí Bassols, conseller del Consell Consultiu— respon a l'augment de l'esperança de vida de la població, que dona lloc a un sobreenvelliment de les persones i condueix a un increment de patologies cròniques com el cas de les demències senils amb la pèrdua de la capacitat de raïocini. La llei també respon al Pla integral de la gent gran de la Generalitat de Catalunya que proposa vies d'actuació per les problemàtiques derivades de l'envelliment.

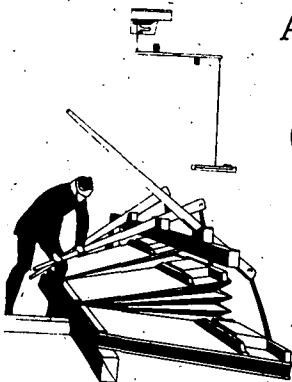
Segons l'antiga llei, la tutela es decidia per testament o codici, per escriptura pública o resolució judicial, ara en canvi qualsevol persona, major de 18 anys, en previsió de ser declarada incapacitat pot nomenar en escriptura pública un tutor o més d'un, i la decisió ha de ser respectada pel jutge. Els que estan cridats a la tutela poden impugnar aquests nomenaments si s'han modificat les seves circumstàncies: per exemple una persona que és designada perquè és soltera i té béns; però després es casa i té fills o s'arruïna.

Malgrat els detractors d'aquesta llei que pensen que les persones que exerceixin l'autotutela ja estaran en la frontera de la incapacitat i prendran una decisió dubtosa, Bassols considera que és una modificació molt necessària perquè «ningú millor que un mateix pot saber quina és la millor persona que es pot ocupar d'ell en cas de vellesa o malaltia».

A & K ORGANOS DE VIENTO S.C.P.

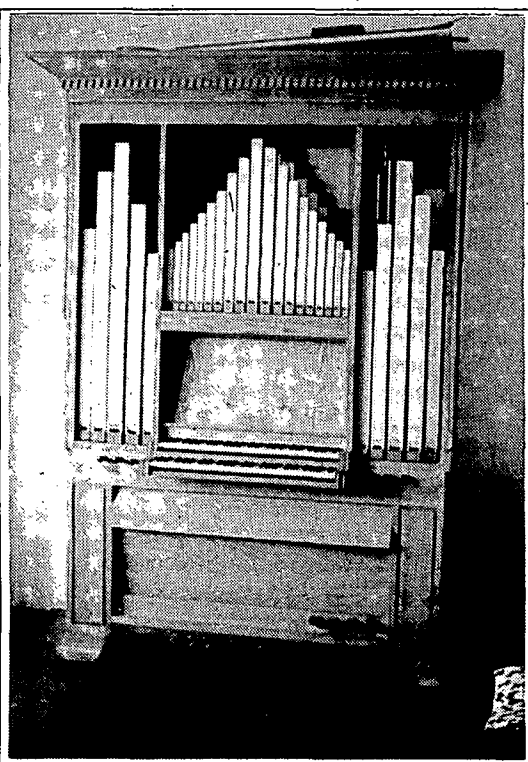
Antón Llauradó Klaus Fischer

CONSTRUCCIÓ D'ORGUES

- Manteniment, afinacions i reparacions.
- Pressupostos sense compromís.
- Restauració d'instruments històrics.
- Orgues per a acompanyament i continu lloguer.
- Més de vint anys d'experiència i la qualitat pròpia de la nostra feina, són una sòlida garantia.

C/ Planeta, 12 - 08012 Barcelona. Tel./Fax (93) 237 65 69

Experiència viscuda per un grup de joves de Badalona

Intercanvi cultural entre adolescents belgues i catalans

Propers, i com aquell qui diu, ja trucant a les portes del centenari de la mort de Maria Francisca Teresa i Martin, coneguda com santa Teresina, santa Teresa de l'Infant Jesús o, també, santa Teresa de Lisieux (2-1-1873/30-9-1897), el grup d'adolescents Aiders de l'esplai Cra-Crac de la comunitat cristiana de pares carmelites de Badalona va participar

durant la primera quinzena d'agost en una activitat d'intercanvi cultural de joves. Aquesta iniciativa ha estat promociionada per la Comunitat Europea i la Generalitat de Catalunya, juntament amb un grup de nois i noies belgues que pertanyen a la Jeneusse et Santé de la Mutualité Chretienne de Bèlgica.

Monitors del grup d'adolescents Aiders

Esplai Cra-Crac de Badalona

Han estat tres anys de treballs. Un primer any de contacte esporàdic i dos anys de desenvolupament de l'activitat, amb una primera tanda on prop d'una vintena d'adolescents belgues van ser acollits per quasi trenta nois i noies catalans que es van encarregar d'organitzar una travessa pel pirineu gironí, el juliol de 1995, i una segona tanda, l'agost d'aquest any, en la qual ha estat convidat el grup Aiders a fer la travessa de Bèlgica.

Hem d'agrair a les institucions catalanes de la Generalitat, en aquest cas la Conselleria de Joventut, i a les institucions belgues, concretament a Jeneusse et Santé així com a la Comunitat Europea, l'haver-nos facilitat aquesta experiència reeixida amb ple èxit. També volem exposar una sèrie de reflexions de caire pedagògicocristianes, socioculturals i formatives que han marcat la vida d'uns adolescents més enllà de qualsevol frontera.

Intercanvi bilateral

Teòricament és fàcil eixamplar horitzons gràcies a la convivència amb gent d'altres cultures, però a la pràctica pot ser més perillós del que es pot suposar. L'èxit aconseguit en el nostre intercanvi bilateral ha estat supeditat a factors que, si haguessin mancat, hauria suposat un fracàs sonat, talment com sembla haver passat en algun altre intercanvi d'aquesta mena, viscut no fa gaire, per gent del nostre país.

L'important és tenir present que alguns d'aquests factors esperen aparèixer en els moments reals del mateix intercanvi. Són els que fan acte de presència quan els adolescents d'un país i de l'altre descobren que les barreres culturals comporten actituds de respecte mutu que cal aplicar a tots els nivells de l'existència humana, des del més material fins al més espi-

«Ara ens queda el regust d'haver lluitat junts per una autèntica convivència»

ritual, passant per la raó. Així un hàbit alimentari diferent, una dinàmica d'organització distinta i una altra concepció de les creences poden fer-se evidents en els detalls més insignificants a compartir dia a dia, fins al punt que res és poc i qualsevol qüestió, per ridícula que sembli, fa augmentar el grau de disgust, enuig i desencís amb risc d'abocar a una situació insostenible i perillosament explosiva.

Altres tipus de factors no esperen per donar-se a conèixer i surten ja des del primer dia que s'organitza l'activitat. Són la inseguretat, la por, el dubte i la desconfiança respecte a l'altre. O bé, l'excés de confiança, la manca d'estar amatents i la mandra.

Pedagogia cristiana de l'ésser

Fer-se conscient d'aquests problemes vol dir viure'ls i reconèixer-los per disposar-se a enfrontar-los. Però la cosa no es queda aquí, ja que es complica quan cal fer-ho amb adolescents i es torna més complexa si, a més a més, no sols hi ha una cultura diferent pel mig, sinó que també hi ha una cultura que cal entendre.

La convivència del nostre grup va haver de fondre's amb les condicions que definien el grup amb el qual es contactava. Un grup els components del qual fa dotze anys que van junts, viuen a la mateixa ciutat i han rebut una mateixa pedagogia cristiana de l'ésser, com és el nostre cas, hauria de conviure amb un altre d'heterogenia educació i de diferent procedència dins de l'Estat belga. A tot això cal afegir que l'interès davant del desconegut queda contrarrestat per la repetició de la trobada, és a dir, que el primer intercanvi amagava més problemes dels esperats per l'enlluernament del fet nou i, en canvi, el segon ho feia per una certa inèrcia mínimament apresada. La dificultat, per tant, estava assegurada tant si volíem com si no.

Què ha passat perquè tot i aquest reguitzell de problemes no s'obstaculitzés el projecte d'intercanvi? Quina ha estat la resposta de tots els components del gran grup internacional belga-català, inclosos monitors, que ha permès l'èxit? Quin joc de mans ha calgut fer per sortir d'aquest atzucac?

Respecte pel fet diferencial

Caldria respondre tot fent referència a la voluntat de preveure

aquestes circumstàncies en el treball compartit dels monitors d'ambdós grups i l'interès per educar-ho als seus respectius adolescents. Més encara, la permanent revisió entre monitors i entre monitors i adolescents, ara separats per nacionalitats, ara tots junts. No hi havia cap més alternativa.

Pel que fa als adolescents, tant uns com altres, van viure a la seva pell el risc del desànim per les barreres que els separaven: la llengua, la cultura, els hàbits, els tics, els conceptes de la broma, les possibles ofenses, etc. Un cop superats per la voluntat del respecte del fet diferencial, les barreres quedaven esmicolades i els sentiments, la curiositat, l'interès per l'altre, el sentir-se companys des de la diferència prenen el relleu amb prou empena com per deixar-nos marcats per sempre.

No voldria deixar-me detalls que han configurat amb força aquest trobada. Són el fet de la coneixença de la llengua per part d'alguns monitors d'aquí, la formació sanitària d'alguns d'ells i la voluntat d'entendre's amb la llengua que fos.

Ara ens queda el regust d'haver lluitat junts per una autèntica convivència, possiblement no prou profunda com a alguns els hagués agradat, o no prou enjogassada com hagués agradat a d'altres. No tanquem cap porta, ens queda una revisió final per part de cada grup i la proposta de futur de col·laborar conjuntament en un camp de treball al Tercer Món. Ara ja sols esperem atendre què ens ha volgut dir Déu amb tot el que hem viscut.

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, servei mèdic, sanitari i humà. Estades per sempre, i per convallescències. Poques places.
Tel. 427 44 53.

Ajuda'ns a salvar una vida!

TELÈFONS DE LA VIDA
204 71 11 i 417 39 64

- Centres d'acolliment de mares amb problemes.
- Ensenyament de planificació familiar natural.
- Grups de joves PRO-VIDA que promouen una cultura de la vida.

PRO-VIDA

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA
BONAPLATA, 42, 1º, TEL. 204 71 11 08034 BARCELONA

COL·LABORA FENT-TE SOCI

☐ SÍ A LA VIDA, DESITJO REBRE EL BUTLLETÍ INFORMATIU PRO-VIDA

NOM.....

Adreça.....

Població.....

Província.....

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA - Bonaplata, 42, 1º, Tel. 204 71 11 08034 BARCELONA

Segons un informe d'Amnistia Internacional

Les violacions dels drets humans a Turquia són nombroses

«En la dècada dels noranta s'ha produït una erosió constant dels drets humans a Turquia i les autoritats han intentat justificar, ignorar o encobrir els abusos —tortures, homicidis polítics i “desaparicions”— en nom de la seguretat nacional», va informar recentment Amnistia Internacional amb motiu del llançament de la seva campanya mundial sobre violacions de drets humans a aquell país.

C.C.

Pierre Sané, secretari general d'Amnistia Internacional, es preguntava el següent: «¿Per què es permet que continuïn succeint aquestes coses terribles a Turquia, una societat amb una tradició de tolerància i una història de democràcia parlamentària, els ciutadans de la qual són admirats i respectats per la seva amabilitat i hospitalitat per totes les persones que visiten el país? ¿Per què no pren el govern turc, afegia el Sr. Sané,

mesures per protegir els seus ciutadans de les forces de seguretat? Les organitzacions intergovernamentals internacionals també hi tenen una responsabilitat: el Consell d'Europa, l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa (OSCE) i les Nacions Unides (ONU) saben el mateix que Amnistia Internacional sobre la tortura, els homicidis i les “desaparicions”. Per què, aleshores, trien no actuar?»

El nou informe d'Amnistia Internacional documenta l'aug-

ment de les violacions de drets humans a Turquia durant els anys noranta i destaca l'urgent necessitat d'emprendre reformes legals i governamentals i una acció internacional.

Tortures i mals tractes

«S'estan produint violacions generalitzades de drets humans no només al sud-est sinó a tot l'Estat de Turquia. Amb el pretext de garantir la seguretat de l'Estat, l'Estat turc no està garantint la seguretat dels seus ciutadans. No entenem com les mesures que permeten la tortura —inclosa la tortura de persones vulnerables, de nens o de discapacitats— poden contribuir a la seguretat de l'Estat. Al contrari, aquestes pràctiques horribles posen en risc tots els ciutadans turcs», ha manifestat el secreta-

El Comitè Europeu per a la Prevenció de la Tortura ha afirmat que a Turquia les tortures i els mals tractes són generalitzats

ri general d'Amnistia Internacional.

El Comitè Europeu per a la Prevenció de la Tortura ha afir-

mat que a Turquia les tortures i els mals tractes són generalitzats. El comitè de l'ONU contra la Tortura ha dit que són sistemàtics.

NOVA PROGRAMACIÓ CONVENCIONAL

FM 106.6

	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES	DISSABTE	DIUMENGE
21-22	Vet aquí que... (conte)					Catequesi	Estel de colors.
	En un dia com avui						
	Punt i Coma						
	Ara va de barris	Planeta blau	Converses amb la ciència	Els veïns de l'escala	Intercultures	Contemporània	
22-23	NIT D'ESTELS (Magazine d'església i solidaritat)					Quart món	Nòmades
23-24	Joc Net	Anem per feina	Temps d'acció	En família	Panorama cultural	Panorama de cinema	Temps de paraula
24-1	Estima la vida	Versió original Sons i ressons	Àgora	Calaix de Sastre	Amb llum pròpia	La veu del campanar	Gran Clàssic
1-2	Fila 7 Cova de Clàssics	El perquè de tot plegat	De la lletra i de la música Amb molt de gust	Dos quarts de nit Sò de cine.	Cova de Jazz	Novetats a cau d'orella	A cel obert

De les 02,00 fins a les 9 del vespre Radiofórmula musical amb butlletins informatius cada quart d'hora

Tot sardana, cada diumenge de 9 a 10 del matí.

Cada diumenge a les 18,45h, retransmissió en directe de l'Eucaristia des de la catedral de Barcelona.

Homenatge a José María Valverde, poeta amant de la justícia

BARCELONA.— L'homenatge al recentment desaparegut José María Valverde va tenir lloc a l'Escola dels Jesuïtes de Casp i va aplegar nombroses personalitats del món polític i intel·lectual, entre les quals cal destacar Eulàlia Vintró, tinent d'alcalde de Barcelona, i l'escriptor Ignasi Riera.

Marta Puyol

Gabriela Serra, de la ONG Entre pobles, va dir dimarts en l'home-natge dedicat a Valverde que aquest havia estat sempre solidari, no només amb els països pobres d'Amèrica llatina, sinó també amb els des-
emparats de Catalunya. Va presidir fins que la seva salut li va permetre la ONG Entre pobles, nascuda dels Comitès de Solidaritat de l'Estat espanyol amb Centre Amèrica. «José Maria Valverde va ser un home solidari que es va embarcar en la construcció d'un món on —en paraules de Bertold Brecht, escollides per ell— l'home fos una ajuda per a l'home.»

Gabriela Serra va participar en l'homenatge a José María Valverde, juntament amb Jaume Botey, membre de la ONG Casa Nicaragua, Felipe Aranguren, fill de José Luis Aranguren, i Rafael Argullol, professor d'Estètica a la Universitat de Barcelona.

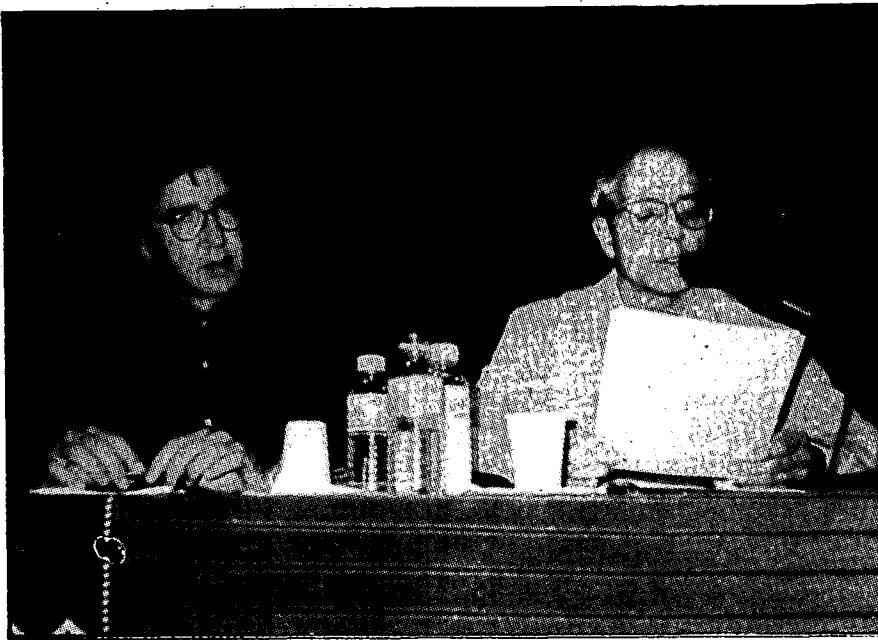
L'altura dels seus ideals

Serra va voler instar a recordar als presents a l'acte la imatge de Valverde fent una metàfora entre el seu aspecte físic i la seva ideologia. «La seva alçada estava en proporció directa amb l'alçada dels seus ideals, amb un cos com un xiprer apuntant cap a dalt, com si volgués elevar-se de la brutalitat del món actual amb la vista posada a la llunyania cap un futur alliberador i obligatòriament solidari. Amb els seus braços llargs capaços d'abraçar les causes de la gent oprimida i perseguida, sens dubte pobres en recursos però molt riques en esperança i necessitat de rebel·lia.» Sobre les seves mans Serra va manifestar que eren boniques perquè sempre estaven esteses, donant de fet i de paraula, i nobles per la gratuïtat total de la seva tasca, sense esperar condecoracions. També va assenyalar que eren grans perquè hi tinguessin cabuda totes les mans que volia estretrar com a mostra d'un ànim de suport, compromís i amor envers la gent senzilla.

Felipe Aranguren va apuntar el fet que Valverde al llarg de la seva vida va ser una persona cristiana, però sense ser un cristià de l'Església.

sia amb majúscules, sinó un cristià del Poble de Déu. «El propi José María escriu que ell va començar a canviar el seu pensament polític a través de la dictadura de Franco, i també a partir de la revolució cubana, ja que en aquell moment va entendre que els comunistes tenien raó.» Per a Arangueren s'ha d'entendre la paraula comunisme en la denominació original, ja que Valverde va defensar aquest sentit que definia Marx i el seu missatge, on es preveia la desaparició de l'Estat, del poder, la igualtat, la llibertat i la fraternitat entre els ciutadans.

Felipe Aranguren va afirmar convençut que el 1965 Valverde va patir la seva caiguda en el seu particular camí de Dàmasc, parodiant a sant Pau, i va radicalitzar la defensa de la justícia, a causa de l'expulsió de la Universitat de Madrid de diversos professors entre els que hi havia José Luís Aranguren. «En un moment tan crucial va ser important per als expulsats l'actitud valenta de Valverde i Antonio Tovar, els únics catedràtics dimissionaris en una universitat espanyola que va acceptar la dictadura, fet que va comportar que s'haguessin d'exiliar fins a la mort de Franco. Valverde va ser una persona d'acció que estava disposada a donar suport a

Rafael Argullol i Jaume Botey en l'acte d'homenatge a José María Valverde

tots aquells que li demanaven la seva ajuda, i per tant predicava amb l'exemple i feia vàlida una frase seva on deia que: «Fer és la millor forma de dir.»

Un caractère incorruptible

Jaume Botey, de la ONG Casa Nicaragua, que va mantenir una llarga amistat amb Valverde, va dir que per aquest la poesia era molt important pel seu continuat esforç per restituir el sentit i valor original de paraules importants com: estimar, Déu, revolució, esquerra, o germà. Botey va retratar el caràcter humà i incorruptible de José Maria Valverde «a tots el paisatge que ens ha vist néixer ens configura una mica per dins i potser aquell

Cáceres pobre i dur d'alzines i pedres va tenir a veure amb la seva personalitat de principis immovibles assentats sobre la roca. José María va ser un gran inconformista, va ser un fustigador elegant, de tota mena de tacticismes en política, religió o cultura».

Jaume Botev va incidir en el fet que per a José María Valverde fei compromís fossin una mateixa cosa, i no a causa d'una moral ètica o kantiana del deure formal de ser un bon ciutadà, sinó a través del seguiment d'un Jesús que es fa pobre per voluntat del pare. «S'interessà vivament per Walter Benjamin, creient jueu i marxista, i introduí aquest filòsof a l'Estat espanyol, fent traduir la seva obra i assumint les seves tesis sobre la

vocació del sofriment del món, contra una visió unilineal i un progrés que no té present la víctima.

José María Valverde va ocupar durant molts anys el càrrec de vicepresident de la Fundació Actua, que defensa els drets de la gent afectada pel VIH, i divulga la problemàtica i la prevenció d'aquesta malaltia. En representació d'aquesta associació es van llegir unes paraules de Francesc Solà, col·laborador d'aquesta entitat que no va poder assistir a l'acte. Per

a Solà, José Maria els va donar suport amb el seu enorme prestigi personal i va aportar la seua calidesa humana en representar a Actua en diversos actes públics. «En especial recordo el dia 1 de desembre, Dia Internacional de la Sida, de fa 3 anys, en un acte a l'església del Pi, on al final del seu parlament Valverde va dir que aquest era un món terrible, però que valia la pena quedar-s'hi perquè hi havia entre els seus habitants un grapat de bones persones».

Rafael Argullol, catedràtic d'Estètica de la Universitat de Barcelona, va incidir en el fet que Valverde com a poeta era un home que es comprometia amb el món sense que hi hagués una escissió entre la paraula i l'acció, i que per a ell els mots eren també una forma d'actuar.

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

NOMÉS 340 MISSIONERS REBEN CATALUNYA CRISTIANA A TÓT EL MÓN. LA RESTA, ESPEREN UN PADRÍ.

☐	JUAN JOSÉ ARISTI	
	Franciscanos del Hospicio	
	CASILLA 481	
	COCHABAMBA - BOLIVIA	25.584 ptes.

- ☐ FELIP CARSI
CASA PARROQUIAL
WENEFRIDO MELO, 141 - MONDUBIM
60762410 FORTALEZA CE (BRASIL) 25.584 ptes.

- ☐ LLUÍS MANRESA FORMOSA
APARTADO 295
ANTIGUA GUATEMALA
GUATEMALA C. A. 25.584 ptes.

☐	RAMONA MINGUELL GASULL
JOAQUÍN RUALES, 885
APDO. 625 - CHILLOGALLO
QUITO (ECUADOR) | 25.584 ptes. |
|--------------------------|---|--------------|

(Marqueu amb una "x" el missioner que desitgeu apadrinar)

Nom i cognoms

Adreça.....

Població Província C.P. Tel.

L'import el faré efectiu mitjançant: ☐ xec que adjunto ☐ gir postal

☐ Domiciliació segons la següent autorització:

Banc / Caixa Oficina

[illegible]

Service Director: Il existe une démarcation entre les deux concepts (la première "libérée" de la seconde) et l'opposée.

Senyor director, li prego que atengui, amb carrec al meu compte / a la meua libreta, els rebuts que li presentara
«CATALUNYA CRISTIANA»

Signatūra:

CATALUNYA + CRISTIANA c/ Puiggari, 5-7 - 08014 Barcelona - Tel.: 490 59 88 - Fax: 490 20 35

**Professor de la Facultat
Eclesiàstica de Filosofia
de Catalunya**

Signatura del titular del compte/llibreta

Polònia va ser la seu de dos congressos, mariològic i marià

La gran devoció del poble polonès a la Mare de Déu

Al santuari de Jasna Góra, situat a la localitat polonesa de Czestochowa, es van celebrar, del 18 al 24 d'agost, el XII Congrés Mariològic Internacional i, del 24 al 26 d'agost, el XIX Congrés Marià Internacional, integrats per uns 197 ponents procedents d'arreu del món. Tots dos congressos van estar presidits, entre d'altres personalitats, per Estanislao Nowak, arquebisbe de Czestochowa; Estanislao Turek, superior general dels Pares Paulins; Julián Wojtkowski, president de la Societat Mariològica de Polònia; i Pablo Melada, president de la Pontificia Acadèmia Mariana Internacional.

P. Jordi M. Bou i Simó
Monjo de Poblet

XIX Congrés Marià Internacional

A la Capella de la Benaventurada Verge Maria de Jasna Góra (o Claro-Monte) va tenir lloc la pregària inaugural del XII Congrés Mariològic Internacional. A continuació, a l'Aula Màxima de Jasna Góra, i amb la presidència del cardenal José Glomp, arquebisbe de Varsòvia i primat de Polònia, hi va haver salutacions de diferents personalitats assistents al congrés. Al final, tots van cantar el *Cant Marià del Congrés*, amb lletra de sant Francesc d'Assís i música de Marian Sawa.

A les 8 del matí celebràvem la Santa Missa concelebrada a la Capella de la Benaventurada Verge Maria de Jasna Góra, en llengua llatina i amb una breu homilia. Cada dia la missa era preparada per diferents societats mariològiques (Croàcia, França, Alemanya, Espanya, Amèrica llatina, Portugal i Itàlia). Els cants de l'Ofertori i de la Comunió eren en llengua vernacle.

Les sessions plenàries es van fer a l'Aula Màxima Claromontana durant els dies 19 al 24, des de les 9 h fins a les 12.45 h. Tots els congressistes hi havíem d'assistir. Les llengües eren les pròpies dels oradors. Les ponències, tres cada dia, versaven sobre el tema «Maria, Mare del Senyor, en el Misteri de la Salvació, en les Esglésies d'Orient i d'Occident, sota la gràcia de l'Esperit Sant».

Les sessions particulars lingüístiques, que es van portar a terme en nou idiomes diferents, es van celebrar a diferents aules del seminari durant els dies 19, 20, 21 i 23, des de les 15 h fins a les 19 h. Els participants al congrés també vam visitar, a Wadowice, la casa natal del papa Joan Pau II, i després, a Oswiecim (Auschwitz), el camp d'extermini nazi on van morir un milió dos-cents mil jueus, entre ells sant Maximilià M. Kolbe i la carmelita Edith Stein.

El cardenal legat pontifici A. J. Maida, arquebisbe de Detroit, va ser l'encarregat de donar la benvinguda a tots els assistents al XIX Congrés Marià Internacional a la catedral de Czestochowa. La processó per la Via de la B. V. Maria fins al santuari de Jasna Góra va estar molt concorreguda.

El dia 25 les sessions plenàries es van iniciar amb una al·locució a càrrec del cardenal Casimiro Swiatek sobre «Maria ens condueix a l'Eucaristia». A les 11 h vam celebrar una missa concelebrada i la coronació de la Verge a l'esplanada del santuari Myszków-Mrzyglód, a uns 37 km de Czestochowa.

El dia 26 va tenir lloc la solemnitat de la Mare de Déu de Jasna Góra de Czestochowa, patrona de Polònia. A les 11 h es va oficiar una solemne concelebració. El cardenal legat pontifici Adam José Maida, nord-americà d'origen polonès, va llegir l'homilia. L'acompanyàvem 8 cardenals, 55 bisbes i uns 500 sacerdots. Una multitud de fidels i pelegrins es van congregar a la gran esplanada on es va celebrar l'acte. El feïvor era intens. La capella de Jasna Góra, la limítrof i espaiosa basílica dedicada a l'Assumpció i tots els àmbits del santuari de Claromonte van acollir homes i dones de totes les edats, especialment joves. Així mateix, hi havia una orquestra de 50 músics, una coral de 30 veus mixtes i un cor de 27 nens. La Missa va durar unes tres hores. Al final, el milió de persones congregat, vam entonar a plens pulmons l'himne del congrés.

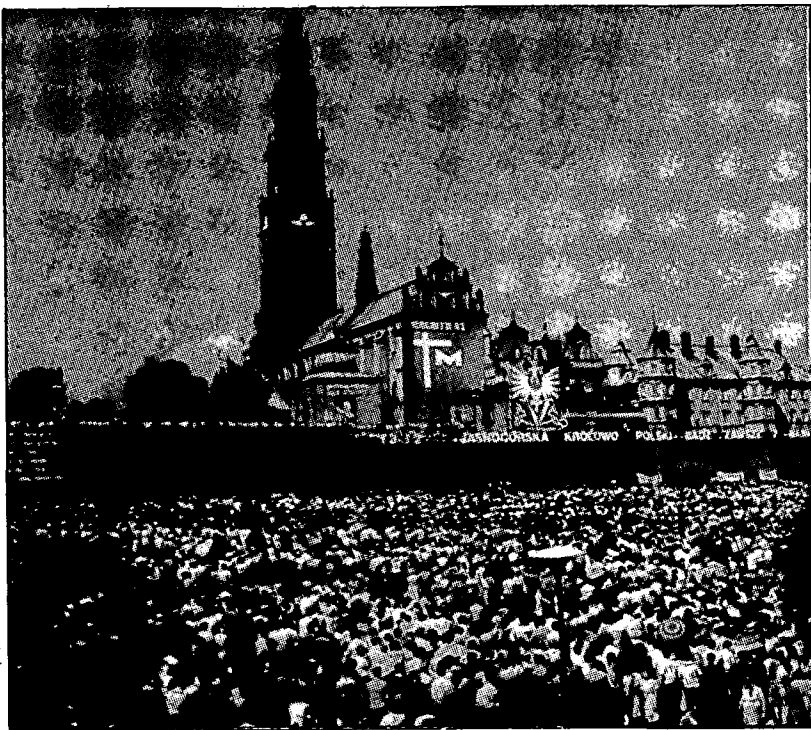
Nombroses vocacions joves

Tots els congressistes vam poder constatar en els fidels del poble polonès una fe molt profunda, una convicció sincera i una gran devo-

ció a Jesús-Eucaristia i a la Mare de Déu. Tant és així, que mai no ho hem vist a cap lloc del món com aquí, a Jasna Góra.

Els congressistes vam quedar gratament sorpresos i meravellats de la infinitat de vocacions joves, tant de nois com de noies, cap a la vida religiosa i al sacerdoci. Una joventut plena de dinamisme, modernitat i joia; una joventut vigorosa, esbelta i maca. No és estrany, doncs, que els monestirs, convents i seminaris estiguin saturats i que d'altres nacions els demanin vocacions.

La vivència de la fe i l'amor a la pàtria són dues de les principals característiques d'aquesta estimada Polònia que tant ha sofert en el decurs dels segles. Ningú, ningú, mai no podrà amb ells. Ni els nazis, ni els bolxevics, ni qualsevol altre poble podrà destruir-los i aniquilar-los. Invictes i impertèrrits continuaran cantant, ballant, estimant... amb aquest sa romanticisme inigualable. Sí, un poble que canta amb el nostre papa Joan Pau II: «Maria, Reina de Polònia, estic davant Teu, despert, atent...»

Una multitud de pelegrins davant del santuari de Jasna Góra, a Czestochowa

Nova
col·lecció

SANTS I SANTES

... són llibrets breus —vint pàgines— amb il·lustració, requadres, color
... que pugui llegir un noi de quinze anys i també un adult
... escrits amb simpatia pel sant, però també amb amor a la veritat
... inclouen unes pregàries, la data de celebració, el nom en altres llengües, etc.
... per a nois i noies, joves, també adults, que «porten» un nom de sant que no saben pas qui fou. O per a pares que el volen «posar» al seu fill perquè els agrada el nom i voldrien saber-ne alguna cosa, etc.

Preu de cada llibret: 225 ptes.

El cinc primers publicats ara:

1. Santa Maria, la mare de Jesús (J. Lligadas)
2. Francesc d'Assís, pobre i lliure (F. Gamissans, o.f.m)
3. Teresa de Jesús, mestra de fe (A. Briñas, o.c.d)
4. Santa Marta, amiga de Jesús (J. Gomis)
5. Sant Jordi, màrtir, patró de Catalunya (J. Llopis)

El gener està prevista la publicació dels dedicats a: sant Josep, santa Clara, sant David i sant Marc.

Tots aquests llibres es publiquen també en castellà.

POSSIBILITAT DE SUBSCRIPCIÓ

Per tal de facilitar la seva adquisició a un preu més econòmic, es pot adquirir mitjançant subscripció.

Els dotze volums d'aquest curs 1996/97 (cinc el mes d'octubre, quatre el gener i tres l'abril) al preu de 1.975 ptes.

Podeu subscriure-us per telèfon, fax o escrivint a:

CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA
Rivadeneyra, 6, 7 (matins) - 08002 BARCELONA
(Tel.: 93 / 302 22 35 - Fax: 93 / 318 42 18)

El llibre de la setmana

Wisława Szymborska, premi Nobel de Literatura de 1996

Cristóbal Sàrrias

Ja estem avesats a les sorpreses, quan any rere any coneixem els autors que són guardonats per l'Acadèmia sueca amb el premi Nobel. El món literari o el de l'losa que es dediquen a promoure la pau són més assequibles al públic general, però no passa el mateix amb el de les tortuositats de l'economia, o de les ciències, des dels descobriments mèdics i fisiològics, fins al de la física o la química. I aquesta és, sens dubte, la raó per la qual s'espera amb més expectació la concessió del Nobel de Literatura, que la de la resta de disciplines.

No podria dir quina és la motivació última dels administradors de la fortuna d'Alfred Nobel, l'enginyer suec que va descobrir la dinamita l'any 1866, però el que sí que és cert és que els diners augmenten sense parar, i els homes i dones que reben el premi tal vegada sospiten que es tracta d'un acte de penediment de qui està darrere d'un invent que ha estat força mortífer en la darrera crònica de la vida dels homes a la Terra.

I aquest any, els acadèmics suecs ens han sorprès amb el nom d'una dona, polonesa i poeta, Wisława Szymborska. Només hi ha un autor polonès entre els guardonats amb el Nobel literari, Sienkewicz, el 1905, conegut entre nosaltres per la seva novel·la *Quo vadis?*, narració basada en les persecucions a què van ser sotmesos els primers cristians. Milosz, que el va rebre el 1980, és considerat americà, donat que viu als EUA, tot i que va escriure poemes en polonès. I va rebre el Nobel de

Física el 1903, i el de Química el 1911, una dona polonesa importantíssima en la història contemporània, Marie Curie —Maria Skłodowska—, pels seus estudis sobre el radi i el poloni, i la radioactivitat induïda.

Ara ens arriba el nom de la poeta polonesa Szymborska. Qui és aquesta dona de setanta-tres anys, que se'ns ha mostrat amb tanta desimboltura en les pantalles de televisió? Només tenim traduïts alguns poemes en antologies publicades en castellà. Sabem que dirigeix a la seva Cracòvia natal la revista *Vida Literària*, i és, a través de les seves obres i de la seva activitat, un testimoni excepcional de l'evolució de la història del seu país. Ha viscut en l'encalçament i les persecucions de les guerres, dels règims totalitaris, que intentaven comprometre-la en les seves concepcions socials, i les seves implicacions polítiques. Ella va saber anar més enllà de la immediatesa de les circumstàncies, i elevar-se a un món líric transcendent. La seva obra reflecteix la recerca d'una veritat interior, i una seriosa inquietud existencial, que no arriben a dissimular un cert amargor i un to irònic subtil, especialment en els seus últims escrits.

Els títols de les seves obres ja ens indiquen quin és el seu tarannà davant de la vida. La primera obra, de 1952, amb el títol de *Aquello por lo que vivimos*, i el 1954, *Preguntas a mí misma*, parlen de les seves preocupacions immediates. Va publicar més tard *Llamada al Yeti* (1957), *La sal* (1962), *Mil consolaciones* (1967), *En pleno azar* (1972), que reflecteixen la

Wisława Szymborska, premi Nobel de Literatura

seva voluntat d'escapar d'una vida que intentava agobiar-la amb les seves obsessions, però la fugida era difícil i plena d'atzar.

El seu sentit crític pel que fa al món literari, que exercia des de la seva revista *Vida Literària*, la va portar a editar una antologia dels seus escrits, *Lecturas no obligatorias* (1963).

Esperem que aquest Nobel '96 se'ns serveixi en edicions que seran, certament, minoritàries, però que sens dubte ens ajudaran a apro-

ximar-nos a la poesia, malgrat que sigui d'un país de cosmovisions tan diferents de les nostres com les de Polònia. L'Acadèmia sueca ha intentat unes quantes vegades donar a conèixer al món autors de qualitat, tot i acceptant que potser de vegades es desvetllin intencions que no sempre deixen de tenir el seu caire d'oportunisme o de manipulació. Alguns autors cauen ben aviat en l'oblit, perquè l'aproximació a la seva obra s'ha de fer per mitjà de traduccions que so-

vint són molt deficients; ha passat últimament amb Sachs y Agnon (1966), White (1973), Martinson i Johnson (1974), Milosz (1980), Simon (1985), Soyinka (1986) o el més recent Derek Walcott (1992).

Donat que ja sembla un deure cultural col·lectiu el conèixer els premis Nobel de Literatura —tot i que això no suposi que siguin els millors autors del món— val la pena aprofitar l'ocasió d'aquestes concessions per ampliar la nostra pròpia cultura.

La sardana i la dansa

Cursets sardanistes

A Sabadell l'Agrupació Cultural Folklorica Sabadell Sardanista va començar un curset amb classes els dimarts i els dijous, de 18.45 a 20.15 h. El local d'assaig es troba al centre cívic de Creu Alta, c/ Major, 70. Per a més detalls, es poden posar en contacte amb Teresa Guitart, tel. 716 61 64, o amb Jaume Nonell, tel. 725 08 09.

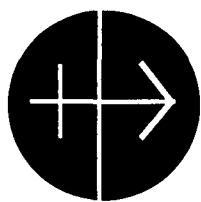
A Igualada el Grup Sardanista Montserratí ha començat un curset el dissabte 28 de setembre amb classes els dies 5, 19 i 26 d'octubre, de 19.30 h a 21.00 h, al local de Unicoop Cultural, c/Aurora, 28. Les inscripcions són gratuïtes i es poden fer en el mateix curset o trucant al tel. 803 10 77.

A Barcelona l'Agrupació Sardanista l'Ideal de Clavé de les Roquetes ha posat en marxa un curset sardanista dividit en dues seccions: la de nens i la

d'adults. La de nens té lloc el dimarts, de 19.00 h a 20.00 h i va començar el dia 1. La d'adults es fa el dijous, de 19.00 h a 20.00 h i va començar el dia 3. Les classes per als nens s'acabaran el 29 d'abril i les d'adults, el 24 d'abril. Les classes s'imparteixen a Via Júlia, 201-203.

A Barcelona la colla sardanista La Flama començarà un curset sardanista el pròxim divendres 18 d'octubre, amb classes de 20.00 h a 21.00 h, al local del carrer Enric Granados, 21, baixos. Les inscripcions són gratuïtes i es poden formalitzar en el mateix local, o trucant als telèfons 321 15 25, demanant per Manolita, o al 323 31 26, demanant per Josefina.

Josep Ventura

Ajuda a l'Església Necessitada

D'acord amb el **Grup de Pascua** els convida tots els dimecres de l'any a les 19.15 a la pregària del rés ecumènic del Sant Rosari, a la parròquia Major de Santa Anna, Rivadeneira, 3 de Barcelona.

Els esperem.

Llibres

Déu, font d'aigua viva

José Ángel Agejas Esteban

La col·lecció *Testimonio* d'editorial Planeta ens presenta un nou títol: *Los diez mandamientos*. Més d'un s'haurà preguntat què té de nou un títol com aquest. Doncs la veritat és que res. És segurament un dels temes més vells. Tant com el mateix home. Per això són, malgrat que els sàpiga greu a molts, plenament actuals, sobretot en un moment en què l'home, per circumstàncies molt diverses, ha volgut saciar la seva felicitat en cisternes trencades, abandonant Déu, font d'aigua viva. Aquest és el principal atractiu d'aquest llibre: en ell trobarem una reflexió actual i fecunda sobre el camí que ens porta cap a Déu, o com l'anomena el cardenal Marcelo a la presentació: «Deu receptes per a la felicitat».

Quantes vegades ens queixem que si Déu ens estimés de veritat, no ens hauria posat tants entrebancs! És que ser bon cristià és tan difícil! Acostumem a pensar això des de la irreflexiva comoditat que ens impedeix considerar detingudament on ens condueix l'egoisme desenfrenat i quin és el retrat, impactant o atraient, de l'home nou fet segons Déu. Els bisbes que han col·laborat en la redacció d'aquest comentari mostren no només un profund coneixement de l'Escriptura i de l'àmplia tradició teològica que ha explicat la riquesa del decàleg, sino també, de la situació concreta en què ens toca viure i per la qual els catòlics

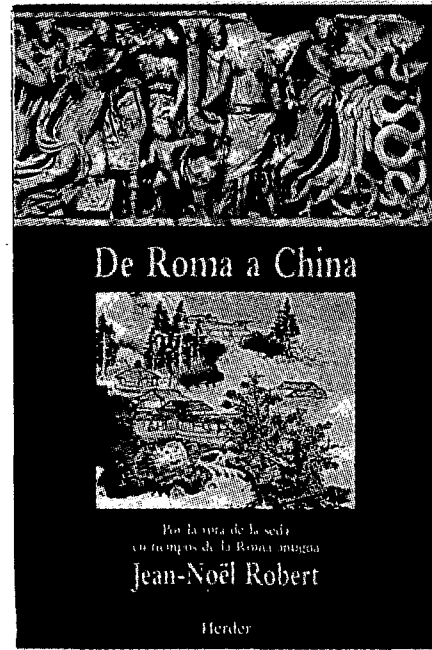
necessiten guia i orientació.

No és un llibre per a erudits, sinó una reflexió de plena actualitat. Perquè les exigències són concretes: com santificar la festa quan la meua empresa em fa treballar en diumenge, o què enforteix avui la família, per no entrar en la imperiosa obligació de lluitar contra la cultura de la mort o la de l'hedonisme que mata el veritable amor i el camufla de plaer sexual, o en el genuí sentit de la propietat que mostra les diverses maneres en què s'atenta contra el «no robaràs»... Que ningú esperi un conjunt de receptes o fórmules màgiques, com moltes que es venen per aconseguir la felicitat. Aquest és un camí interior que

ningú pot recórrer per nosaltres, però on no ens va gens malament tenir l'auxili d'una reflexió no només autoritzada, sinó també serena i actual com la que ens presenta aquest llibre.

Ángel Suquía y otros autores, *Los diez mandamientos*. Editorial Planeta, Colección Testimonio, Barcelona 1996, 289 pàg.

Jean-Noël Robert, *De Roma a China. Por la ruta de la seda en tiempos de la Roma antigua*. Editorial Herder, Barcelona 1996, 340 pàg.

Interrelació entre las culturas xinesa i romana

Després d'un viatge perillós i extenuant, els ciutadans romans van arribar a la Xina l'any 166 de la nostra era, on van ser rebuts per l'emperador dels Han a la seva capital, Xian. Va significar la fi d'un viatge extraordinari durant el qual, d'Alexandria a l'Índia, a través del golf de Bengala fins la península de Malaisia i les costes d'Annam, van haver d'afrontar tota mena de perills per aconseguir les fabuloses riqueses de la Xina.

Jean-Noël Robert no només ens fa partíceps, amb un excepcional poder d'evocació, d'aquesta aventura fora del comú, sinó que també ens mostra la imatge de la Xina en els temps de la Roma imperial, així com els punts de trobada entre les cultures xinesa i romana, i les seves influències recíproques; un dels passatges menys coneguts i més sorprenents de la història del món que de nou pren vida en aquestes pàgines.

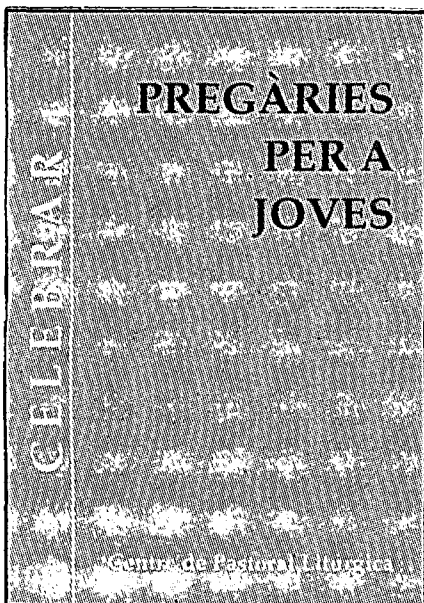
Jean-Noël Robert, llatísta i historiador de Roma, ha publicat també *Les plaisirs à Rome*, *La vie à la campagne dans l'Antiquité romaine*, *Les modes à Rome*, i ha firmat per France 3 una sèrie de sis emissions sobre la mentalitat romana, titulada *A Rome, le regard*. Viatger entusiasta, ha recorregut la Xina i Àsia en diverses ocasions. (C.C.)

Saber expressar la nostra pregària

Cal que trobem moments de pregària, moments per posar-nos davant de Déu, davant de Jesús, i compartir el que som, allò que vivim. També moments per recordar la gent. També moments per agrair la vida i la fe. Però costa trobar aquests moments i saber expressar la nostra pregària.

Aquest llibre vol ajudar-nos en aquest sentit. Són paraules senzilles, són moments breus per compartir amb el Pare i amb Jesús la vida i la fe, per pregar junts amb els amics i amigues cristians. L'obra es divideix en quatre grans blocs: pregàries de la vida, pregàries al llarg de l'any, pregàries dels mestres de la fe i pregàries del grup. (C.C.)

Pregàries per a joves. *Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona*, Col·lecció Celebrar, Barcelona 1996, 57 pàg.

La família, base de tota societat

Momentos de una vida és el títol del primer llibre escrit per Enrique Calicó Bosch i publicat per Ediciones STJ. L'autor ens convida a fer amb ell un viatge pels moments de la seva vida que moltes vegades també són moments de la nostra. No hem d'oblidar que tots i totes som persones i, com a tals, també a les nostres vides hi ha moments molt interessants.

El més important del llibre és constatar com la família és la base de tota societat. Ell neix en el si d'una família i, més tard, ell mateix formarà una nova família i després els seus fills faran el mateix, i així successivament, fins aconseguir com les altres famílies arribar a formar la gran família dels fills de Déu.

És també important constatar la gran delicadesa de l'autor, ja que no és el seu propòsit fer lliçons. Serà el lector qui traurà múltiples i potser infinites lliçons. (C.C.)

Enrique Calicó, *Momentos de una vida*. Ediciones STJ, Barcelona 1995, 375 pàg.

Cinema

Más allá de las nubes

(Par delà les nuages)

Directors: Michelangelo Antonioni i Wim Wenders. **Guió:** Tonino Guerra, Michelangelo Antonioni i Wim Wenders. **Intèrprets:** 1) Inés Sastre, Kim Rossi-Stuart. 2) John Malkovich, Sophie Marceau. 3) Fanny Ardant, Jean Reno. 4) Irène Jacob, Vincent Pérez. **113 min.**

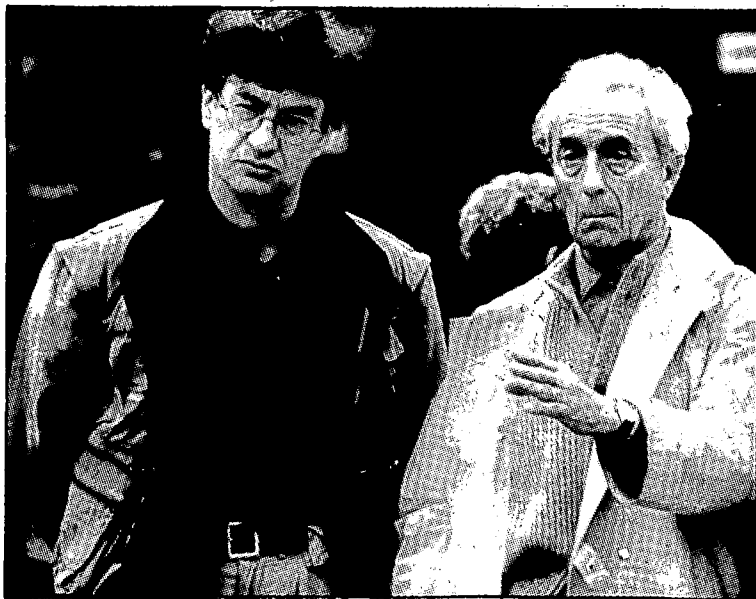
P.A. Urbina
(Aceprensa)

Quatre històries del llibre de relats *Quel bowling sul Tevere* (1980) del mateix Antonioni, i entrelaçades amb una suavitat màgica per Wenders fins a formar una unitat. Totes tenen com a centre argumental una relació home-dona, amb una atenció especial a la dona.

No és descobrir res dir que Antonioni té una magnífica escriptura cinematogràfica, personalíssima, pel que té de creadora. Amb l'ajuda de la fotografia d'Alfio Contini, i de la música, fa presents els àmbits com una forta prolongació necessària del personatge, el color, la llum, el lent ritme narratiu, les escasses i justes paraules, la contenció dirigida dels actors... porten a la pantalla una realitat nova; això ha de fer l'art. I això fa Antonioni.

Però el seu art es va quedant en no-res... més que discurs, magistral, però gairebé buit, o només ple d'una trista sexualitat sense amor, desesperada. Era certa la seva autobiografia de soledat, incomunicació, angixa existencial, nihilisme...: *Les amigues* (1955), *El crit* (1957), *L'aventura* (1960), *La nit* (1961), *L'eclipsi* (1962), quintet filmic d'un clàssic.

Ara, en la seva vellesa i malaltia, no té res més a dir, sinó mostrar-se —sempre minoritari— mestre en la tècnica narrativa, semblantment a aquells conferenciants i polítics d'ofici que diuen molt bé res, amb la qual cosa mostren —i aquest és també Michelangelo Anto-

nioni — o buit o corrupció.

De totes maneres, hi ha un apunt molt bonic (salvada la immoralitat immediata) en la primera història, una suggerència d'amor impalpable, mut, real i misteriós com l'aire: *Crònica d'un amor que no va existir mai*. I una altra més que bonica afirmació en la quarta història: la petitesa de l'amor humà davant de la grandesa de l'amor diví: «com un llumí en una habitació cremada pel sol», diu la protagonista de *Aquest cos de fang*; fins i tot val la pena superar la sordidesa morbosa de la segona i tercera històries —*La noia, el delictes* i *No em busquis*— per veure i sentir Irène Jacob i la seva expressió de puresa i entrega a l'amor de Déu.

Una gran obra oberta, doncs, amb moltes ombres, però amb llum. O sigui, humana.

Crònica televisiva

Un somriure universal

Miquel Àngel Codina

Dins la programació de *Temporada de teatre*, al Canal 33, es va emetre el documental *Charlie Rivel, de l'home a la llegenda*, un magnífic monogràfic sobre la vida i obra de Josep Andreu Lasserre —conegut mundialment com Charlie Rivel, un dels pallasos més cèlebres de la història del circ— amb motiu del centenari del seu naixement. La figura d'aquest gran palleto català, nascut a Cubelles el 23 d'abril de 1896, suscita encara avui, tretze anys després de la seva mort, una enorme admiració. «El palleto Rivel no tan sols va revolucionar el món del clown, va revolucionar el món de les expressions artístiques», va opinar el polifacètic Ignasi Riera, coinventor del Festival Internacional de Pallasos de Cornellà de Llobregat. «Ell va aconseguir que tot el que semblava estrafolari fos rítmic, estètic, una representació continuada de la vida», va comentar el periodista Josep M. Cadena. «Charlie Rivel és més que un palleto, és un gran actor, un gran artista, un poeta; és el màxim que pot ser un artista: un poeta de l'escenari», va afirmar el crític teatral Joan de Sagarra.

Un dels millors números circenses de Charlie Rivel va ser la imitació que feia de *Charlot*, el mític personatge creat per Charles Chaplin al cinema. Rivel va fer servir aquest personatge des de 1916 a 1961, amb un gran èxit de crítica i de públic. Malgrat els dos plets interposats per la United Artists, propietària dels drets de *Charlot*, Chaplin i Rivel van mantenir sempre una estreta amistat. En un concurs d'imitadors de *Charlot*, celebrat a Londres, s'hi van presentar, entre d'altres, Rivel i el mateix Charles Chaplin. Rivel hi va aconseguir el primer premi i, paradoxalment, Chaplin, el tercer. Aquest li va dir: «Tu ets més bo que jo. Jo no puc fer el que tu fas però tu pots fer el que jo sé fer.»

Al llarg de la seva trajectòria professional, Rivel també va obtenir un triomf notable amb la seva paròdia d'una cantant d'òpera però, sens dubte, el seu número més famós va ser el de la cadira i la guitarra, acompanyat dels seus inconfusibles «udols». Charlie Rivel, el primer palleto que va jugar amb el gest, acostumava a dir que el tresor més gran que conservava era el somriure dels infants d'arreu del món. Certament, el millor dels tresors.

Veus d'Església

TELEVISIÓ

TV1

Dimarts 03.40 *Testimonio*.

TV2

Diumenge 08.45 *Tiempo de creer*.

09.30 *Pueblo de Dios*.

10.00 *Últimas preguntas*.

10.30 *La Missa*: amb la participació del Cor-Orfeó Parroquial del Vendrell (Baix Penedès, arquebisbat de Tarragona), sota la direcció d'Albert Solé (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).

11.20 *Esglésies de Catalunya*.

Dilluns 17.15 *Pueblo de Dios*.

TV3

Ds. 19/10 08.10 *Signes dels Temps*: proposa un «Cara a cara» entre Ernest Lluch i Joan Majó, exministres. Un diàleg en llibertat sobre la situació econòmica mundial. En el programa també oferirem espais de música, comentari cinematogràfic, actualitat, agenda i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín. (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou).

Ds. 26/10 08.10 *Signes dels Temps*: estarà dedicat a «El dret al treball dels

joves», un diàleg amb Joaquim Cervera, rector de Santa Maria del Gornal, amb la col·laboració dels alumnes de l'Escola de Cinema i Audiovisuals de Catalunya.

«Canvi climàtic i solidaritat», una realitat que comença a preocupar la nostra societat.

En el programa també oferirem espais d'actualitat, agenda, presentació de llibres i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín.

(Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou).

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

Dv. 18/10 20.30 *Creure avui*: espai cultural: *Mitjans de comunicació a l'Església*. Informatiu i Agenda. (Dirigit per Ramon Safont-Tria).

Dv. 25/10 20.30 *Creure avui*: *Una ullada al món*. Comentari de les notícies més importants d'aquest mes; (Dirigit per Ramon Safont-Tria).

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit europeu Eutelsat II-16° E. 37V. freq. 11.575 GHz, 6.60 italià, 7.50 anglès.

Diumenge 12.00-12.30 *Angelus*. (Directe)

Dimecres 11.00-12.30 *Audiència general*. (Directe)

De dilluns a divendres 18.10-18.25 *Informació*.

Dissabte 18.10-18.25 *Speciale Lumen 2000*.

RÀDIO

FUNDACIÓ MISSATGE
HUMÀ I CRISTIAN

RÀDIO ESTEL (Barcelona: FM 106.6)

Cada dia:

—de 02.00 fins a les 21.00 h Radiofórmula musical amb butlletins informatius cada quart d'hora.
—Comentaris de l'Evangeli a les 7.30 i a les 15.30.

De dilluns a divendres:

21.00 - 22.00 Vet aquí que... (conte)
En un dia com avui.
Punt i Coma.
22.00 - 23.00 Nit d'Estels (magazine d'Església i solidaritat).

Dilluns

23.00 Joc Net.
24.00 Estima la vida.
01.00 Fila 7.
Cova de Clàssics.

Dimarts

23.00 Anem per feina.
24.00 Versió original.
Sons i ressons.
01.00 El perquè de tot plegat.

Dimecres

23.00 Temps d'acció.
24.00 Agora.
01.00 De la lletra i de la música.
Amb molt de gust.

Dijous

23.00 En família.
24.00 Calaix de Sastre.
01.00 Dos quarts de nit.
So de cine.

Divendres

23.00 Panorama cultural.
24.00 Amb llum pròpia.
00.00 Cova de Jazz.

Dissabte

21.00 Catequesi.
Contemporània.
22.00 Quart món.
23.00 Panorama de cinema.
24.00 La veu del campanar.
01.00 Novetats a cau d'orella.

Diumenge

09.00 Tot sardana.
18.45 Eucaristia des de la Catedral.
21.00 Estels de colors.
22.00 Nòmades.
23.00 Temps de paraula.
24.00 Gran Clàssic.
01.00 A cel obert.

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

09.00 Músiques místiques: Credo a quatre veus, de Boccherini; Credo de la Missa, de Bernstein; Credo, Música de la cort del rei Janus a Nicòsia; Credo, per a piano solista, cor mixt i orquestra, de Pärt; Credo, de Gombert; Credo III, Escolania de Montserrat, cant gregorià; Missa en si m, BWV 232, de Bach; Credo de la Missa De Beata Virgine, de Morales.
11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

07.30 Paraules de vida: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Oriol Llop).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

21.00 El espejo de la Iglesia.

Diumenge

09.00 Santa Missa.
09.45 Informatiu diocesà.
10.00 Iglesia es noticia: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.
22.00 La linterna de la Iglesia.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge

08.15 La Misa de España (des de Madrid).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Divendres

17.38 Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres

07.05 Déu vos guard! Santoral, reflexió i agenda.

Diumenges i festius

09.00 Santa Missa.

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge

10.30 La veu de la parròquia: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge

De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home*: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista amb: Ferran Vidal Campderos (a.c.s.), diaca permanent dedicat a les tasques de Càritas i al món dels marginats; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe Ricard M. Carles, de Barcelona (director: Josep-Maria Alimbau).

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 *Cristians*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO CIUTAT DE BADALONA (FM 94.4)

Diumenge

09.45 *Vida i esperit*.

RÀDIO MARICEL (Sitges FM 107.7)

Divendres

De 20.00 a 20.30h. *La punta*: (director: Jordi d'Arquer i Terrasa).

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dissabte

09.00 *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

Dissabte

13.50 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella.

Diumenge

09.45 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

PROGRAMES PER A MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes. L'emeten: **Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Radio**, i també:

Alforja Ràdio (FM 104.3) diumenge 09.00h. **Calafell Ràdio** (FM 107.7) diumenge 09.20h. **Cadena Cope-Reus** (OM 1143) diumenge 10.30h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»). L'emeten:

Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també: **Calafell Ràdio** (FM 107.7) dissabte 12h. **Ràdio La Canonja** (FM 102.3) divendres 20h. **L'Espluga FM Ràdio** (FM 107.4) dissabte. **Ràdio Falset** (FM 107.0) dissabte, a partir de les 14h. **Ràdio El Morell** (FM 105.7) dilluns, a partir de les 21h. **Ràdio Montblanc** (107.0) diumenge, a partir de les 11 h. **Ràdio Santa Coloma de Queralt** (FM 107.5) dissabte 13h. **Ràdio Sant Pere i Sant Pau** (FM 101.0) dissabte, a partir de les 20 h. **Ràdio La Vilella Alta** (FM 102.3) dissabte 12 h. i diumenge a les 13h.

EL MIRALL: Cadena Cope-Reus (OM 1143) dilluns 21h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona;
Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe* (comentari setmanal del Bisbe de Girona), *A la ribera del Jordà* (narracions de reflexió escrites per Mn. Miquel Àngel Ferrés amb la veu de Joan Canals), *L'estiu és jove* (comentaris estiuencs realitzats per Jordi Pujol i Campistol), *Un got d'aigua fresca* (homenatge a Mn. Josep Maria Pont, tot recopilant els millors comentaris que va realitzar per aquest programa durant els mesos d'estiu al llarg de dos anys), *El significat de l'evangeli* (a càrrec de Mn. Salvador Gras i Mn. Rafel Felipe). Tots aquests nous apartats estaran fins a finals de setembre. Presenta: Angel Rodríguez. L'emeten:

Cope Costa Brava (90.3 FM) diumenge 9.45h. **Cope Figueres** (1269 AM) diumenge 9.45h. **Nova Ràdio Lloret** (90.2 FM) diumenge 8.00h. **Ona Jove Riudellots** (104 FM) dissabte 20.00h. **Ràdio Arbúcies** (107.6 FM) dissabte 10.00h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.30h*. **Ràdio Arenys de Munt** (107 FM) diumenge 11.30h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 9.00h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Canet de Mar** (107.6 FM) dissabte 10.30h. **Ràdio l'Escala** (107.6 FM) dissabte 14.00h. **Ràdio la Vall** (107.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) diumenge 8.30h. **Ràdio Pineda de Mar** (106.1 FM) diumenge 14.00h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) diumenge 8.00h. **Ràdio Sant Joan Les Fonts** (107.7 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Santa Coloma de Farners** (103.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Shalom Palau Sacosta** (106.6 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Sarrià de Ter** (87.6 FM) diumenge 10.00h. **Top Gironès-Cassà de La Selva** (92.8 FM) dissabte 19.30h. *(Inclòs dins el programa parroquial local).

EL CAFÉ INTERNACIONAL: no hi ha programa fins a l'octubre

LA COVA DEL COUNTRY: no hi ha programa fins a l'octubre.

LA PAROLA DEL BISBE: microespai setmanal de 5 minuts de durada

RÀDIO PUIG-REIG (FM 107.3)

Diumenge

09.30 *Reflexió*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO SALUD (FM 89.1)

Dissabte

De 07.00 a 09.00h. *Rosari*: meditat per joves, entrevistes a catòlics en el món, concurs de Cultura religiosa, meditació mariana, herois del segle XX, etc.

Diumenge

De 07.00 a 09.00h. Presentació de l'Evangeli del dia i meditació, tema marià, etc.

RÀDIO SANTA COLOMA DE FARNERS (FM 103.6)

Dimecres

De 23.00 a 24.00h. *SOS pregària*: una hora de pregària des de casa vostra, units per una mateixa sintonia.

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

09.00 *Església viva* (producció de l'arquebisbat de Tarragona).

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

20.40 *Rosari*: en llatí des del Vaticà.

22.10 *Noticiero*.

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 *Cafè i pastes*: informacions, comentaris i entrevistes.

Dissabte

08.15 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira.

PUNT DE TROBADA: no hi ha programa fins a l'octubre.

TARDA DE TOTS: magazine d'**Onda Rambla Girona** (89.9 FM) que inclou cada dijous a les 16.30 una secció d'actualitat cristiana i de notícies de l'església de Girona.

TOTS ELS CAMINS PORTEN AROMA: no hi ha programa fins a l'octubre.

Retransmissió en directe de la Missa dominical. L'emeten:

Catalunya Música (96.7 FM) Girona- (101.5 FM) Maresme: diumenge 11.00h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.00h. **Cope Figueres** (1269 AM) diumenge 9.00h. **Ona Jove de Riudellots de la Selva** (104 FM) dissabte 20.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 9.05h. **Ràdio Shalom de Palau Sacosta** (106.6 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio 1 de Ràdio Nacional** (738 AM-93.3 FM) diumenge 8.15h. **Top Gironès de Cassà de la Selva** (92.8 FM) dissabte 20.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»). L'emeten: **Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars**, i també: **Ràdio Sùria** (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full «Vida diocesana»). L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h. **Ràdio La Cala** (l'Ametlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h. **Ràdio Deltebre** (FM 107.6) dissabte de 9.00h. **Ràdio Flix** (FM 102) dissabte de 9.30h. **Ràdio Gandesa** (FM 107.9) dissabte de 13.00h. **Ràdio Infant** (l'Hospitalet FM 107.9) dissabte 10.00h. **Ràdio Joventut de Masdenverge** (FM 100.7) diumenge 10.00h. **Ràdio Mora d'Ebre** (FM 87.6) divendres 10.00h. **Ràdio Nueva Vinaròs** (FM 98.2) dissabte 22.30h. **Ràdio Onda Cero** (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05h. **Ràdio els Ports** (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h. **Ràdio Ràpita** (FM 107.9) diumenge 12.00h. **Ràdio Ulldecona** (FM 95) diumenge 09.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSÓ: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans. L'emeten: **Ràdio Pirineu** (Puigcerdà, FM 89.8) diumenge 09.30h. **Ràdio Seu** (FM 107.2) diumenge 9.00h. **Ràdio Valira** (FM 98.1) dissabte 13.00h.

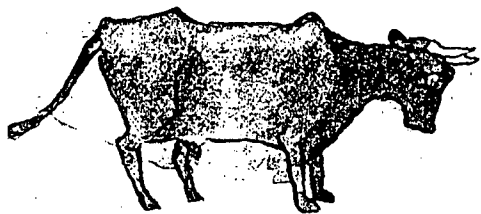
Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de controls d'emissió.

AMICS DE DÉU

Sant Lluc, evangelista. 18 d'octubre

Ens expliquen algunes tradicions que sant Lluc havia pintat alguns retrats de la Mare de Déu. Una llegenda piadosa ens diu també que ell va ser l'escultor de la Mare de Déu de Montserrat. El que sí que és cert és que ens va deixar un gran retrat de la personalitat de la Verge Maria a l'Evangeli que va escriure.

Lluc era un cristià grec molt culte i metge de professió. Va conèixer l'apòstol sant Pau a Antioquia i des de llavors es va convertir en un fidel company i deixeble seu. El va acompanyar

en els seus viatges missioners per Àsia menor (l'actual Turquia) i Grècia i en el seu viatge a Roma.

És l'autor del tercer Evangeli i dels Fets dels Apòstols. Totes dues obres són d'una gran sensibilitat humana i religiosa. A l'Evangeli ens presenta Jesús com el Missatger diví que s'adreça especialment als pobres i desvalguts, a les dones i als pecadors penedits, per això ha estat anomenat «l'Evangelista de la misericòrdia». Als Fets dels Apòstols ens mostra els primers passos de l'Església naixent, el fruit de la predicació dels apòstols i la missió que va realitzar sant Pau per estendre l'Evangeli.

Una antiga tradició ens diu que, després d'una vida dedicada a l'extensió del Regne de Déu, va morir als vuitanta-quatre anys a Beòcia, una regió de Grècia.

FEM CATEQUESI

La resurrecció del Senyor (1)

Tothom, en general, té desitjos de viure molts anys i hom té poques ganes de morir. Quan se'n mor un ésser estimat ens dol molt la seva separació. Ens agradaria tant poder veure'l novament. És tan bonic el fet de viure! Per això tenim ànsies d'eternitat, de no morir mai.

Nosaltres som cristians perquè creiem en Jesucrist. I creiem que Jesucrist té una gran importància per a nosaltres, per això mirem de conèixer la

seva vida i fins i tot la seva mort. Però si tot s'acaba amb la mort de Jesús, llavors seríem dignes de llàstima, perquè seguiríem una persona fracassada. Ja ho deia sant Pau: «Si el Crist no ha ressuscitat, vana és la nostra fe» (1 Cor 15,14).

Però nosaltres creiem, tal com afirmem al Credo, que Jesucrist «ressuscità el tercer dia d'entre els morts»; és a dir, que va triomfar sobre la mort i que el seu cos, que era mort, va tornar a la vida per no morir ja mai més.

QUÈ ÉS L'EUCARISTIA?

Espai

Recordem —ni que sigui amb el risc de fer-nos pesats— que una església no és una sala funcional i prou, sinó un edifici simbòlic, on tot té sentit, a més d'una utilitat.

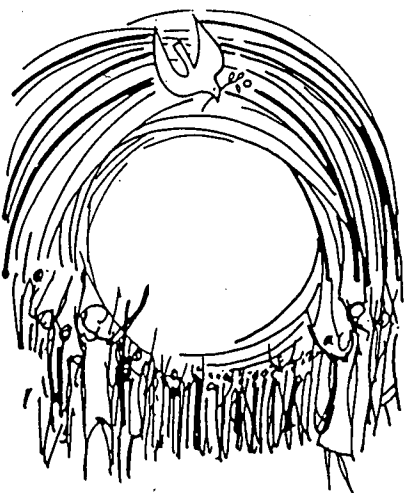
És freqüent, encara, trobar-nos amb esglésies molt grans. Fins i tot, en pobles petits, s'ha construït un temple de dimensions notables, amb parets altes i sostres molt elevats. Sobre el nostre cap hi veiem... espai!

Ens podem preguntar el perquè d'això, malgrat els inconvenients pràctics que té un edifici així. La resposta és fàcil. Què fem quan entrem en una església gran i molt alta? Sense ni adonar-nos-en aixequem la vista i el cap vers el sostre. Passem la mirada per l'ample espai, contemplem bocabadats allò que la vista no aconsegueix abastar del tot, ens meravellem.

Amb aquest gest exterior, se'n ajuda a enlairar també el nostre cor interiorment vers on hi ha el Crist, assegut a la dreta del Pare, al cel.

Vet aquí, doncs, com una església així és la imatge de la grandesa de Déu, que els nostres sentits i intel·ligència no poden abastar. I també és signe del seu Amor, ample, espaiós, on hi cap tothom, gratuït.

Així doncs, aquells que per Jesús (la porta) entren a la vida, troben la immensitat de l'Amor de Déu.

PELS CAMINS DE LA BÍBLIA

Déu crida Elies

Elies se'n va anar d'allí i trobà Eliseu, fill de Safar. Elies se li avançà i li tirà el mantell al damunt. Eliseu deixà els bous, va córrer darrere Elies i li digué:

—«Vaig a besar el pare i la mare i et segueixo.»

Ell li respongué:

—«Ves i torna, que ja veus què t'he fet.»

Ell se'n tornà, prengué una parella de bous, els va sacrificar i amb els arresos dels bous els va coure. Convità la gent del poble i van menjar. Després va seguir Elies i es posà al seu servei.

Quan Jahvè va voler fer pujar Elies al cel en una torbonada, Elies i Eliseu van marxar de Galgala. Elies digué a Eliseu:

—«Queda't aquí, que Jahvè m'envia fins a Bet-El.»

Eliseu li digué:

—«Et juro per la vida de Jahvè i per la teva pròpia vida, que no et deixaré.»

I van baixar a Bet-El.

Cinquanta homes de la comunitat dels profetes hi anaren i s'aturaren enfront d'ells, a distància. Ells dos es van aturar al Jordà. Elies agafà el seu mantell, va donar un cop a les aigües que es van partir a banda i banda, i tots dos

passaren a peu eixut.

Quan van haver passat, Elies digué a Eliseu:

—«Demana què puc fer per tu abans que sigui endut del teu costat.»

Eliseu respongué:

—«Que vingui sobre meu una doble porció del teu esperit.»

Ell li digué:

—«Demanes una cosa difícil. Si em veus quan seré endut del teu costat, serà com tu desitges; si no, no ho serà.»

Mentre tots dos caminaven pels camps, dos cavalls de foc que tiraven un carro també de foc, s'endugueren Elies cap al cel. Ningú, ni el seu amic Eliseu, que veié com se n'anava, no tornà a veure mai més l'home de Déu.

Eliseu esdevingué profeta en lloc d'Elies.

L'Oriol i la Laia
per Xesc

Petits anuncis

DIVERSOS

RESIDÈNCIA 3a edat amb jardí i terrasses. Hab. ind. i col·lectives, alimentació adequada, ambient familiar, assistència mèdico-sanitària, permanents o temporal. Tel. 450 39 30.

RESIDÈNCIA i acollida diürna àvies. Excel·lent zona. Parc Collserola. Vacances, caps de setmana o permanent. Truqueu al 203 97 40, Isabel.

NOIA 25 a. dependent d'ofimàtica, monitorea infants títol Ireme i ajudant de cuina. Tel. 456 13 08.

S'OFEREIX Sra. com a majordona d'un sacerdot. Àrea de Barcelona. Tel. 459 12 46.

SRTA. estudiant ofereix companyia a Sra. 3a edat a canvi d'allotjament. Tel. 436 96 51.

SRA. lloga a Srtja. habitació cèntrica. Tel. 457 53 63, nits.

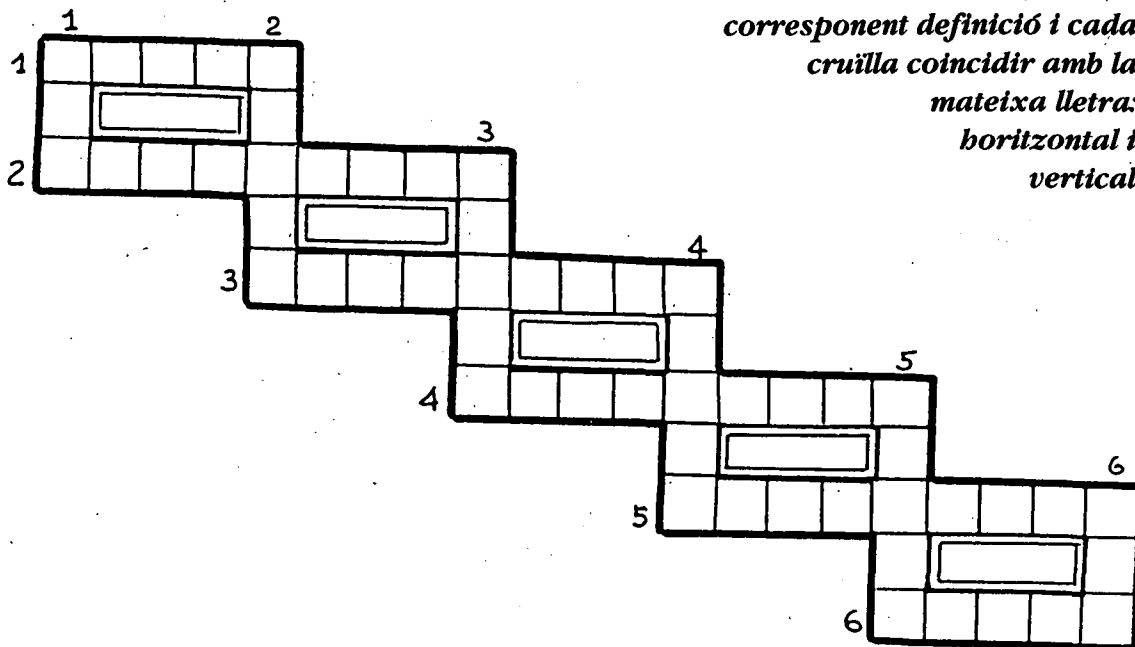
ESTUDI moblat, c/ Putxet-Balmes. 42.000 ptes. Tel. 200 26 59.

ENCREUATS

per Rosa Collell

L'ESCALA

Horitzontals i verticals, amb la corresponent definició i cada cruïlla coincidir amb la mateixa lletra: horitzontal i vertical

HORITZONTALS:

- Deixeble de Jesús.
- Aquell que toca l'orgue.
- Suspensió provisional i convencional de les hostilitats mitjançant un conveni entre els bel·ligerants, sense que suposi l'acabament de la guerra.
- Objecte produït pel treball de l'home.
- Persona que s'equivoca, que no encerta.
- Entre el migdia i la nit.

VERTICALS:

- Venc encara que no em paguin al moment.
- Significa cinc.
- Angúnia, incertesa.
- Prefix que denota sota.
- Aquell que sent atracció per quelcom.
- Cap militar o civil a Turquia.

Solució:

Horitzontals: 1. Felip. 2. Or-ganista. 3. Armistic. 4. Arte-facte. 5. Arteriola. 6. Tarda.
Verticals: 1. Fio. 2. Penta. 3. Ansia. 4. Infra. 5. Errat. 6. Aga.

ESCACS

per Jaume Mora

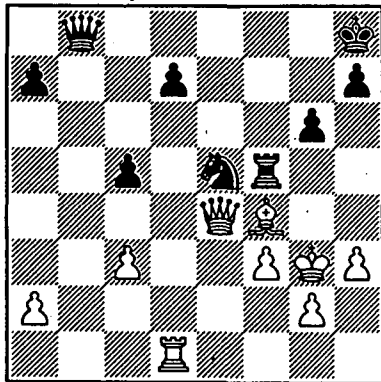

Diagrama 660

Blanques juguen

Dama i torre volen columnes i diagonals.

Solució al diagrama 659

1 C6T+ Px C, 2 D3C+ A4C, 3 PxA DxP, 4 C4C 1-0

SOPA DE LLETRES

per Montserrat Albert

AVUI POTS BUSCAR EL NOM D'UN MÚSIC NASCUT A RÚSSIA, CIUTAT ON VA MORIR, CIUTAT ON ÉS ENTERRAT. NOM DE 5 AMICS, UN D'ELLS BALLARÍ. TOTAL 8

Y K S N I V A R T S
V I A I A L L A F O
E S K O Y E K I L Y
L Y I R T I S C D K
I O U A O T I E I S
H S A V I Y B N A N
G I K E U V A E S I
A O I L S K I V E J
I L A S I U L L O I
D I Y E O S I I E N

Stravinsky, Nova York. Venècia, Ravel.
Debussy, Falla, Diaghilev, Nijinsky.

«CATALUNYA CRISTIANA» ALS QUIOSCOS DE CATALUNYA

Podeu trobar-la, setmanalment, a:

Editorial Claret, S.A.	Roger de Llúria, 5	08010	Barcelona
Euro-Paper Llibreria	Major de Gràcia, 129	08012	Barcelona
Jordi Serrano Poy	Pl. Lesseps (enfrent n. 31)	08023	Barcelona
Kiosco Baldiri Bosch	Eusebi Güell, 87	08830	Sant Boi, LL
Kiosco Ferrer	República Argentina, 233	08023	Barcelona
La Formiga d'Or, S.L.	Av. Portal de l'Àngel, 3	08002	Barcelona
Llibreria Balmes	Duran i Bas, 11	08002	Barcelona
Llibreria Obradors	Ctra. de Berga, 59	08670	Navàs (BCN)
Llibreria Ramon Llull	La Palma, 9	25002	Lleida
Maria Cabayol Magrinyà	Nou, 3 (La Riera de Gaia)	43762	Tarragona
Punt Press	Pl. Corsini, 5	43001	Tarragona
Salvadora Camps Borja	Diputació, 354	08013	Barcelona
San Pablo Difusión	Via Laietana, 38	08003	Barcelona

Reserveu el vostre exemplar, ara!

JEROGLÍFIC

per Núria Albert

QUÈ HI TROBES A CASA SEVA?

dijous 51
TAT

Solució al 890

L; és TER; riu

L'Ester riu.

FILATÈLIA

per Enric Graupera

SANT JERONI

Segell espanyol dins de la sèrie dedicada al pintor Zurbarán l'any 1962, consta de 10 segells.

Jeróni neix a la meitat del segle IV a Dalmàcia. Va estudiar a Roma, a Tréveris, Aquileia i Antioquia. L'any 379 va ser ordenat sacerdot a Antioquia. Després va anar a Constantinoble, on va conèixer sant Gregori de Nazanz i sant Gregori de Nissa. El 385 marxa al desert Nítria, va anar a Terra Santa, on va fundar monestirs per a homes i dones, com també hostatgeries per als pelegrins. La seva festa se celebra el 30 de setembre.

UNA REALITAT QUE NO TROBARÀS ALS DIARIS

LA VIDA I EL POLS DE LA COMUNITAT CRISTIANA A CATALUNYA

Per veure la realitat del que passa al teu voltant, a l'Església i al món,
per poder-hi reflexionar i aprofundir en el missatge de l'Evangeli.
Llegeix el setmanari que t'ho dirà tot de la vida dels cristians.

Fes-te'n subscriptor

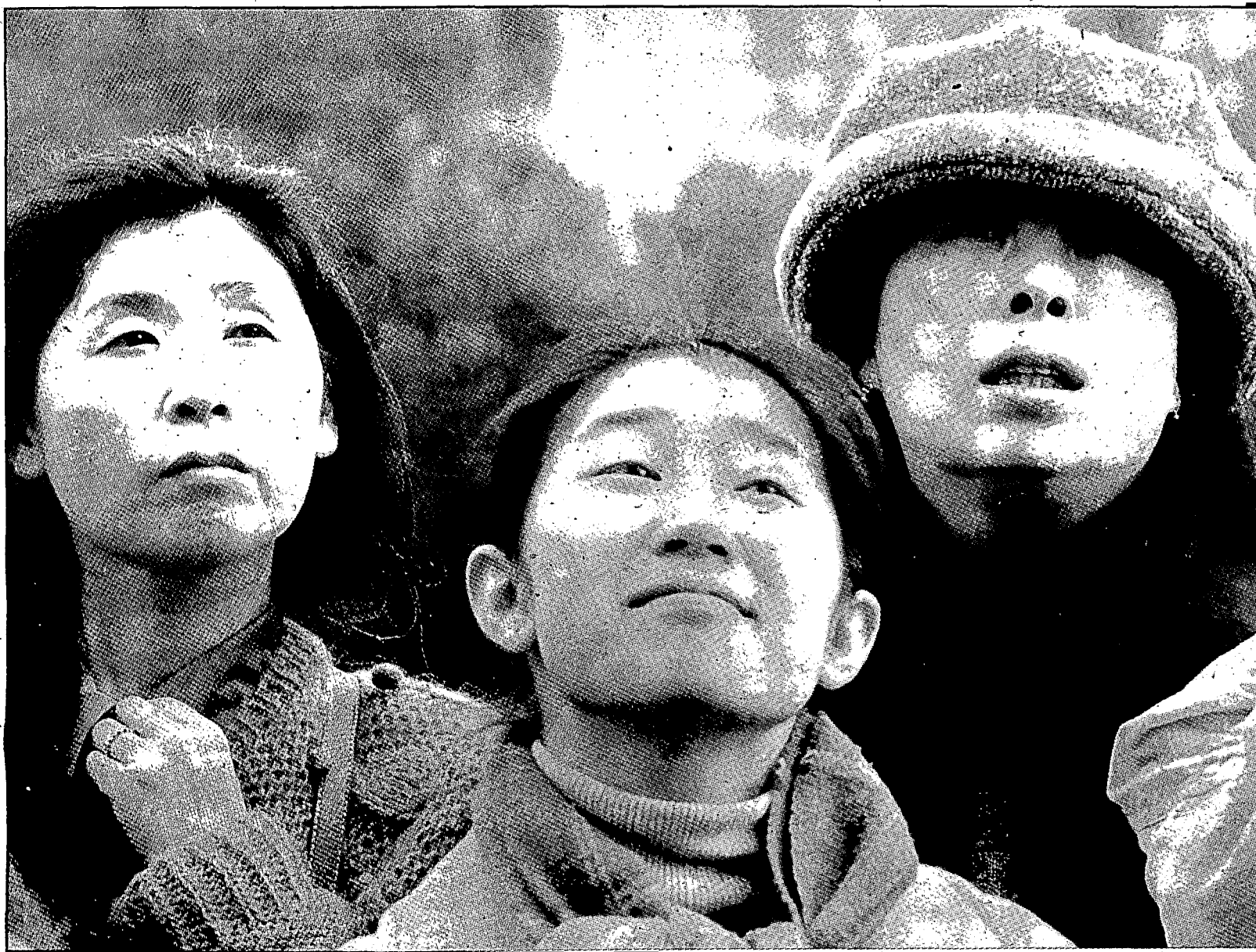
CATALUNYA + CRISTIANA

Puiggarí, 5-7, 08014 Barcelona - Tel. (93) 4905988

afinant

Zoom

La revista Barcelona. Metròpolis mediterrània publicava, en la seva edició corresponent a març/abril de l'any en curs, aquesta curiosa fotografia de tres turistes japoneses admirant les belleses de la ciutat... Els homes s'embaïdoquen contemplant la bellesa plàstica fruit de l'enginy i les mans d'altres homes que han sabut deixar rastre del seu pas pel món, i moltes vegades obliden d'embadalir-se davant de l'obra insuperable; inefable, sortida de les mans de Déu, començant per ells mateixos, que són el més meravellós de tots els ginys.

Llindar

Henri J. M. Nouwen, el «sanador ferit»

El 21 de setembre moria un dels escriptors espirituals que més impacte ha tingut darrerament entre nosaltres: el sacerdot holandès Henri J. M. Nouwen. Després d'haver estudiat Psicologia a la Universitat de Nimega es va traslladar als Estats Units, on va completar la seva formació a la clínica Menninger de Kansas. Va ensenyar a la Universitat Catòlica de Notre Dame i a la Divinity School de la cèlebre Universitat de Yale. Darrerament, abans de tornar a Holanda per morir-hi, vivia en una comunitat de L'Arca, a França, una comunitat que acull persones amb malalties mentals, fundada el 1963 pel canadenc Jean Vanier. És durant l'estada en aquesta comunitat que Nouwen va escriure un llibre tan corprenedor com *El retorn del fill pròdig. Meditacions davant un quadre de Rembrandt*, del qual se n'han fet tantes edicions.

La seva profunda formació psicològica el va qualificar com un pastor d'ànimes especialment atent a l'acompanyament terapèutic. Per a Nouwen, la salvació en Crist o en Déu sempre va estretament lligada al manament de la guarició. Estava convençut de la necessitat de no abandonar la psique humana només als psicòlegs o als metges, i per tant creia que una Església que guareix i fa teràpia podria significar una profunda renovació eclesial. Un punt de vista que Drewermann, per la seva banda, ha fonamentat teològicament, per bé que amb els riscos de caure, contràriament al que s'esdevé en Nouwen, en un cert reduccionisme.

Nouwen, per damunt de tot, és un autor espiritual i un bon coneixedor de la patristica. Una estada de set mesos a l'abadia de Genesee, a l'estat de Nova York, fou per a ell una experiència espiritual decisiva, que va marcar de manera indeleble tota la seva producció posterior. Dos dels seus llibres més importants, *The Genesee Diary. Report from a Trappist Monastery* (aquest encara no ha estat traduït) i *Reaching Out*.

The Three Movements of the Spiritual Life, van ser escrits durant l'estada en aquest monestir. El primer explora els interrogants essencials de la vida de l'esperit. El segon constitueix un preciós tractat de vida espiritual.

Fa anys vaig llegir un llibre de Nouwen —el primer que vaig llegir de l'autor— el títol del qual crec que reflecteix el seu interior: *The Wounded Healer. Ministry in contemporary society*. És un retrat fidel i transparent de la seva ànima. *The Wounded*

Healer significa el «sanador ferit». N'existeix ja una traducció castellana. Des d'aleshores m'ha acompanyat, i en certa manera, ha inspirat la vivència diària del meu ministeri sacerdotal. ¿Què és un sacerdot de Jesucrist sinó un «sanador ferit»? Algú que ha de curar les pròpies ferides i que, al mateix temps, ha d'estar preparat per guarir les ferides dels altres. Algú que acull l'altra en el seu dolor mentre ell mateix fa de les ferides que travessen el seu cor una font de curació i d'atenció espirituals.

Amb el pas dels anys —aviat en compliré vint-i-un de ministeri— he comprès la grandesa i les limitacions que implica la tasca de ser un «sanador ferit». En moments de dificultat sempre em tornen al pensament aquestes paraules de Nouwen: «aquest és exactament l'anunci del guaridor ferit: que el Senyor està a punt d'arribar. No demà, sinó avui, no l'any vinent sinó aquest any, no quan el nostre dolor serà bandejat sinó enmig d'aquell dolor... el ministeri pot ser, en efecte, un testimoniatge de la veritat vivent que la ferida, que ara ens fa sofrir, es revelarà més tard com el lloc en el qual Déu ordena la seva nova creació». Gràcies, germà i amic Nouwen, pel teu testimoniatge.

Manuel Valls i Serra

Ara mateix

J. Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Encara de l'últim viatge del Papa

Fa dues setmanes em referia, des d'aquí, al clima que va precedir el viatge pastoral del Papa a França. Ara, amb la perspectiva que donen els dies transcorreguts, tot allò es veu força diferent que no s'anunciava. Dins la lògica pluralitat ideològica i de punts de vista personals, s'ha anat obrint pas un ampli corrent d'opinió francament favorable a Joan Pau II i al contingut de les seves paraules als francesos que, en gran nombre, el van acollir.

Deixant de banda els comentaris sorgits a l'interior de l'Església, és interessant de recollir el parer d'alguns periodistes de prestigi, religiosament neutres. Per exemple, el que expressen Jean Daniel i Jacques Julliard a *Le Nouvel Observateur* (22 de setembre-2 d'octubre).

Del primer, autor de l'editorial titulat «Els falsos refugis de l'esquerra», són els següents paràgrafs. «Ho he dit i ho repeteixo: la laïcitat no és el refús del catolicisme i de la religió. És la protectora de la vida en comú de totes les religions. Per això m'he negat a fer cap concessió als joves que, segons els nostres grans diaris d'esquerra, anomenen laics tots els qui combaten els enemics de l'avortament. Aquests joves necessiten pedagogia, no demagògia. A l'origen, la laïcitat s'oposava a l'Església perquè aquesta era dominadora i la seva jerarquia refusava la República. No solament aquest ja no és el cas, sinó que, en un punt concret, el comitè dels bisbes és un dels nostres principals aliats en la lluita contra Jean-Marie Le Pen.» «... Es pot, certament, estimar o no estimar el papa Joan Pau II. És una qüestió d'humor, de cultura, potser de nostàlgia. Alguns, de cada costat, sempre han somiat arribar a les mans. Però és un fet irrecusable que s'ha mostrat tolerant respecte de les altres religions, obert als altres corrents de pensament (per tant, als no creients), atent als pecadors, divorciats i altres; desitjos, en fi, de veure en l'altre abans que res i en primer lloc l'home. Sense passió, què cal concloure'n? Que aquest Papa s'ha comportat com un partidari de la laïcitat, en el nou sentit que aquest terme conté des d'ara.»

No és menys suggerent el que escriu Jacques Julliard. «Tot estava a punt... A la dreta el Papa, amb el seu seguici de fanatisme i d'idees reaccionàries; a l'esquerra, els laics, portadors de tolerància i d'obertura. Durant un mes, publicistes i periodistes havien fet pujar la tensió: Clodoveu, el cost del viatge, la laïcitat, el preservatiu... Només que Joan Pau II s'ha negat a fer el joc i tot se n'ha anat en orris. Ha vingut amb paraules de diàleg entre religions; s'ha mostrat respectuós amb la laïcitat, exaltant els valors de llibertat, igualtat i fraternitat. Ha fet de Clodoveu un batejat com els altres. Ha reclamat per a tothom el dret a un treball, a un habitatge, a la salut i, en el cas dels estrangers, a un acolliment fraternal... Només ho han trobat estrany els qui es neguen a llegir els seus textos i a calibrar la seva acció. Després de l'èxit del seu combat antitotalitari, no ha parat de denunciar l'egoisme i la inhumanitat del capitalisme triomfant. Però en aquest cap de setmana, la laïcitat ha pres estranys colors. Hem vist el mot *odi* escrit sota l'efigie del Papa; i eslògans de tan bon gust com *l'apendicitis vencerà o ai si Maria hagués conegut l'avortament!*... Tot això no solament és dèbil, sinó també vergonyós. És veritat que no totes les crítiques formulades abans de la visita del Papa han estat inútils. Algunes, les més positives, han estat integrades en el discurs de Joan Pau II i han contribuït a l'èxit del seu viatge. Pel que fa a la resta, alerta!: quan la intolerància canvia de camp, l'esquerra ha d'interrogar-se a si mateixa.»

Poden significar, textos com aquests, una inflexió en l'opinió pública sobre el Papa? En tot cas, i a part del mèrit que correspon a Joan Pau II, potser només una Església amb la trajectòria de la francesa —quant a independència del poder, senzillesa i obertura— pot esperar la reciprocitat d'una consideració com l'expressada pels notables periodistes.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Lamentacions? No, gràcies

Considero que, mantes vegades, els catòlics ens podem situar en una postura de lament davant de certes realitats actuals. Lamentem el trencament entre la fe i la cultura, el relativisme moral, la manca de vocacions, determinades injustícies... La llista es podria allargar. Aquestes lamentacions, en general, són ajustades. Tanmateix cal saber mirar la realitat, perquè és tossuda i impàvida. A la realitat —va escriure un clàssic— tant se li'n donen les lamentacions i el nerviosisme.

Això els creients hem de tenir-ho present. La lamentació no és cap arma. Els plors, planys i manifestacions de dolor escauen una estoneta, però després cansen i esdevenen inútils. Metamorfosi indesitjable! Per això, seguint la llei de la caritat, cal actuar per a la transfiguració de la realitat. És allò, tan sabut, de la sal que sala i de la llum que il·lumina. O allò altre de la dita popular: enlloc de criticar la fosca, val més encendre una cerilla.

Considero que, en el món actual, d'acord amb l'eco de l'Evangeli ofert per la Mare Església, no és necessària cap plèiade planyívola. Calen homes i dones esperançats i agosarats. Persones que sentin viva la força de l'Esperit

en elles i que, empeses pel seu foc, siguin capaces de tenir grandesa d'ànima. Això mateix és aplicable a l'interior de la comunitat cristiana.

Només la grandesa espiritual —la magnanimitat— obrirà solcs per a un món nou en el cor dels creients i en el dels que, sense saber-ho, cerquen tot el que és bo i just. Solcs de credibilitat pels que, en el seu tancament espiritual —enfonsats en el llot del pecat— necessiten el testimoniatge emprenedor i eficaç dels deixebles del Senyor del temps i de l'eternitat.

«Quan sento tantes lamentacions, a dreta i esquerra, a dalt i a baix —em deia un amic— recordo el que li passà a una veïna meua. Un bon dia trucà a la porta de casa i em demanà si podia fer alguna cosa sobre el que li estava passant: la rentadora vessava i el pis se li omplia d'aigua. Ella no parava de gesticular i cridar. El que no feia era tancar l'aixeta. Jo ho vaig fer i l'aigua s'acabà». Encara —ho recordo com si fos ara— afegí el bon amic: «¿Per què els catòlics no som més coratjosos i remeiem el més possible les coses, enlloc de tantes jeremiades que no arreglen res?»

Impromptu

Oriol Camps

La dolència del Papa

Tots els catòlics, qui més qui menys, hem seguit amb ansietat el curs de la malaltia del Sant Pare. Ens els darrers mesos hem vist i lamentat el seu caminar vacil·lant i el dolor reflectit en el seu rostre, i no hem pogut fer més que admirar la seva fortalesa d'esperit, el seu esforç humà i, d'una manera o altra encomanar-lo a Déu. Hi ha qui ho ha fet amb pregàries concretes, hi ha qui amb el pensament ple d'amor.

Els diaris també n'han seguit el curs. Uns pel deure d'informar senzillament, altres aprofitant el moment per a les seves elucubracions de futur, posant a la balança noms concrets de futurs papables, sospesant les possibilitats, l'obertura o tancament d'un o altre possible candidat...

I quan el panorama s'ha aclarit, la intervenció quirúrgica s'ha dut a terme feliçment i, a més, amb bons auguris sobre la salut de Joan Pau II, algun rotatiu ha mostrat gairebé el seu desencís, a més de baixa ironia, i senzillament ha reclamat la renúncia del Papa que, com a bisbe de Roma hauria de fer-ho, ja que ha complert 75 anys.

Trobo que per ser un diari «independent» mostra una tendenciositat una mica sospitosa i un coneixement impensat de les interioritats eclesials.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Què veiem a la televisió?

En una revista de comunicació social i pastoral que publiquen els pares Paulins, A. Iadanza escriu un article sobre com cal informar-se i elegir els programes de televisió. Comença fent-se una colla de preguntes:

—Quina mena de cultura promou la televisió? Fins a quin punt els valors de la nostra societat poden veure's afectats i modificats per aquest mitjà? Quina quantitat de violència, de sexe descontrolat i d'atracaments en els carrers de les ciutats es converteixen en matèria informativa de cròniques complaents, d'espectacle i fins i tot d'un implícit comportament?

Segons A. Iadanza, els infants miren la televisió una mitjana de tres hores diàries, molts dels quals, en les hores de lleure, no fullegen cap llibre durant tot el sant dia. Els nens arriben al seu primer dia de classe en el nou curs duent a les espatlles un cúmul espantós d'hores d'escolta televisiva.

L'autor de l'article esmentat proposa, tot seguit,

unes pautes d'acció:

—Cal una capacitat de crítica que sàpiga quan és oportú apagar la pantalla, perquè encara queden altres mitjans d'informació, de cultura i de distracció.

—Prescindir de la televisió seria un despropòsit anacrònic, perquè reduiria la nostra capacitat d'intercanvi amb altres persones i amb altres països. Es tracta d'aprofitar tot allò que enriqueix la nostra cultura i eixampla els horitzons del planeta.

—Els pares caldria que informessin amb antelació als seus fills sobre els continguts dels programes, per fer-ne tots junts un comentari previ i posar-se d'acord per si val la pena veure un espai determinat.

Finalment Iadanza manifesta que a Madrid funciona l'Agrupación de Telespectadores y Radioyentes (ATR) que edita per als seus socis una revista on s'ofereixen crítiques, anàlisis, estudis, comentaris i altres materials que ajuden a estar previnguts enfront del que se n'ha dit «el quart poder en el món».

Fa dos anys, per aquesta mateixa època, enviava una carta amb el títol «Més sobre el teòleg-terapeuta Drewermann» com a resposta als articles desqualificatius del setmanari.

Dès d'aleshores ençà no he vist nous escrits sobre Drewermann a C.C. Així i tot, en llegir el número 877 de l'11 de juliol d'enguany (escric a finals d'agost), em trobo amb un «Llindar» del director i un article de Mn. Rovira Tenas, referint-se a Eugen Drewermann amb el mateix caire de sempre, és a dir, com si Catalunya Cristiana hagués d'informar sobre aquest teòleg sempre de forma desqualificativa o no ben compresa.

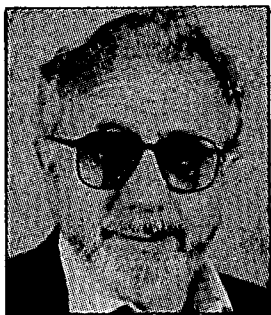
En efecte, el «Llindar» porta com a títol «Joan Pau II a Alemanya», acompanyat d'una foto de Mons. Gaillot amb el Dr. Drewermann. Competència? Jo diria que pel contingut, sí. Un viatge papal amb una retrospectiva. És més, el cicle de conferències del moviment «Nosaltres som l'Església» en una línia «pastoral» (entre cometes), per què les cometes?

Afirma el «Llindar» que Gaillot-Drewermann han escrit un llibre junts *Dialogue sur le parvis*. L'he llegit i no és exacte. Bagot, teòleg francès i introductor de Drewermann a França —i, per cert, amb un criteri ben pastoralista i amb un èxit el seu primer llibre *La parole qui guérit*— és el copilador d'un diàleg, d'un col·loqui i d'una trobada de les dues persones.

Si l'autor del «Llindar» ha llegit el llibre sense prejudicis, haurà trobat que a més de pastoralista, es poden citar les paraules que Joan Pau II diu: «Crist, el centre de la veritat revelada». Aquest llibre parla exactament en aquesta línia. Per què no ho expressa el «Llindar»?

No crec que, aquest llibre com els altres de Drewermann, puguin ser situats en la línia que afirma, «que el catolicisme alemany, d'altra banda tan burocràtic, tendeix a una excessiva intel·lectualització». No crec, com he dit, que això s'apliqui a Drewermann.

I per últim trobo una profunda contradicció en afirmar, en primer lloc, que «la teologia de Drewermann no despunta per la joia. Per això és tan poc espiritual (¿...?)». Pregunta: D'on treu aquesta afirmació? I, per atzar, em podria afirmar si la teologia de la Cúria vaticana, la real i la fàctica, despunta joia? I respon: no! La resposta la dona el mateix «Llindar»: «Però potser el conjunt de l'Església com a institució tampoc no està avui transmetent aquesta alegria. És percebuda excessivament encara com a estructura de poder.» Em surt una

JAUME PATUEL I
PUIG

Llicenciat en Teologia i
Psicologia

Per què «C.C.» no presenta Drewermann d'una altra forma?

pregunta molt senzilla: Qui és el responsable d'aquesta estructura de poder actualment? I, com qui no diu res, accepta afirmar que Drewermann probablement tingui raó quan reconeix que «Drewermann n'hauria sabut posar en relleu... molts dels seus defectes i també alguns dels elements patògens més importants». Per què, dient això, l'autor del «Llindar» no es posa d'una vegada a presentar positivament i constructivament a Drewermann com a teòleg, malgrat i juntament amb les seves limitacions? No hi ha resposta.

Però la línia de pensament de C.C. la podem continuar trobant, quan a la pàgina següent del «Llindar», a la pàgina «Afinant-III», es publica un article titulat: «Notícia sobre Drewermann» de Mn. Rovira Tenas. I la notícia, malauradament, negativa. Amb unes conclusions que no es treuen de la lectura del llibre *La parole qui guérit*.

Si en el primer paràgraf afirma que «no és gaire conegut a Catalunya», perquè no el presenta en un context i no parcialment. Donem-lo a conèixer a partir de les seves obres traduïdes a l'espanyol, en són unes cinc.

És cert que una de les seves originalitats, és la psicoanàlisi

aplicada a la Bíblia. Però no oblidem que Drewermann fa aplicacions agafant més de Jung que de Freud. Deixo aquesta qüestió de banda. Com també l'autor de l'article hauria de deixar de banda, i això ho tenim en el segon paràgraf, la seva valoració de què és la psicoanàlisi perquè em fa la impressió que no acaba de saber què és quan diu «...és una ciència feta en gran part, de conjectures; i, sobretot, molt depenent de la subjectivitat del psicoanalista».

Així i tot, és honest en acceptar que «Freud... va donar un gir copernicà al coneixement de l'interior humà». Però lliga això amb l'afirmació anterior? Drewermann aplica la psicoanàlisi a les investigacions actuals. Doncs bé, l'autor de l'article agafa com a «botó de mostra» un dels capítols del llibre *La paraula que guareix* (*La parole qui guérit*). Best-seller, en diferents edicions, a Alemanya; i diferents edicions a França. ¿Un llibre de teologia intel·lectualitzada? ¿Un llibre no pastoralista?

No vull entrar en els comentaris, esbiaixats de l'articulista, sinó a les dues conclusions. Cap psicoanalista ni cap teòleg, amb veritables coneixements psicoanalítics i coneixent les obres de Drewermann, faran les deduccions conclusives que l'autor de l'article ha fet i afirma del llibre *La parole qui guérit*.

En efecte, qui ha afirmat que la tasca primordial de la psicoanàlisi és alliberar de l'angoixa? Si l'articulista parla de l'angoixa malaltissa, neuròtica o patològica, hem de dir que és així. Però si l'articulista, com deixa entendre, indica que ha d'alliberar de l'angoixa èntica, existencialista, (el pecat original) li pregunto: D'on ho ha tret? Ni Drewermann ho diu en la seva tesi doctoral ni Freud en cap lloc de la seva obra.

La segona conclusió: «... I, pel que sembla també la més característica de "mossèn Drewermann" fins fa poc rector d'una parròquia de Paderbon». He llegit Drewermann i no ho he trobat en els seus escrits que vulgui alliberar de l'angoixa èntica sinó que la persona trobi resposta en la Paraula de l'Evangeli. Ni en el llibre polèmic *Clérigos. Funcionarios de Dios*. Llibre que molts bisbes alemanys obliguen fer-ne una lectura abans de rebre l'ordre sacramental del sacerdoti.

Pregaria a C.C. que parlés amb més coneixement de causa del teòleg Drewermann i així el públic català, és a dir, els que som lectors d'aquest hebdomadari, podrà fer-se una opinió raonable i lògica perquè cada lector pugui decidir davant del nostre teòleg-psicoterapeuta.

Aclariment

Acullo amb simpatia les crítiques del professor Jaume Patuel sobre la manera com s'han presentat algunes informacions sobre Drewermann al nostre setmanari. En realitat els escrits als quals fa referència expressen només el punt de vista dels seus autors. Pel que fa al «Llindar» en el qual em referia a Drewermann, amb motiu del darrer viatge pastoral de Joan Pau II a Alemanya, reconec que hi ha expressions que són matisables. Es tractava d'una referència més aviat feta d'es-

quitllada i no d'un article de presentació de l'obra del teòleg alemany, en la qual hi ha també, sens dubte, aspectes positius. Jaume Patuel coneix amb més profunditat la seva obra i en pot parlar amb més autoritat que jo.

Són ben legítimes les remarques positives que Patuel fa a l'obra de Drewermann. Però cal recordar aquí una vegada més que a aquest teòleg li va ser retirada la *venia docendi* de teòleg catòlic i que va ser suspès a *divinis* pel bisbe l'any 1991. No crec que això pugui ser considerat una mera anècdota sense importància. Segurament les sancions es deuen al fet que el tan discutit professor Drewermann té una clara tendència a exasperar algu-

nes intuïcions que, en principi, són bones.

És bo, per exemple, analitzar la figura de Jesús com a terapeuta, però cal evitar els reduccionismes, i pel que sembla, en l'obra de Drewermann aquests hi predominen. Tendeix a privilegiar de manera unilateral els sabers psicològic i psicoanalític. És significatiu que la Pontificia Comissió Bíblica, en un document recent, assenyali entre els mètodes legítims d'interpretació bíblica el psicològic, però adverteix que no es pot descuidar el caràcter històric de la Bíblia i de Crist. No tot són símbols i, sobretot, no és la psicologia la que

salva l'home del pecat.

Finalment hi ha un aspecte que ens sap especialment greu als qui estimem el Sant Pare: Drewermann carrega injustament contra el Sant Pare i l'acusa d'estar al front, com un pare-amo despòtic d'una Església-institució que no és altra cosa que l'expressió d'una neurosi col·lectiva. Wolfhart Pannenberg, el teòleg protestant, comentant irònicament aquesta actitud afirmava fa poc: «En relació a Drewermann fins i tot algú com Hans Küng ens sembla un rigorós papista.»

Manuel Valls i Serra

Respir

Miquel Estradé

Elogi del: perquè sí!

Pot ser molt bona cosa notar i recordar que les mateixes paraules pronunciades en un to diferent poden canviar de sentit l'expressió que formen; posem un exemple ben senzill. La resposta: *Perquè sí!* que ens havia valgut més d'un crit quan la dèiem de petits i amb un to d'independència agressiva contrari a les bones maneres que aleshores ens ensenyaven, si n'eliminem aquest sentiment lleig i la sabem dir amb un sentit pregon de gratuïtat i d'ingenuïtat, pot ser una resposta molt vàlida, potser l'única en moments suprems. Dir *perquè sí* és afirmar que la cosa té valor en ella mateixa, que no li calen puntals ni recolzaments, que s'identifica amb la gratuïtat de l'existència. Ens cal buscar raons i proves per a les opcions que només amb proves i amb raons s'expliquen i que, sense raons i proves, no tindrien sentit. Però, obrir-se, posem per cas, a una persona, té les arrels més enllà d'on treballen proves i senyals: és el terreny de la fe i de l'amor.

Humor

Un amor apassionat per Déu va forjar una espiritualitat forta i profunda, que va anar madurant enmig de les proves i dels sofriments, però també a partir de la saviesa i del silenci. Santa Teresa de Lisieux, de la qual enguany s'han iniciat els actes commemoratius del centenari de la seva mort, és una dona que impacta. Algunes veus demanen que sigui declarada doctora de l'Església. Es considera que el seu camí interior mostra una gran capacitat d'estimar, ple de generositat, com generosa va ser la seva resposta d'entrega absoluta a Déu dins de l'orde del Carmel per salvar el món. Des de la seva mort, escampa una força misteriosa que atreu d'una forma irresistible.

Teresa de Lisieux, una santa que estimava Déu com a un home

Guy Gaucher

Bisbe auxiliar de Bayeux i Lisieux

La qui va escriure: «M'adormo sobre el teu cor. És meu!» (PN 24).

«Als amants els cal la soledat Un cor a cor que dura dia i nit... Vull ser abraçada pel seu amor, vull veure'l, unir-me sempre a Ell...» (PN 17).

«Oh, quina embriaguesa inexplicable! Sento bategar en mi el cor ardent de tendresa del meu Espòs...» (PN 27).

«Estimat meu, pren la meua vida sencera, el meu Amor suprem ets tu...» (PN 31).

«Oh rostre adorable, única Bellesa que alegra el meu cor!... Oh... l'inexpressable bes de la teua boca, et suplico que m'envaeixis amb el teu amor...» (PR 16).

Hom podria multiplicar les citacions d'aquests crits d'amor extrets de les poesies de Teresa Martin, més tard germana Teresa de l'Infant Jesús de la Santa Faç (1888-1897), després santa Teresa de Lisieux (canonitzada el 1925).

No ens ha de sorprendre que el filòsof Jean Daujat hagi intitulat així un llibre sobre ella: *La Grande Amoureuse (La Gran Amant)*, i que Jean Chalon —especialista en psicologia femenina— hagi subtitulat la seva recent biografia *Une vie d'amour*.

Si el diari *Le Figaro* es planteja el tema del sentiment amorós aquest estiu, ¿perquè aquesta jove carmelita, de qui estem a punt de celebrar el centenari de la mort a tot el món, no pot ser present en les seves columnes?

Atevem-nos a avançar per aquesta carena escarpada del misteri d'un amor apassionat i absolut, encara que els riscos de reliscada siguin constants. Tan aviat podem lliscar per la pendent d'una psicoanàlisi de pacotilla

(«refús sexual que desemboca en un amor imaginari») com pels aiguamolls d'un sentimentalisme insípid («una espiritualitat de modisteta»).

Però Teresa Martin, normanda de vint-i-quatre anys, morta de tuberculosi a la infermeria del Carmel de Lisieux, no pot ser comparada amb la seva compatriota de vint-i-tres anys, Maria Duplessis, la «Dama de les camèlies», amb els pulmons destrossats també en la novel·la d'Alexandre Dumas o en la *Traviata* de Verdi. La imatge d'Épinal ha confós massa sovint les camèlies de la dona de vida lleugera amb les roses de la religiosa.

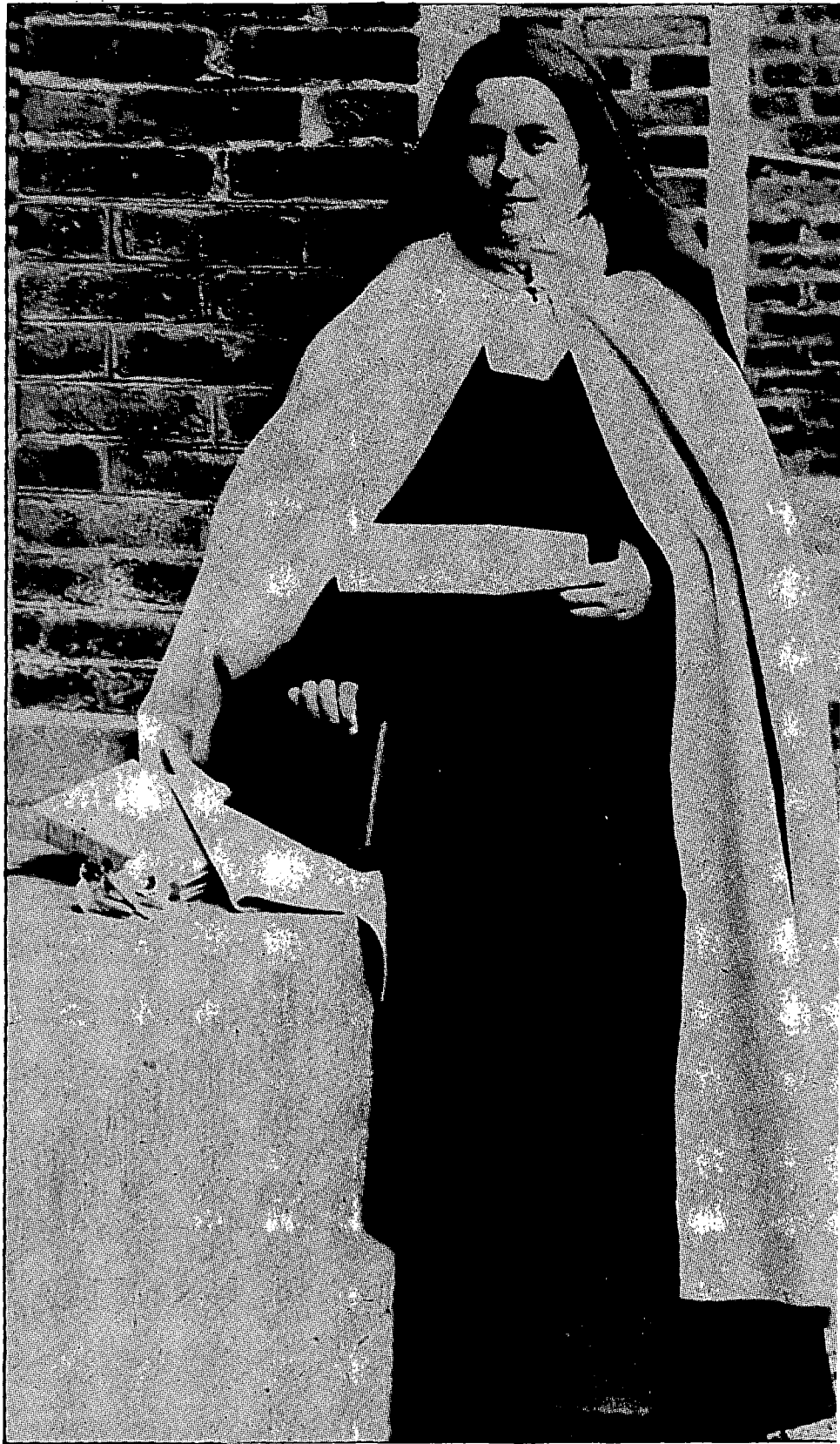
UN COR SENSIBLE I AMORÓS

Teresa, sense cap dubte, era normanda del tot. Per tant, plenament realista. En cap sentit, però, era una sentimental del tipus Emma Bovary. Als dotze anys, ella escriu en el seu diari: «Deixats vint francs a Céline (la seva germana). Oh Jesús! vós solament i ja en tinc prou.» No cal dir res més.

Dotada d'una gran capacitat d'estimar, la jove Teresa recorda que la seva infància va ser plena de «molt d'amor».

Fora del seu pare i del seu oncle Isidore Guérin, el seu entorn va ser exclusivament femení. No va arribar a conèixer dos germans morts prematurament. A Lisieux, jugarà amb les seves germanes, les cosines Guérin i Maudelonde. L'escola Notre-Dame-du-Pré evidentment no era mixta. Després hi haurà l'enclaustrament absolut amb vint-i-sis carmelites.

La noia que entra amb quinze anys al Carmel (1888) no és pas, però, un pardalet. Durant el seu gran viatge a Itàlia, va descobrir els homes. La seva bellesa era resplendent: mirada clara, somriure esclatant, cabells ros-

sos fins a mitja esquena. La seva germana Céline, de divuit anys, tampoc no passa desapercebuda. Moderna —fotògrafa i pintora—, bonica i vivaç, rebrà moltes peticions de matrimoni. Al llarg del pelegrinatge, les dues franceses seran perseguides pels italians. Sobretot a l'estació de Bolonya, on un estudiant decidit aguantarà Teresa en els seus braços quan baixi del tren. Vetllades mundanes en els millors hotels de Roma, Florència, Venècia. Céline recorda: «Se n'hi arreglaven de casaments!» La seva jove germana tenia plena consciència que tenia al seu abast un bon partit. Ella es coneixia bé:

«Amb un cor com el meu —sensible i amant— m'hauria deixat agafar i tallar les ales... Jesús sabia que era massa-dèbil per exposar-me a la temptació... sense Ell hauria pogut arribar tan avall com santa Magdalena (la prostituta de Magdala). No tinc, doncs, cap mèrit per no haver-me lliurat a l'amor de les criatures, ja que només vaig ser-ne preservada gràcies a la gran misericòrdia del Bon Déu!» (MA, 37-38).

Teresa ja ha trobat quin és el seu amor total: s'anomena Jesús. En la seva obra, relativament modesta, escrita per obediència (unes 800 pàgines) anota el seu nom 1.616 vegades!

Des de ben petita ja va ser seduïda. Va ser cap als nou anys que tot es va produir: la seva

germana Pauline, de 21 anys, entra al Carmel i li explica què és aquesta vida de soledat (comunitat), dins un cor a cor perpetu ar Jesús, enmig del silenci i de la pregària, per de salvar el món amb Ell.

Teresa no en té cap dubte: «No va ser somni d'infant que es deixa reposar, sinó certesa d'una crida divina: jo volia anar Carmel, no per Paulina, sinó només per Jesús» (MA 26,1).

EL PRIMER BES

El dia de la seva Primera Comunió resposta es concretarà:

«Ah, què dolç va ser el primer bes de Jesús a la meua ànima!... Va ser un bes d'amor, i sentia estimada i deia també: "Jo us estimo m'entrego a Vós per sempre"» (...) «Aquella dia ja no va ser una mirada, sinó que va ser una fusió amb Aquell que es donava de forma amorosa a mi» (MA 35,1).

Té onze anys. El lliurament d'ella mateixa és irrevocable: a disset anys i mig es compromet definitivament dins la vida carmelita.

La vida quotidiana no la porta a l'eufòrica carinçona o beata: la seva pregària és difícil: «Jesús no s'esforça a conversar amb mi!» Què importa... «És increïble com el nostre cor em sembla gran quan considero tots

Una dona universal

P. Gabriel Beltran

Provincial dels carmelites descalços de Catalunya i Balears

El 30 de setembre de 1997 farà cent anys de la mort de santa Teresa de l'Infant Jesús, carmelita descalça. «Jo no moro, entro a la Vida», deia en la infermeria del seu monestir, mentre esperava joiosa l'encontre definitiu amb el Pare. N'estava convençuda: «Vull passar el meu cel fent el bé sobre la terra». Tènia tans sols vint-i-quatre anys i nou mesos.

La *Història d'una ànima*, publicada tot seguit (1898) i traduïda aviat en moltes llengües, ha estat, de bon començament, un projecte de vida evangèlica entenedora i engrescadora per a tothom. Sant Pius X no va dubtar-ho pas: «És la santa més gran dels temps moderns». Durant el seu pontificat s'inicià el procés canònic per a la glorificació de Teresa (1914), encara que fou beatificada (29 d'abril de 1923) i canonitzada (17 de maig de 1925) pel papa Pius XI. Ell mateix la declarava «patrona principal... de tots els missioners, homes i dones, i de totes les missions existents en tot l'univers».

Teresa de Lisieux, des de la seva mort gloriosa, escampa una força misteriosa que atreu irresistiblement. El seu missatge ha esdevingut universal, patrimoni de creients i no creients. Ho testimonien milions de persones que segueixen el seu «camí d'infància espiritual», o bé lloen i fins i tot imiten les seves actituds davant de la realitat de la vida humana. Institucions i congregacions, vocacions sacerdotals, religioses i missioneres... nascudes sota el seu carisma i protecció palesen, arreu del món, la perennitat i pervivència de la santa.

A casa nostra, la seva presència ha estat sempre molt estesa i popular. D'ací van sortir les primeres traduccions oficials dels seus escrits al castellà (Barcelona, 1911) i l'obreta en català *Vida abreujada* (Barcelona, 1912). Arran de la seva beatificació es crea el Centro de propaganda de santa Teresita para España y América (Tarragona, 1923) i neix la revista mensual *Lluvia de Rosas* (Barcelona, juny de 1923). No gaire més tard té lloc la fundació del santuari de Santa Teresa de l'Infant Jesús a Lleida (1928). Tampoc no cal oblidar les publicacions teresianes del Foment de Pietat (Balmesiana) de Barcelona, i la creació de la parròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús (Barcelona, 1931).

El Centenari de la mort de santa Teresa de l'Infant Jesús és un esdeveniment eclesial per a les nostres comunitats cristianes que invita a aprofundir en els valors essencials de l'evangeli tot recordant les paraules de Teresa: «La meua vocació és l'amor». La família del Carmel teresià desitja que aquest sigui un any de gràcia i de renovació a les portes del tercer mil·lenni.

Cos: és l'Eucaristia diària. La fe de Teresa és radical: l'Eucaristia és Jesús. La seva vida: ser «carmelita, esposa... i mare» (MA, 46,V). Està segura que al Carmel l'amor misericordiós li'n donarà molts d'altres. (Després de quasi cent anys, la història així ho corrobora.

Cf. Jacques Fesch.)

«Jo sóc verge, oh Jesús! Amb tot, quin misteri. En unir-me a Tu esdevinc mare de les ànimes» (PN 24).

El seu amor va més enllà de qualsevol particularisme: és un amor que l'obre a l'uni-

versal. Des dels catorze anys ha comprès que l'amor és, primer de tot, un lliurament. Adolescent hipersensible, ferida als quatre anys i mig per la mort de la seva mare, es tancà del tot en ella mateixa. En la nit de Nadal de 1886, deu anys després, una gràcia sobtada de força la deslliura: «Vaig sentir l'Amor entrar en el meu cor, la necessitat d'oblidar-me de mi mateixa i des d'aleshores vaig ser feliç» (MA 45,V.). Aquí trobem quin fou el seu secret.

Tres mesos abans de la seva mort, als vint-i-quatre anys, Teresa escriurà: «Estimar és donar-ho tot i donar-se un mateix» (PN 54).

Allò que mostra el seny i l'equilibri afectiu d'un amor obert a tots els altres són les conseqüències concretes. Quan té vint-i-dos anys, les seves superiors li confien dos joves: un seminarista de vint-i-un anys, que marxarà a l'Àfrica, i un sacerdot de vint-i-quatre anys, que esdevindrà missioner a la Xina.

Mai no havia establert relacions amb homes. Els correspondrà tots dos i s'adaptarà immediatament a cadascun d'ells. Maurice, orfe, no té encara molt clara la seva vida. Teresa tindrà cura d'ell com si fos una mare. Amb Adolphe, més madur i ja compromès en l'acció, mantindrà una relació com de germana.

Les seves cartes no tenen l'estil beneït ni empalagós de la seva època: s'explica amb una total transparència. És cert que ja està acarada a la mort, consumida per la tuberculosi: «No em moro, entro a la Vida», escriu a Bellière (LT 244).

Estrella fugaç consumida per l'amor de Déu, delerosa d'un amor etern, exclamà: «No he pogut trobar cap criatura que m'estimés sempre, sense morir mai més.»

Però sempre amb aquest realisme que no s'enfila mai pels núvols:

«Necessito un cor abrusat de tendresa, que sigui el meu empar, sense cap defallença, que ho estimi tot en mi, inclosa ma feblesa... Que no em deixi ni de nit ni de dia» (PN 23).

Amb el seu amor habitual, Teresa escrivia a la seva germana Céline: «Quina felicitat sofrir per Aquell que ens estima amb folia i passar per folles als ulls del món» (LT 169).

De folles semblants n'hi ha hagut moltes des de fa 2000 anys...

DOS HOMES JOVES

La meua amiga continuà: «L'amor té un

La modernitat de santa Teresa de Lisieux

Bisbe auxiliar de Bayeux-Lisieux, religiós carmelita, Mons. Gaucher és un dels millors especialistes de Teresa de l'Infant Jesús i de la Santa Faç. Esdevingut bisbe, tot indicava que anava a secundar Mons. Pican, que també era religiós (salesià) i bisbe de Bayeux-Lisieux. El Dr. Gaucher evoca el centenari de la mort de la «petita Teresa». A partir del dilluns 30 de setembre, un col·loqui internacional inaugurarà aquest any especial a Lisieux.

L'any que ve serà el de la mort de santa Teresa de l'Infant Jesús. Com situarieu aquest esdeveniment?

—En la vida de l'Església, per una joiosa coincidència amb la preparació del Jubileu de l'any 2000. I posaria aquesta qüestió: què hi ha del cristianisme en el món? Ens trobem que el 1997 tindran lloc les Jornades mundials de la joventut a París. I en la seva carta a la joventut, el 15 d'agost passat, Joan Pau II va consagrar el seu darrer paràgraf a Teresa de Lisieux. Nosaltres som cada vegada més sensibles a l'aportació dels sants, a la seva vitalitat. Trenta-dues conferències episcopals demanen que sigui declarada doctora de l'Església.

—Vostè dona suport a aquesta demanda?

—No sóc jo sol. El 1990, Mons. Pican em va demanar de reprendre el dossier, però data de 1932. La Conferèn-

cia Episcopal del Brasil ho va demanar per unanimitat dels seus dos-cents seixanta bisbes. Centenars de milers de laics també participen d'aquest corrent. Teresa és la patrona universal de les missions des del 1927, i la patrona de la Missió de França des del 1941. Que em diguin quants sants tenen un esclat semblant! Més de 1.800 esglésies del món li han estat dedicades.

—Com es presenta el centenari de la seva mort?

—Les relíquies han peregrinat a partir de 1994 per 80 diòcesis de França i per Europa. Això ha estat sorprenent. Ens la demanen per tot arreu del món. Es veu també quants joves van a l'encontre de Teresa sense cap prejudici. És el sentit del seu missatge: una redescoberta profunda de Déu amor i misericordiós, de la santedat possible per a les persones ferides. És d'una fulminant simplicitat.

Moltes persones s'hi retroben. Ella va centrar de nou la fe sobre el Crist, té un amor concret de Jesús, un sentit

agut de l'encarnació, no es correspon en res a la petita i feble santa dels estatuts. Ella ha viscut la nit de la seva malaltia a fi que, deia ella, els no creients tinguessin la llum.

—Ella anuncia les institucions del Vaticà II?

—Ja d'antuvi, ella va anticipar tota la increença que arribaria. No és per atzar que el cardenal Suhard va fundar la Missió de França a Lisieux. Teresa no tenia formació bíblica; però va escrutar l'Evangelí, va centrar de nou la seva fe sobre el misteri pasqual. El Vaticà II, amb l'Església-comunió, va deixar ben clar que tot batejat és cridat a la santedat, que no és la perfecció però sí la fe en la salvació, com la del bon lladre. El seu amor per la Mare de Déu, és exactament el que ha dit el Vaticà II de Maria, la primera cristiana.

—I n'ha hagut prou amb un llibre, *Histoire d'une âme* («Història d'una ànima»), amb un tiratge de 2.000 exemplars un any després de la seva mort, i es va enviar als carmelites com una circular necrològica...

—Teresa explicava agradablement històries per a la seva família. Però escriure no la divertia gaire; ella ho va fer en petits quaderns de 10 cèntims, però no va pensar mai en fer un llibre. Des de 1901, va ser traduït a l'anglès i al polonès. En l'actualitat està traduït en més de 60 llengües i dialectes. Es diu que, després de la Bíblia, és el llibre religiós més traduït del segle XX.

Cartes

◆ Orientació i desorientació

Sr. Director,

Completament d'acord amb la carta del Sr. Guillem Prats publicada el dia 20 d'agost, no així amb la N. de R que diu:

«Quan hi ha maduresa i una formació religiosa profunda, hom sap distingir bé les coses.»

Això és veritat però *Catalunya Cristiana* arriba als que tenen i als que no tenen aquesta formació i si ens l'augmenta (la maduresa i la formació) millor que si desorienta.

INMACULADA MARTÍ
Barcelona

◆ Què més podem fer?

Sr. Director,

En tots els mitjans de comunicació surt el Papa i el seu dolor amb motiu d'una sèrie d'intervencions quirúrgiques patides en diferents ocasions i per diversos motius.

A l'hora d'opinar, tots parlem o escrivim gratuïtament —sense plantejar-nos un desgast de veu o d'impressora, de llum... A hores d'ara ja sabem què pensa mitja humanitat pel que fa a allò que ha de fer el Sant Pare: renunciar, dimitir, retirar-se, descansar, etc. Tots aquests conceptes són sinònims. Però, ¿hem pensat què vol Joan Pau II i què fa per als cristians d'arreu del món? ¿Podem jutgar les seves actuacions i passar-li comptes? ¿Per què primer no examinem si

assumim les nostres responsabilitats a l'hora de parlar, opinar, actuar?

Penso que podríem agrair-li més el seu gran esforç humà —que és evident— per continuar endavant amb les seves funcions de Papa i ser més comprensius i tolerants amb una persona que realment ha patit molt durant la seva vida i per motius molt justos.

MARTA PASCUAL BANCELLS
Barcelona

◆ Al voluntari desconegut

Sr. Director,

La joventut en general té, certament, moltes virtuts. L'audàcia, el lliurament, l'atreuiment...

Potser, també generalitzant, a alguns sectors de joves els convindria progressar en constància, esforç, serenor...

Tu, però, estàs en bona línia. Aquest gest singular d'oferir-te per ser amics d'un o d'una paralítica cerebral, com a voluntari dels grups d'amistat és un fet que t'honora i que ens esperona a continuar el teu camí.

Certament per a una persona amb paràlisi cerebral és difícil tenir amics entre els que no pateixen cap discapacitat. Per això el teu pas endavant, que hauria de ser normal, esdevé singular i, a ulls d'algunes persones, fins i tot, meritori.

Les persones amb dificultat de moviments i de parla, no ho tenen fàcil quan volen apar al cinema, o de compres, o simplement a passejar i mirar aparadors i la vida que es mou.

Els nostres pobles, i amb més inhumanitat les nostres ciutats, no estan fetes per a tot-

hom. La civilització cristiana (?) ni té en compte la caritat ni la justícia a l'hora de planificar, de programar i de repartir espais i béns. Per això a les dificultats que comporta tota disminució física o mental, si sumen continuament les barreres que posa la societat d'avui perquè els teus amics puguin intergrar-se, participar-hi, a la vida social de la població on viuen.

La teva associació, formada per més de 150 joves, nois i noies, és un exemple per la Barcelona olímpica.

Gràcies, voluntari desconegut, per l'amistat que brindes a paralítics cerebrals, passant amb el teu amic (ell o ella) molts caps de setmana i altres estones, compartint temps de treball i de lleure. Tant de bo entenguéssim tots que l'estimació que hem de tenir al germans comporta necessàriament donar el pas endavant que suposa anar de les paraules als fets.

LLUÍS MARTÍ i BOSCH
President de la Federació Catalana de
Voluntariat Social
Barcelona

◆ Ciència-ficció d'allò antic

Sr. Director,

Cervantes i José Luis Borges, per tal que allò que escrivien despertés més l'interès del lector, solien dir que era traducció d'una crònica molt antiga, de *in illo tempore*..

Com que veiem que moltes de les coses gairebé de ciència-ficció que tant desitjàvem ja les tenim i no ens fa feliços com ens imaginàvem, tots hem pres la determinació de fer *ciència-ficció* de qualsevol fòtil de temps passat.

Davant d'aquell senzill burro dels que abans es feien servir per escalfar el llit, sentim més admiració que davant d'un ordinador o una computadora. Qualsevol andròmina, ni que sia falsificada, si sembla vella, és més fàcil que trobi un comprador.

Són molts a Madrid els que cada diumenge al matí van al mercat del Rastro a seguir el rastre de porcellanes o coses antigues. Com també som molts els catalanes que a Barcelona anem als Encants vells, on quedem encantats davant de qualsevol andròmina. Cada època té la seva mania, i la gent d'avui en tenim moltes.

MN. PERE CAMPÀS BONAY
Monestir de l'Estany

◆ No hi ha esglésies obertes

Sr. Director,

Crist podria repetir el retret: «La meua casa s'anomenarà casa de pregària...», tot i que sigui per un altre motiu. A les esglésies no es prega perquè gairebé sempre romanen tancades. Jesucrist s'hi va quedar per amor i el Seu desig ardent és que hi anem amb les nostres confidències per poder ajudar-nos; espera el nostre amor però no podem entrar a veure'l. Els dies feiners és molt difícil, per incompatibilitat d'horaris, coincidir amb alguna església oberta, i el problema augmenta a l'estiu. Si el motiu és la por als robatoris, jo suggeriria objectes menys vistosos, no perquè el Senyor no s'ho mereixi, però si això impedeix que anem a visitar-lo resulta al final una gran incongruència.

EVA NORDBECK FERRAZ
Barcelona

Retalls

Vida Nueva (21-IX-96)

Sacerdots secularitzats, què?

(...) El títol d'aquest article «I... amb els sacerdots secularitzats, què?», no significa «què fem amb ells?» o el «paper» que els pugui donar l'Església dins de la comunitat cristiana, sinó el lloc que en l'Església o en la societat ells mateixos, els secularitzats, han cercat o trobat.

Abans que res hem de reconèixer que si en alguns casos hi va haver la manca de virtut, imprudència o covardia, també és cert que en molts casos va passar, i encara pot passar, la sempre difícil fidelitat a la pròpia consciència, negant-se a portar una doble vida.

Fins als vuitanta, (ara ja no), la secularització comportava un gran risc: en l'Església eren considerats com renegats; la societat els mirava amb recel; en el món laboral van sentir la dificultat de no estar preparats o simplement

no trobaven feina: en l'àmbit familiar o d'amistats era una deshonra... Total: per a molts secularitzats el fet d'haver d'emprendre una nova etapa en la seva vida va ser una prova de foc. No podem oblidar, no obstant, que més dura és la prova dels que en un món que ha perdut el sentit religiós de la vida van romandre i romanen fidels al seu celibat.

Un nombre reduït de secularitzats van marxar perquè dissenti en de l'Església; no estaven d'acord amb la seva manera de ser i d'actuar en el món. No van saber esperar, no van tenir paciència. Avui potser no haguessin donat el pas.

Per altra banda, sorprèn constatar ara que alguns dels que van marxar perquè volien una Església més evangèlica, han arribat a instal·lar-se molt bé, còmodament, en la societat: bons sous guanyats en l'administració pública, en una prestigiosa empresa o en alguna que d'altra multinacional... Així van pactar amb aquells que abans criticaven.

N'hi ha que diuen tenir fe, però

s'han desvinculat totalment de la comunitat cristiana.

D'altres diuen que, havent «superat la immaduresa» (*ut sic*) a la qual els havia sotmès l'Església, ara només creuen en allò que palpen i veuen. Simplement han perdut la fe.

També n'hi ha que s'han afiliat a partits polítics o sindicats, fent de les seves vides un servei generós al proïsme, des de motivacions cristianes o prescindint-ne.

Un altre grup, potser el més nombrós, és el d'aquells que van demanar la secularització només per raons de no saber o no poder viure el celibat. Alguns d'ells, no tots, desitgen i demanen ser novament incorporats a l'exercici del ministeri, malgrat estar casats. Són els de la trobada de Brasília. Me n'alegro que la «flama» de la vocació no s'hagi extingit. I si bé jo, personalment, desitjaria que els sacerdots casats que ho demanessin (crec que no serien gaires) poguessin exercir una altra vegada el ministeri, per allò de recuperar «forces», confesso que veig molt difícil la seva

«incorporació», tot i que un dia l'Església ordenés homes casats.

Un altre grup, menys nombrós del que voldríem, va rebre, agraït, la dispensa i, després, es va incorporar a la vida i a l'acció, a la catequesi prematrimonial, juvenil o infantil; fan classes de formació religiosa (tot i que, segons està establert, això no ho haurien de fer); militen en moviments apostòlics i fins i tot se'ls ha incorporat en alguns departaments diocesans.

Pel que fa a la vida matrimonial dels sacerdots secularitzats, hi ha de tot: uns feliços i exemplars; d'altres, tristos, separats o divorciats civilment... També n'hi ha que van reconèixer la nul·litat del matrimoni. Malgrat que no tinguem estadístiques fiables, no crec que es pugui afirmar, com alguns han fet, que els sacerdots secularitzats no s'han «adaptat» a la vida matrimonial. Opino que hi ha de tot, com a tot arreu.

I, per acabar, la pregunta de sempre: «Hi hauria més vocacions sacerdotals si l'Església catòlica permetés que els sacerdots

poguessin contraure matrimoni?

Segons la meua opinió la resposta és negativa. A les Esglésies de la Reforma, malgrat que els seus ministres es puguin casar i disfrutar d'una estabilitat econòmica considerable, tenen una profunda crisi vocacional. La qüestió no és «celibat sí, celibat no». La qüestió és «fe sí, fe no».

Sense una pastoral juvenil (família, parròquia-diòcesi, moviments apostòlics, col·legi...) que ajudi el jove a tenir una profunda fe en Crist Jesús, un amor sincer al Mestre per seguir-lo on «Ell vagi», un gran afecte a l'Església... les vocacions sacerdotals i religioses escassejaran en l'Església catòlica i escassejaran també els ministres (casats) en les Esglésies de la Reforma.

Sense fe, esperança i amor a Jesucrist ni els cèlibes podran viure joiosament el seu carisma, ni els sacerdots casats (si n'hi hagués) podrien exercir dignament el seu ministeri.

■ Ramon Buxarrais
Bisbe dimissionari de Màlaga

Imatges de l'Església

Pere Tena

Bisbe auxiliar de Barcelona

El mes d'octubre no té una significació litúrgica especial dins el temps ordinari, o de durant l'any. L'any litúrgic no queda determinat pels mesos de l'any com a tals; la seva mesura són les setmanes i els dies. Tanmateix, és cert que de fet tant les setmanes —el cicle dominical— com els dies —les festes dels sants— dels darrers mesos de l'any, litúrgic —octubre i novembre— donen un to de conjunt que il·lumina la celebració litúrgica amb resplandors específics. S'hi afegeix una altra circumstància, important per a la vida cristiana, i amb força incidència pastoral: el diumenge mundial de la propagació de la fe (Domund).

El to de conjunt que tot això dona a la celebració litúrgica és eclesiològic, missioner, escatològic. Les lectures dels últims diumenges, en tots els cicles, ens porten els fets i les paraules conclusives del ministeri públic de Jesús, especialment el seu discurs escatològic. Les festes més importants d'aquests mesos són les solemnitats de Tots Sants, les Dedicacions de les esglésies, la Commemoració dels fidels difunts. El dinamisme missioner de l'Església en l'anunci del Regne de Déu és el gran tema del Domund. L'últim diumenge del cicle celebra el Crist, Rei de l'univers.

D'entre tots aquests elements, la Dedicació de les esglésies és el que reuneix més tots

els temes. Els textos de la litúrgia de dedicació són intensos en contingut missioner i escatològic. Amb tres frases, la pregària de Dedicació de l'església defineix aquestes dimensions.

La vinya del Senyor

«Església santa, vinya del Senyor, escollida, que omple tot el món amb les seves sarments i les enfila, emparades a l'arbre de la creu, fins al Regne celestial.»

La imatge de la vinya és clàssica en l'Escriptura per significar el poble de Déu: «La vinya del Senyor de l'univers és la casa d'Israel.» El salm 79 descriu la història d'Israel com història meravellosa d'un cep extraordinari: «Un cep vau portar d'Egipte, per plantar-lo traguéreu els nadius... Va arrelar, va omplir tot el país; els seus pàmpols cobriren d'ombra les muntanyes, amb la ufana dels sarments cobrí els cedres més alts...» És clàssica igualment la cita d'Isaïes: el cant de l'estimat a la seva vinya. Quan Jesús afirma: «Jo sóc el cep, vosaltres les sarments...», evoca tota una història, i la concentra en si mateix.

El text litúrgic és una síntesi magnífica d'aquestes cites, il·luminades per una imatge romana que probablement va tenir present el redactor d'aquest text: el mosaic de l'absis de sant Climent de Roma. Allí hi ha la creu de Crist en el centre, com un cep del qual surten les sarments, que s'estenen per tot

l'absis. En el mateix mosaic hi ha una inscripció que concreta encara més: «Compararem l'Església de Crist aquesta vinya... És la creu de Crist la que li dona esplendor.»

Les sarments «omplen tot el món i s'enfilen fins al Regne celestial». És aquesta la vocació de la vinya del Senyor: missionera i escatològica. La predicació de l'Evangeli a tot el món ha de fer-se fins que el Senyor torni: és la missió que Crist ha encarregat als Apòstols. La vida de les sarments està vinculada a l'arbre de la creu: Creu de Crist, arbre de vida! L'arbre de la creu és com una nova escala de Jacob, a través de la qual pugen i baixen els àngels de Déu... La imatge de la vinya està íntimament lligada amb la del treball personal. Les paràboles que hem llegit recentment, durant tres diumenges, en el cicle de Mateu, són paràboles referides totes al treball a la vinya.

El tabernacle de Déu amb els homes

«Església benaurada, tabernacle de Déu amb els homes, temple sant, edificat amb pedres vives sobre el fonament dels Apòstols, amb Crist Jesús per pedra angular.»

S'entra, en aquesta segona fase, en una altra zona d'imatges: ara es tracta de descriure l'itinerari de l'Església com un edifici, un temple. També aquí la referència veterotestamentària és forta: el tabernacle del l'Exode, lloc de protecció respectuosa de l'arca de l'aliança; el temple de Jerusalem, santuari de la presència de Déu enmig del poble. El trànsit a Crist i a l'Església és espontàniament: Crist és alhora el temple

veritable —més que el Temple!—, el fonament de la construcció i la pedra angular, la resta són les pedres vives. «Vosaltres sou edifici de Déu... Aquest temple sou vosaltres».

També la imatge del temple és missionera i escatològica: el temple va creixent per la predicació, per la força del Cap/Pedra angular. És una edificació que es fa de dalt, encara que recolzada a la terra.

La ciutat al cim de la muntanya

«Església excelsa, ciutat bastida al cim de la muntanya, visible i manifesta als ulls de tots, on brilla la llum eterna que és l'Anyell i ressona el cant dels sants en acció de gràcies.»

Les imatges d'aquesta tercera frase són en gran part l'Apocalipsi; sense explicitar-ho, evocuen la nova Jerusalem, la ciutat que baixa del cel com una núvia... Però el tema de la casa sobre la muntanya és també un tema del sermó de les benaurances: l'Església és una realitat visible a tots, no es pot amagar.

La combinació de les dues procedències ofereix també aquí la referència missionera i l'escatològica. L'Església és una senyera aixecada, no pas un grup subterrani: cal predicar des del terrat! L'Església és il·luminada per una claror que no és d'aquest món: la glòria de l'Anyell immolat però dret, el Crist ressuscitat.

Quan en una celebració litúrgica ressona el cant dels fidels en l'església que n'és de fàcil evocar, com ho fa el text comentat, «el cant dels sants en acció de gràcies!».

Lectures bíbliques

Diumenge XXIX de durant l'any

Lectura primera

Is 45:1, 4-6

Condueixo Cir, agafat per la mà dreta, per sotmetre-li les nacions

Lectura del llibre d'Isaïes

El Senyor pren Cir, el seu ungit, per la mà dreta, i el condueix per sotmetre-li les nacions i deixar desarmats els reis, per obrir-li les ciutats, perquè no trobi tancades les portes.

El Senyor li diu: «Per amor de Jacob, el meu servent, d'Israel, el meu elegit, et crido pel teu nom, et dono un títol honorós, tot i que no em coneixes.

Jo sóc el Senyor, no n'hi ha d'altre. Fora de mi no hi ha cap Déu. Sense que em coneguessis, t'he fet prendre les armes perquè sàpiguen de llevant fins a ponent que no hi ha ningú fora de mi. Jo sóc el Senyor. No n'hi ha d'altre.»

Salm responsorial 95:1 i 3,4-5,7-8,9-10a i c (R.: 7b)

Canteu al Senyor un càntic nou,
canteu al Senyor arreu de la terra.
Conteu a les nacions la seva glòria,
conteu a tots els pobles els seus prodigis.

R. Doneu al Senyor honor i majestat.

El Senyor és gran, és digne d'ésser lloat,
és més temible que tots els déus;
perquè els déus dels pobles són no-res,
però el Senyor ha fet el cel. **R.**

Doneu al Senyor, famílies dels pobles,

doneu al Senyor honor i majestat,
tributeu al Senyor l'honor del seu nom.
Entreu als seus atris, portant-li ofrenes. **R.**

Adoreu el Senyor, s'apareix la seva santedat.

Que tremoli davant d'ell tota la terra.
Digueu a tots els pobles: «El Senyor és rei!»
Sentència amb raó les causes dels pobles. **R.**

Lectura segona

1Te 1:1-5b

*No deixem mai de recordar la vostra fe,
la vostra caritat, la vostra esperança*

Comença la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica

Pau, Silvà i Timoteu, a la comunitat de Tessalònica, reunida per Déu Pare i per Jesucrist, el Senyor. Us desitgem la gràcia i la pau.

Sempre donem gràcies a Déu per tots vosaltres i us recordem en les nostres pregàries. No deixem mai de recordar davant Déu, Pare nostre, com la vostra fe treballa per propagar-se, la vostra caritat no es cansa de fer el bé, i la vostra esperança en Jesucrist, el nostre Senyor, aguantant les adversitats, Germans, estimats de Déu: sabem cert que ell us ha elegit, perquè quan us anunciàvem l'evangel·li, no predicàvem només de paraula, sinó amb obres poderoses, amb dons de l'Esperit Sant, i amb molta convicció.

Al·leluia

Fil 2:15-16

Vosaltres que porteu la paraula de vida
resplendiu com estrelles en un cel de nit.

Evangeli

Mt 22:15-21

*Retorneu al Cèsar això que és del Cèsar,
i a Déu allò que és de Déu*

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu

En aquell temps, els fariseus planejaren la manera de sorprendre Jesús en alguna paraula comprometedora, i li enviaren alguns dels seus i dels partidaris d'Herodes a dir-li: «Mestre, sabem que dieu sempre la veritat, i que ensenyeu de debò els camins de Déu, sense miraments per ningú, sigui qui sigui, ja que no obreu per complaure els homes. Digueu-nos, doncs, ¿què penseu d'això? ¿És lícit o no de pagar tribut al Cèsar?» Jesús, que s'havia adonat de la seva malícia els respongué: «Hipòcrites, ¿per què proveu de comprometre'm? Ensenyeu-me la moneda del tribut.» Ells li ensenyaren una moneda romana, i Jesús els preguntà: «De qui és aquesta figura i el nom que hi ha escrit?». Li diuen: «Del Cèsar.» Jesús els respon: «Doncs, retorneu al Cèsar allò que és del Cèsar, i a Déu, allò que és de Déu.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(Cicle litúrgic A; ferial II)

Temps de durant l'any (Salteri: setmana 1)

OCTUBRE:

20. Diumenge XXIX de durant l'any. Verd. Lectures: Isaïes 45:1-4-6 / Salm 95 / 1 Tessalonicencs 1:1-5b / Mateu 22:15-21.

ALTRES CELEBRACIONS: *La Mare de Déu de la Bonanova*. Sants, Artemi, gral: mr.; Sindulf, solit.; Andreu de Creta, mjo.; Santes, Irene, vg. mr.; Laura, mr.

Festa Major: a Civis i Prades.

21. Dilluns. Fèria. Verd. Lectures: Efesis 2:1-10 / Salm 99 / Lluc 12:13-21. GIRONA: Blanc. Aniv. ord. bisbe Jaume Camprodon.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Hilarió, ab.; Asteri, prev. mr.; Viàtor, lec.; Dasi, mr.; Santes, Úrsula i comps. mrs.; Griselda, vg.; Beata Celina, casada.

Festa Major: a el Milà i Valló.

22. Dimarts. Fèria. Verd. Lectures: Efesis 2:12-22 / Salm 84 / Lluc 12:35-38.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Heracli, sold. mr.; Aberci i Melani, bs.; Santes, Maria Salomé. mare; Nunila, Alòdia i Córdula, vgs. mrs.

23. Dimecres. Fèria. Verd. Lectures: Efesis 3:2-12 / Isaïes 12:2-6 / Lluc 12:39-48. Si es vol: Blanc. *Sant Joan de Capestrano, franc.* (MLI). URGE-LL: Blanc. Dedicació de la Catedral (catedral, S / diòcesi, F).

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Servand i Germà, mrs.; Severí i Ver, bs.

24. Dijous. Blanc. *Sant Antoni Maria Claret, fdr.* (MO). Lectures: Efesis 3:14-21 / Salm 32 / Lluc 12:49-53.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Evergisle i Martirià, bs.; Aretes, mr.; Procle, b.

Festa Major: a Banyoles i Colldejou.

25. Divendres. Fèria. Verd. Lectures: Efesis 4:1-6 / Salm 23 / Lluc 12:54-59. VIC i TARRAGONA: Blanc. *Sant Bernat Calbó* (MO).

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Crispí i Crispinià, mrs.; Frontó, b.; Crisante i la seva esposa Daria, mrs.

26. Dissabte. Fèria. Verd. Lectures: Efesis 4:7-16 / Salm 121 / Lluc 13:1-9. VIC ciutat: Vermell. *Sant Llucià i Sant Marcià* (MLI).

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Evarist, p. mr.; Rogacià, prev. mr.; Rústic, b.

Festa Major: a Bellvís.

Cridats a reunir-se en Déu Pare i Jesucrist, el Senyor

(1 Te 1:1-5b)

Josep M. Aragonès

Rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

La perícopa

Durant cinc diumenges llegirem en la lectura apostòlica diferents fragments de la carta als tessalonicencs. La nostra perícopa ens fa proclamar la primera part de la introducció: salutació (vv. 1-2a), acció de gràcies-pregària-record de la vida cristiana de la comunitat (vv. 3-5b). Tessalònica era l'antiga capital de la Macedònia romana, nus important de comunicacions, centre comercial de primer ordre i alhora habitada per gent de procedència diversa que donava lloc a un pluralisme cultural i a un sincretisme religiós. Sant Pau en el seu segon viatge apostòlic, amb no poques dificultats, hi fundà una petita comunitat (Cf. Ac 17:1-10). Era cap a l'any 50. L'Apòstol i els seus dos col·laboradors, Silvà, adaptació grega de l'hebreu Silas—diminutiu de Saül—i Timoteu, han de deixar Tessalònica a correu i refugiar-se a Berea. D'aquí, sant Pau haurà de marxar també precipitadament mentre que s'hi quedaran els seus companys. L'Apòstol marxa cap a Atenes on predicarà Jesucrist sense gaire èxit, però, i on se li afegiren Silvà i Timoteu. Des d'allí, angoixat l'Apòstol per la situació de la comunitat de Tessalònica, els envia Timoteu (1Te 3:1-2). De retorn d'Atenes s'instal·la a Corint (Ac 18:1ss) i Timoteu hi acut i li porta notícies de Tessalònica (Ac 18:5). Poc després sant Pau, en nom seu i dels dos col·laboradors, escriu als seus estimats tessalonicencs la primera de les cartes, que probablement és el text més antic dels escrits del Nou Testament.

L'Església, obra de Déu

L'*Ekklesia*—l'Església—és l'assemblea dels reunits per elecció. El nucli d'aquesta definició és l'amor fet dinamisme, força que cohesiona. El resultat és la comunió. No la suma de persones més o menys iguals, més o menys identificades, ni tan sols dotades d'una voluntat comuna de trobar-se juntes. És Déu qui porta la iniciativa. Ell és el qui crida, perquè és també ell el qui abans ha elegit els cridats. L'amor de Déu, doncs, ens ha escollit, ens ha cridat i ens reuneix en l'assemblea de l'Església. Així, d'entrada, cal reconèixer que en el misteri de l'Església de Jesucrist hi ha una línia de relació que ve de dalt—la iniciativa total és de Déu—i puja de baix—ens hem deixat aplegar. És la crida i la resposta. Comunió amb Déu i amb Jesucrist, per una banda, i amb l'aplec dels cridats, per l'altra. Sant Pau i els seus companys, recordant això, adrecen la carta «a la comunitat de

Tessalònica, reunida per Déu Pare i per Jesucrist, el Senyor—literalment: Pau, Silvà i Timoteu, a l'església dels tessalonicencs, reunida en Déu Pare i el Senyor Jesucrist (v. 1). I ho confirmen amb el testimoni de la història més recent: «sabem de cert que ell us ha elegit, perquè quan us anunciàvem l'Evangelí, no predicàvem només de paraula, sinó amb obres poderoses, amb dons de l'Esperit Sant, i amb molta convicció» (vv. 4-5b). És una de les veritats que hauríem de tenir més clares tant en la teoria—en el coneixement doctrinal—com en la pràctica—la vida eclesial de cada dia—: l'Església és essencialment l'obra de l'Esperit de Déu. Si visquéssim aquesta veritat, també nosaltres tindríem el capteniment de Pau: «Sempre donem gràcies a Déu per tots vosaltres i us recordem en les nostres pregàries» (v. 2b). I trobaríem en les nostres celebracions eucarístiques el nervi i el dinamisme de comunió eclesial que els escau.

Dimensió horitzontal de la comunió

Així com el misteri de l'Església és travessat per una línia vertical, també ho és per una altra d'horitzontal. No sols és comunió amb Déu i amb Jesucrist, sinó que ho és també amb els germans elegits i convocats. És el dinamisme comunal de les virtuts teològals. La fe, l'esperança i la caritat tenien a Déu per objecte, certament. Però tenen els germans per objectiu. És per la fe—que no és únicament un assentiment intel·lectual, sinó una plena actitud vital—que contemplem el món, les persones i llegim els signes dels temps des de la perspectiva de Déu. Per això la fe té una perspectiva comunitària i un dinamisme missioner. La fe—do de Déu—viscuda amb profunditat i amb honradesa, fa Església. Emergeix de la comunitat i ens hi incorpora, renovant-nos i renovant-la. Fa comunió. «No deixem mai de recordar davant Déu, Pare nostre, com la vostra fe treballa per propagar-se» (v. 3a). Una fe així ens porta a la fibra més íntima de l'amor. Que no és pur sentimentalisme ni té res a veure amb el romanticisme. L'amor de Déu que crea, fa els homes. L'amor dels germans, que fa la comunió. «La vostra caritat no es cansa de fer el bé» (v. 3b). I és l'amor viscut verticalment i horitzontalment el que dóna pas i manté l'esperança—la il·lusió de caminar cap al futur de la plena salvació de Déu. «I la vostra esperança en Jesucrist, el nostre Senyor, aguanta les adversitats» (v. 3c). És l'esperança activa, esforçada, heroica més d'una vegada, que aguanta i lluita perquè es realitzi, no el que nosaltres creiem que ha de ser, sinó perquè es realitzi el pla de Déu en el respecte de la llibertat de les persones que, elegides per ell, són cridades a l'aplec—la comunió—de la seva Església.

Oratoris o esglésies?

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà

Un dia em deia un amic: on hi ha dos jueus, hi ha tres sinagogues. No sé si la dita és del seu país d'origen o de la seva pàtria: Israel. Certament que la divisió entre askenazis i sefardites, el vestit diferent i costums dels hasidin, i moltes altres peculiaritats que podria anar descrivint fàcilment ens portaria a la conclusió que el poble jueu és un poble dividit. Aquesta conclusió és falsa. L'equivalent al nostre dogma de la comunió dels sants (Déu meu, per què ho tenim tan oblidat?) és, en ells, una íntima connexió i solidaritat personal. Aquesta vivència és tan forta, que s'ha arribat a parlar de raça jueva.

La unitat jueva es va forjar en la fe de Jahveh, en la unitat del seu culte i en l'adhesió a la Torà. Aquesta cohesió és de tal intensitat, que han aconseguit recuperar un territori en el qual viuen com a nació independent, han resuscitat una llengua que feia molts segles havia desaparegut, ja que només existia en els seus textos clàssics i no era parlada, i són capaços d'atreure a aquestes terres aspres, a molts habitants que viuen a llocs més fèrtils i de clima més benigne. Però impedir l'estripament de la

comunitat, ha estat una intensa preocupació que ve de molt antic.

«S'havia acabat la conquesta de la Terra, promesa a Abraham, anunciada a Moisès i encomanada a Josuè. Tenien l'Arca del Testament ancorada al cor d'aquells territoris, havia acabat la conquesta, aconseguida gràcies a la col·laboració de totes les tribus, tant les de l'oest, com les de l'est del Jordà, havia arribat el moment de treballar el terra i gaudir de la vida. Josuè va acomiadar els que els havia tocat residir a l'altra banda del riu. Marxaren amb els millors auguris i les seves possessions: ramats, or, plata, bronze, ferro i vestits. Abans d'allunyar-se del tot dels seus companys d'armes i aventures, decidiren erigir, en una plana oberta, on s'aixecaven grans cercles de pedres, un altar d'aspecte altiu.

Les tribus israelites que s'havien quedat, en assementar-se del que havien fet els que se n'anaren, van creure que es tractava d'un altar que emularia al que estava davant de l'Arca, pensaren que la seva decisió implicava apartar-se de l'únic culte degut al Déu d'Israel i es van proposar impedir-ho. Però reunits a Siló, van prendre la decisió d'enviar una ambaixada que indagés el significat de l'ara que havien aixecat, abans d'anar-hi amb un exèrcit.

Retrats bíblics intencionats

L'aigua no va arribar al riu, o el que és millor: no es va vessar ni una gota de sang. Aquell altar, els digueren, era només un testimoni de fe, no un lloc per oferir holocaustos, l'havien erigit per servir perpetu record de la seva identitat israelita, per tal que la posteritat, en mostrar el monument, poguessin demostrar els seus orígens i ningú no dubtés. El culte a Jahveh estava unit a la Terra que d'antic Ell mateix havia promès als seus avantpassats, i de cap manera ells no desertarien d'aquest projecte diví.

A tots els va semblar bé el que havien fet i no hi hagué guerra, ni cisme en el naixent Israel.» (El relat pertany al capítol 22 del llibre de Josuè.)

Mentre llegia per enèsima vegada aquesta narració, pensava si aquesta manera de procedir no s'hauria d'exigir als múltiples grups i grupets que es congreguen en la intimitat per a la «seva» Eucaristia a qualsevol racó d'un habitatge o local. No seria més correcte, en tot cas, fer oratoris, racons de recolliment i pregària, i la missa, se celebrés exclusivament a les esglésies, amb les portes obertes, en concelebració presbiteral i compartint amb tots sacrament, cants i costums? No tinc cap mena de dubte que l'Església romandrà, però tampoc dubto que aquestes actituds suposen un retrocés.